

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!

Türk-İş'i
gerçek sınıf sendikası
yapmak için savaştık!

Karkêren hemû
welatan yekbin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:10, Sayı:252
13 Şubat 1984

Özalları kimse kurtaramayacak

Memet Kurtalan

Geçtiğimiz günler, dış siyaset açısından yoğun gelişmelerle doluydu. Avrupa Konseyi'nin icazetli parlamenterleri kabul edip etmeyeceği uzun süre kamuoyunu meşgul etti.

Sonuç, kamuoyuna büyük bir başarı gibi sunuldu. Öyle ya, bizi bir türlü anlayamayan şımarık Avrupalıların ağzının payını vermiştik. Sonra, yabancı sahaya çıkan "Türk takımı"nın dayanışması göz yaşartıcı cinstendi. Heyet başkanı Anap'lı Fethi Çelikbaş, her türlü partisel çekişmeyi, protokolü feragatle bir yana itip, insiyatifi bu işlerde uzman olan MDP'li Kamuran İnan'a bıraktı. Uyguladığımız zeki ve kıvrak diploması karşısında Avrupalıların ağzı açık kaldı.

İşte Avrupa Konseyi seferinin resmi sunuluşu böyle oldu. Aslında hiç de yabancısı olmadığımız "bir Türk dünyaya bedeldir", "bizi küçümseyen dev güçlere bir kez daha hadlerini bildirdik" teması yine ısıtılıp halkın önüne sürüldü.

Bu tema, dış siyasetten, spor karşılaşmalarına kadar her uluslararası olayda ufaktefek değişikliklerle sürekli işlenir. Türkiye gibi küçük burjuvalar denizi bir ülkede geçerli bir taktiktir. Nedenini şöyle açıklayabiliriz:

Küçük burjuvazinin kafa yapısı küçük meta üretimi, küçük mülk sahipliği temelinde biçimlenir. Kendini yeniden üretimin bu türü, asla büyüerek toplumda egemen olamaz, ülke sınırlarını aşip enternasyonal karakter almaz. Oysa kapitalizmin iki temel sınıfı olan burjuvazi ve

proletarya için durum farklıdır. Kapitalizm geliştikçe, nesnel olarak, burjuvaziyi kozmopolitliğe, proletaryayı enternasyonalliğe götürür. Bu sınıflar için doğal bir gelişme doğrultusu olan dünyaya açılma, küçük burjuvazi için yıkıcı sonuçlar verir. Onun varoluş koşullarını ortadan kaldırır.

O halde, küçük burjuvazinin sınıf varlığını sürdürülebilmesi, kendi küçük dükkanının müşterisini, tarlasının sınırlarını, zenaatinin geçerliliğini "kem gözler"den koruyabilmesine bağlıdır. Bu nedenle "küçük burjuvazi, ekonomik koşullarından ötürü, burjuvazi ya da proletaryadan daha yurtsaverdir". (Lenin, *Toplu Yapılar*, c:28, s.187) (abç)

Türkiye yönetici sınıfının geleneksel yöntemi, her zor dönemde küçük burjuvazinin yurtsever duygularını okşamak olmuştur. Ama bu taktik, Özalları için daha da acil bir önem taşıyor. Özallar, küçük burjuvaziye ekonomik olarak hiçbir şey veremediler. Üstelik, sürekli almak zorundadırlar. Öte yandan, küçük burjuvazinin elini başkasına kaptırmamak sorunu da bindiriyor. Dikkatleri başka yönlere çekip yurtsever duygularını gıdıklama taktiği, işte bu çerçevede içinde anlam kazanıyor.

Avrupa Konseyi vavvelasıyla işçi sınıfındaki huzursuzluk, tarım üreticilerinin birikmiş alacakları, işsizlik ve yerel seçimler gibi toplumsal patlayıcıların üstü örtülmek istendi. "Bakın, kendimizi attırmadık" denildi.

Avrupa Konseyi'nin Türkiye'yi üyelikten atması gerçektensevirdi muaydu? Gürültü-patırtı dinerken bu

soru da kıyısından-köşesinden tartışmaya girdi.

"Avrupa Konseyi'nin bizi atma eğilimi, 1981 ocağı toplantısından bu yana hiçbir zaman olmamıştır. O toplantıda atabilirlerdi, çünkü seçilmiş parlamento feshedilmişti. ... Bu durumu en iyi, Siyasi Komisyon'un o zaman ki başkanı, İngiliz İşçi Partili Tom Urwin söyledi: 'Biz Türkiye'yi atacaksak başta atabilirdik. Şimdi adamlar bir de seçim yapmışlarken, bu kabil midir ki?'

"Onun için, sanki bizi atacaklarmış da, biz bunu önlemekle zafer kazanmışız da, bu bir başarıymış da... Bunlarla övünmeye kalkışmak, gurbette övünmek gibi birşeydir." (Metin Toker, *Milliyet*, 8 Şubat 1984)

Rejimin çelişkileri öylesine sarpa sardı ki, burjuvalar, bir yandan işçi sınıfına karşı açık vermeye çalışırken, öte yandan çileden çıkıp birbirlerine kıyasıya girişiveriyorlar. Metin Toker'in kendi "muhalefet" motifleri bir yana, biz meseleye emperyalist hiyerarşi açısından bakalım:

İhtiyar Avrupa, uzunca bir tarihsel dönemdir, özellikle ABD lehine bozulan güç dengesini bir yerde tutmaya çalışıyor. Avrupa'nın "demokrasi havariliği"nin ne denli boş olduğunu, baştan beri Türkiye faşizmine karşı izlediği "çok fenasin ama yanımdan fazla uzaklaşma" siyasetinden yeterince gördük. Demek ki, bu cephede "demokrasi"yle başlayan gerekçelerin sonuç belirleyici etkisi bir hayli azalmıştır.

Türkiye finans-kapitali emperyalist hiyerarşi içinde asıl olarak ABD'nin şemsiyesi altında yer alıyor. Bu nedenle, emperyalistleşme özleminin devreye soktuğu "çok yönlü dış siyaset" in gerektirdiği kadar Avrupa'nın "külteti" çekiliyor. Bu durumu sezen

liberaller, "Amerika ile Suudileri arkaya alıp, 'Avrupa ile köprüleri atmak' bazı kafaların içinden geçiyor olmasın?" diye feryadı basıyorlar. (Örsan Öymen, *Milliyet*, 5 Şubat 1984)

Öymen'in liberal sızlanmalarında gözlem düzeyinde doğru bir yan var. Gerçekten de Özallar, halkımızın derin demokratik özlemlerinin bir anlatımı olan "Avrupalılaşmak" eğilimini yavaş yavaş döndürmeye çalışıyorlar. Özal'ın şu sözlerine bakalım:

"Açıkça söyleyeyim, (atarlarsa — İ.S.) bu bizi fazla ırgalamaz. Bize hiç dokunmaz, hiç aldırma-yız. ... Güçleri varsa atarlar. Biz de bir daha oraya gitmeyiz. Atarlarsa birşey olmaz, o kadar da önemli birşey değil." (*Tercüman*, 7 Şubat 1984)

Dış siyasette Avrupalı liberallerin eleştirisel göz yummasını sağlayan Özallar, iç siyasette de bu türden düzen yamayıcılar buluyor. Özal, "işçi ücretlerine enflasyon oranı kadar zam yapacağız" dedi ya, derhal sosyal demokratik sızlanmalar yükseliyor:

"YHK yetkilileri de her yıl bir ücret zammı veriyoruz diyorlar. Bu verdikleri, ücret zammı değil, ücretin enflasyon karşısında yitirdiği değerdir. *Biz buna da razıyız*. Ama bu bile sürekli bir yıl sonra veriliyor." (Sosyal Demokratik İş Konfederasyonu Genel Başkanı Haydar Atabay, *Milliyet*, 7 Şubat 1984) (abç)

İşte sosyal demokrasinin tarihsel işlevi bugün yine budur. İşçi hareketini bölüp, işçi sınıfını verilene razı etmeye çalışmaktır. İşçi sınıfımız bu tuzakları çok yaşadı, çok deneyim biriktirdi. İşçiler senkalarını kimseye böldürmeyecek, devrim hazırlığını inatla sürdürecektir.

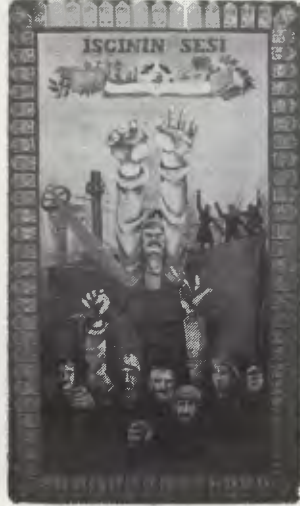

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: İngiltere'de 50p, Almanya'da 2DM ■ Yıllık abone: İngiltere'de 15 pound, Almanya'da 50DM ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

İçindekiler

Memet Kurtalan, Özalları kimse kurtaramayacak 1	
Andropof yoldaşın anısı saygıyla anılacaktır 2	
TKP EK ÜB Açıklaması: FKBDC deneyimi 4	
Bir seminer 7	
Daha örgütlü çıkışlar yaklaşıyor 8	
Legal örgütlerde çalışma üzerine 8	
Emine Engin, ÇEK-AL: Sendikal harekete yönelik bölücü çabalar üzerine 9	
"Orta direk" işçilerde kızgınlık yaratıyor 13	
Menşevikler Çayan'a da saygısızlık ediyorlar 13	
Hatice Dağlı, Parti tarihi diye likidasyonu savunuyorlar 14	
Parti tarihinden sayfalar 15	
Suphiler savaşımızda yaşıyor 16	
Onbeşleri saygıyla andık 16	
Daha da yaratıcı olacağız 16	
Sorunları birlikte çözeceğiz 16	
ABD lanetlendi 16	
Kinle dolu içimiz 16	
Eğitim sorununu da biz çözeriz 17	
Kısa işgünü istiyoruz 17	
Yeni sosyalizm arayışları 17	

Görevlere hırsla sarılalım 17	
Bu cevhere layık olalım 18	
Eylem birliği toplantısı 18	
İşçi mizahı 18	
Diyarbakır zindanlarından devrim ateşi yükseliyor 19	
Tunuslu komünistlerin gecesine katıldık 19	
Irak KP KYB'yi lanetledi 19	
Irak rejiminin temelleri sallanıyor 19	
Yaşasın devrimci sendikal savaş geleneğimiz 20	
İsyân ateşini tutkuyla örgütlüyoruz 20	

ÇIKIYOR

İYİ ÖNCÜ DEĞİL KÖTÜ ARTÇI BİLE DEĞİL

R. Yürükoğlu

"TKP içindeki kavgaların altında yatan kızıl şerit burjuvaziye karşı tutumdur...

"İşçinin Sesi anlayışının belirmesiyle sonuçlanan son 10 yıllık kavga bu kızıl şeridin başlangıcı değil, en son örneğidir."

Yürükoğlu yoldaşımızın İşçinin Sesi'nde yayınlanmış olan bu yazısını şimdi de broşür olarak elde edebilirsiniz.

İsteme Adresi: İşçinin Sesi,
29 Parkfield St. N1 London, England

İŞÇİNİN SESİ 10 YAŞINDA

İşçinin Sesi, gücünü işçi sınıfının savaşımından aldı, 10 yıllık varlığı boyunca bu savaşıma artan ölçüde güç kattı. Böyle bir yoldan şimdi 11. yılına yaklaşıyor. İşçi sınıfına ve tüm emekçilere daha büyük yarar, burjuvaziye ve oportünizme daha büyük zarar verecek nice yıllara!

10. YIL KUTLAMA TOPLANTISI

İŞÇİNİN SESİ

**17 Mart 1984
Cumartesi
Saat 19.00**

**Stoke Newington Town Hall
Stoke Newington Church Street
LONDON N16**

Biletler İşçinin Sesi ya da yerel dernek adreslerinden istenebilir.

Andropof yoldaşın anısı saygıyla anılacaktır

Andropof yoldaşın başta net tutumuyla, disipliniyle hatırlayacağız. Komüniste yaraşır, ciddi bir disiplin anlayışı vardı ve bu doğrultuda çok çaba harcadı.

SBKP Genel Sekreteri Yuri Andropof yoldaş, 9 Şubat'ta, 69 yaşında yaşama gözlerini yumdu.

Yuri Vladimiroviç Andropof 15 Haziran 1914'te Kuzey Kafkasya'nın bir köyünde doğdu. Babası demiryolu işçisiydi. Kendisi de önce telgrafçılık yaptı, sonra tersanede ve Volga nehrindeki gemilerde çalıştı. Bu arada Su Yolları Ulaştırma Teknik Okulu'nu bitirdi.

Yuri Andropof, genç yaşında Parti'ye girdi ve Parti profesyoneli oldu. 22 yaşında Komsomol'da, örgütlenme alanında sorumluluk aldı. II. Dünya Savaşı sırasında Finlandiya cephesinde siyasal komserlik yaptı. 1953'de Sovyetler Birliği'nin Macaristan elçisi olarak atandı. 1962'de Merkez Komite sekreterliğine getirildi ve sosyalist ülkelerle ilişkilerden görevli oldu. 1967-

de ise eski adıyla Çeka, yeni adıyla Devlet Güvenlik Komitesi KGB'nin başına getirildi. 1982'ye dek bu görevde kaldı.

10 Kasım 1982'de Brejnevif yoldaşın ölümünden sonra, Andropof yoldaş SBKP genel sekreterliği görevini üstlendi. Bu görevi yürüttüğü 15 aylık süre içinde Andropof yoldaşın Sovyetler Birliği'nin her alanda ilerlemesine önemli katkıları oldu.

Onu en başta net tutumuyla, disipliniyle hatırlayacağız. Komüniste yaraşır, ciddi bir disiplin anlayışı vardı ve bu doğrultuda çok çaba harcadı. Geçen yıl bu zamanlar Sergo Ordjonikidze makina aletleri fabrikası işçileriyle yaptığı konuşmada şöyle diyordu:

"Bilinçle uygulanan emek disiplinine ihtiyacımız var... Disiplin için savaşımın içini önemle dolduralyız." (Soviet News, 2 Şubat 1983)

Andropof yoldaş, aynı za-

manda, net olarak dile getirdiği şu çok doğru fikirleriyle de hatırlayacağız.

"Evet, çelişkilerimiz ve güçlüklerimiz vardır. Gelişmenin başka bir yolu olduğunu düşünmek, gerçekliğin, bazen çetin olmakla beraber güvenilir toprağını bırakmak ve Marksist diyalektiğin ABC'sinden kopmaktır. Teorik olarak bu sorun, Lenin tarafından Marksist doktrin temelinde çözülmüştü. O 'antagonizm ve çelişki' dedi, 'kesinlikle aynı şeyler değildir. Sosyalizmde birincisi yok olur, ikincisi kalır.' (Lenin Külliyyatı, c.11, s.357) Şimdi bu doğru pratikte kanıtlanmıştır. Ancak bundan şu sonuç çıkmaz ki, antagonist olmayan çelişkiler boşlanabilir ve siyasette görmezlikten gelinir. Yaşam böyle boşlanmanın bir sonucu olarak, doğası gereği antagonist olmayan bu çelişkilerin de ciddi çatışmalara yol açabileceğini öğretiyor. Sorunun bir başka en önemli yanı sosyalizmin çelişkilerini, onun ileri gelişmesinin bir kaynağı ve itkisi olarak, doğru bir biçimde kullanılmaktadır." (Y. Andropof, Komünist'te çıkan Marks'ın 100. ölüm yıldönümü yazısı, Soviet News, 2 Mart 1983, s.69)

"... Emekçi halk yığınlarının

kendilerinin aktivitesine bir canlılık vermek gereklidir. Bugün bu, parti komitelerinin, sovyetlerin, sendikaların ve Komsomol organlarının anahtar görevidir.

"Ve bu demektir ki en geniş anlamıyla sosyalist demokrasiyi daha da geliştirmek, yani emekçi halk yığınlarının devletin ve toplumsal işlerin yönetimine daha da aktif katılımını sağlamak, çok önemlidir." (SBKP MK Plenum konuşması, Novosti Press Basın Büteni, Tass, 22 Kasım 1982) (abç)

"...Şimdi, sık sık olduğu gibi, eğer bir toplantı önceden hazırlanmış bir senaryoya göre yapılıyorsa, eğer ilgi duyulan, samimi bir tartışma yoksa, eğer konuşmacıların konuşmaları önceden redakte edilip, insiyatifler ve özellikle eleştiri hizaya sokuluyor, boğuluyorsa bir toplantının ne yararı olabilir? Ve çalışan halkın çıkarlarını savunmak için, üretimdeki bu ya da başka düzensizliklere karşı sesini yükseltmeye cesaret edemeyen bir sendika örgütünün çalışmasının ne değeri olabilir? Ya da işaretleri dikkate alınmaz ve çok ihtiyaç duyulan önlemler alınmazsa, halk denetimcilerinin çalışmasının ne değeri olabilir?" (Haziran plenumu konuşması, Soviet News, 15 Haziran 1983)

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye Komünist Partisi Eşgüdüm Komitesi Üst Büro Açıklaması

Partimiz, Şubat 1982'de katıldığı Faşizme Karşı Birleşik Direniş Cephesi'nden Şubat 1984'de ayrıldı.

İki yıldır FKBDC içinde çalışıyoruz. Bu süre içinde cepheyi oluşturan örgütlerle yakın ilişkilerimiz oldu. FKBDC bir bakıma örgütlerin birbirlerini tanımalarını ve sınamalarını kolaylaştıran bir alandı. Birçok örgütle aramızda devrimci arkadaşlık bağları gelişti. Yalnızca bu bile, küçümsenmeyecek bir kazanımdır. Bu iyi ilişkileri bundan sonra da sürdüreceğiz.

Bize göre, bugünkü konumuyla zararlı bir örnek olmaya başlayan FKBDC'den ayrılmamız, devrimciliğine inandığımız FKBDC örgütleriyle savaş arkadaşlığından ayrılmaya anlamına gelmiyor.

12 Eylül sonrası "Birlik" çalışmaları

FKBDC deneyimini doğru değerlendirebilmek için önce 12 Eylül sonrasına kısaca göz atmak gerekiyor.

12 Eylül faşist darbesi ile Türkiye devrimci hareketi ağır bir yenilgi aldı. Birçok sol örgüt, bugün bile bu yenilginin ve ardından gelen gericilik döneminin sancılarını çekiyor. Sınıf savaşında gel-gitler, yengiler-yenilgiler doğaldır. İyi değerlendirilirse her yenilginin gelecek utkular için yön gösterme yanı da vardır. 12 Eylül yenilgisinin devrimci-sol örgütleri ittigi bunalım ise bunun ötesinde birseydi.

Yapılması gereken, yeni durumu olanca gerçekliğiyle soğukkanlı bir biçimde çözümlenmek, kendini yenilemek ve en az birkaç yıl süreceği belli olan gericilik dönemine hazırlanmaktır. Bunu yapabilmek için örgütlerin sayısı bir ikiyi

geçmedi. Birçok örgüt, birbirlerinden de etkilenecek her şeyin yanıtı olan, sihirli bir formül buldular: Yenilginin nedeni, Türkiye devrimci örgütlerinin kendi aralarında birlik olamayıştı. Birliğin koşulları varken, az yetişkinlik, içtensizlik ve "olumsuz" tutumlar nedeniyle bunu yapamamışlardı. Şimdi örgütler eski "olumsuzlukları" bırakırsa pekala hep birlikte cuntaya karşı savaşılabilirdi. Yer gök "birlik" çığlıklarıyla sarılmaya, herkes "birlikten" söz etmeye başladı. Ama bunları yapanlar birkez olsun 12 Eylül öncesi koşullarda neden birlik olunamadığını, bunun nesnel nedenlerini, ideolojik-siyasal farklılıkların iyi niyetlerle, dileklerle giderilememesinin nedenlerini yeterince düşünmediler. Türkiye sol hareketi, birlik görüşmelerinin hızlandığı, yayın organlarında birlikte başka çok az şeyin yazıldığı bir döneme girdi. Ancak bunlardan cılız birkaç biraraya gelme dışında hiçbir pratik sonuç da çıkmadı. 1981 12 Eylül'ünde Almanya'da bile üç ayrı yerde eylem

yapılması bunu anlatır. Biz bir yandan devrimci, gerçek anti-faşist güçlerle birlikten yana olduğumuzu duyururken bir yandan da temelsiz, gösterişçi ve içi kof "birlik"lerden uzak durduk. Eylül 1981'de birlik konusundaki tutumumuzu şöyle açıkladık:

"Emperyalizme ve tekellere karşı eylem birliği. Faşist diktatörlüğe karşı omuz omuza. Olması gereken yaklaşım budur. Partimiz reklamını yapmadan, gürültü koparmadan üstüne düşeni yapıyor.

"Ancak eylem birliklerini, birleşmeleri, çoktan iflas etmiş örgüt ya da kadrolara (adlarını koruyarak ya da korumayarak, hiç farketmez) kan tazeleme yolunda ele alış reddediyoruz. Hangi düzeyde olursa olsun, gerçek birlikten başka her şeyi amaçlayan ağzı kalabalık 'birlik tüccarları', devrim hareketi için bugün en tehlikeli demagoglardır. İşçi hareketi bu tüccarları, bu yeni türetilen tipi elinin tersiyle bir yana itmeden, bugünkü durumundan ileriye gidemez." (R. Yürükoğlu, *Bu Kavga Gelecek Kavgasıdır*, s.30-31)

12 Eylül yenilgisinin nedenlerini ve yeni dönemin taktiklerini, 1981 başında yaptığımız TKP II. Leninciler Konferansı'yla açıkladık. Yenilginin ana nedeninin, devrim güçlerinin bilinç ve örgütlülük düzeyinin (öznel öğenin) nesnel ortamın (devrimci durumun) gerisinde kalışı olduğunu; bu anlamda da devrim hareketini asıl yenilerin sosyal demokrasi ve oportünizm olduğunu söyledik. Yenilgide doğrudan katkısı olan güçlerin faşizme karşı gerçek bir savaşa giremeyecekleri bizce açıktı. Bu nedenle II. Konferans anti-faşist birlik taktiğimizi şu sözlerle formüle etti:

"Faşist iktidarı alaşağı etmeyi, devrimi hedefleyen ve günün koşullarına uygun çalışan siyasal hareketlerle eylem birliği yönün-

de ısrarlı çaba harcamak. Bunun yanı sıra, işçi sınıfının çıkarlarına uygun düştüğü ölçüde, faşist iktidara karşı olan hiçbir siyasal hareketle eylem birliğini reddetmemek." (TKP II. Leninciler Konferansı, 1981, Kararlar, s.36)

Konferans bağlaşıklıkta aranacak ölçütün faşizme karşı savaşa yetenekli olup olmamak ölçütü olduğunu vurguladı ve bunu da şöyle tanımladı:

"Faşizme karşı savaşa yetenekli akımlar, yani gerçek anti-faşist akımlar, faşist diktatörlüğü halkın zoruyla yıkmayı hedefleyen ve bu yolda çalışan akımlardır. Anti-faşist siyasal akımlarla, ideolojiden ve örgütsel bağımsızlıktan ödün vermeden eylem birliği yapmak partimizin temel tutumudur." (TKP II. Leninciler Konferansı, 1981, Kararlar, s.40)

FKBDC'ye girişimiz

Şubat 1982'de FKBDC'nin çağrısını aldık. Durumu tartıştık. Yetkili kurullarımız oybirliği ile cepheye katılma kararı aldı. Kararımızı yazdığımız aşağıdaki yazı ile bildirdik:

"Anti-Faşist Birleşik Direniş Cephesi Örgütlenme Komitesine, "Değerli Arkadaşlar,

"Dev-Yol, PKK, TEP ve SVP'den oluşan örgütlenme komitesi olarak örgütümüze gönderdiğiniz çağrı ve platformu 11.2.1982 tarihinde aldık ve yetkili organlarımızda görüştük.

"Faşist diktatörlüğü devrimle yıkmak amacıyla devrimci güçlerin anti-faşist savaş birliğini kurmak gerçekten acil bir gerekliliktir. Cephe örgütlenme komitesinin temel ilke ve hedeflerini oluşturan 'siyasal ilkeler' bugünkü devrimci amaçları kapsamaktadır. Bu bakımdan çağrınızı sevinçle karşılıyoruz ve örgütlenme komitesine katılmayı kabul ediyoruz.

"Platformun, 'siyasal ilkeler' dışındaki bölümleri çeşitli değerlendirmeler taşıyor. Bunların katıldığımız ve katılmadığımız yönleri vardır. Her siyasal hareketin ülkeyi, olayların nedenlerini vb. farklı değerlendirmesi doğaldır.

Önemli olan somut sivasal hedeflerde anlaşmaktır. Örgütlenme komitesi de böyle düşünmüş ki, komitenin, 'siyasi ilkeler'in kapsadığı temel ilke ve hedefler etrafında kurulduğu söyleniyor. Bu toparlayıcı yaklaşımı da devrimci güçlerin anti-faşist savaş birliği açısından çok sevindirici buluyoruz.

"Son olarak, bir konuya değinmek istiyoruz. Cephenin adındaki 'direniş' sözü bugün için doğrudur. Devrimci güçler bugün direniş örgütlemek durumdadırlar. Ancak, hepimizin istediği siyasi ilkelerde belirtilen hedefler yaklaştıkça saldırı görevi öne çıkacaktır. O günleri de dikkate alarak, cephenin adındaki direniş sözü çıkarılabilir. Ama asıl önemli olan cephenin adı değil, eyleminin içeriğidir. Bu bakımdan, konuya değinmekle yetindik.

"Değerli arkadaşlar, "Türkiye jeopolitik konumu açısından çok önemli bir yer taşımaktadır. Bugün bu konunun avantajlarını halk düşmanı güçler, hem halklarımıza, hem kardeş halklara karşı kullanıyorlar. Hiç kuşkusuz, Türkiye'de devrim, yalnızca halklarımız açısından değil, tüm bölge için büyük yarar, emperyalist sisteme de büyük zarar getirecektir. Bu anlayışla, anti-faşist cephe girişiminin halklarımız ve tüm dünya halkları açısından yararlı sonuçlar doğurmasını diler, en içten dayanışma duygularımızı iletiriz. "Yanıtınızı bekliyoruz. Devrimci selamlar.

İSÇİNİN SESİ
Editör"

Görüldüğü gibi, FKBDC girişimi çeşitli yönleriyle Konferans kararlarımıza, temel tutumlarımıza uygun düşüyordu. *Birincisi*, bize gelen çağrı yazısının siyasal ilkeler bölümünde "Askeri faşist yönetimi ve onun ileride alabileceği çeşitli biçimleri devrimle yıkmak, emperyalizmin ve onların işbirlikçilerinin her türlü egemenlik biçimine son vermek" deniyordu. Yani cephe girişimi odağına *devrim için cephe* olmayı koyuyordu ki, bu bizim tutumumuzla

üst üste düşüyordu.

İkincisi, cephe platformu Türkiye devriminin kilit sorunlarından biri olan Türk ve Kürt halklarının savaş birliğini yansıtıyor, ve özellikle Dev-Yol ve PKK'nın varlığı açısından Türk ve Kürt devrimci siyasal akımlarının hesaba katılır bir bölümünü temsil yeteneği taşıyordu. Kısacası, temel yönelişleri açısından doğru, bileşimi açısından ciddi bir girişimdi ve öteki devrimci hareketler için de çekim merkezi olabilecek bir nitelikteydi.

Bu avantajlarına rağmen cephe girişiminin dezavantajları ve güçlükleri de vardı:

Birincisi, cephe platformunda eksik ve yanlış, katılmadığımız yerler vardı.

İkincisi, Türkiye'nin nesnel ortamındaki değişiklik, yığın hareketinin geri çekilme döneminde oluşu, girişimin alttan yığın eylemleriyle desteklenmesini güçleştiriyordu. Bu, hem cephenin tabanını daraltıyor, hem de kaçınılmaz olarak birliğin ağırlıklı olarak tepeden ve yurt dışından örgütlenmesini gerektiriyordu. Bu, ciddi bir zaftı.

Üçüncüsü, cepheyi oluşturan örgütlerin ideolojik-siyasal çizgileri arasında kolay giderilemeyecek önemli farklılıklar vardı. Geçmişleri, çalışma stilleri ve anlayışları benzeşmiyordu.

Dördüncüsü, örgütlerin merkezlerinin değişik yerlerde olması eşgüdümlü çalışmayı ve kaynaşmayı zorlaştıran bir faktördü.

Kısacası, FKBDC herşeyi tamam bir cephe değildi ve bu yolda daha ilk adımlarını atıyordu. Bu nedenle *cephe* dergisinin 1. sayısında yayınlanan cephe platformunda da durum "bir anlamda hazırlık evresi de denilebilecek bir

aşama" olarak değerlendiriliyordu. (s.6)

FKBDC'nin kuruluşu Türkiye devrimci hareketi için olumlu bir adım oldu. Kuruluş döneminde Avrupa düzeyinde de olsa attığı birkaç pratik adımla önemli bir çekim odağı olmayı başardı. Örneğin 8 Mayıs ve 12 Eylül eylemlerinde tüm Türkiye sol hareketinin birlikte tek yürüyüş ve miting yapmaları FKBDC'nin girişimleriyle başarıldı.

1982 sonbaharında FKBDC konusundaki düşüncelerimizi ve tutumumuzu bir kez daha açıkça yazdık:

"FKBDC bugün ilk adımlarını atıyor. Henüz tam ayakları üstüne dikilmemiş değildir. Gelişmesinin önünde çeşitli güçlükler varolması da ancak doğaldır.

"Bir kez, cepheye katılan güçlerin lider kadrolarının tanışma-kaynaşma süreci çok başlardadır. Bu durum, karşılıklı güvenin gelişmesinde geciktirici bir etki yapıyor.

"Sonra, cepheye katılan güçlerin değişik bölgelerdeki kolları arasında cepheye ve cephedeki öteki güçlere karşı tutumlarında farklılıklar henüz giderilemedi.

"Üçüncüsü, hegemonya fikrini dayatmacılıkla karıştıran tutumlar sürüyor. Bu tutumlar, cepheye katılan güçler arasında özellikle temsil gücü sınırlı örgütler açısından 'serhler', 'duyurular', cepheyi kendi parti programlarıyla karıştıran çıkışlar olarak ortaya çıkıyor.

(...)
"Bugün cepheye katılmış örgütlerin yapması gereken en önemli şey, cephenin dışında duran temsil gücüne sahip örgütlerin de cepheye katılmasını sağlamaktır.

(...)
"FKBDC'nin bugünkü varlığı ve *atacağı adımlarla* başarı şansı vardır. Bu şans olguya dönüşürmek kendi elindedir." (R.Yürükoğlu, *Durum ve Görevlerimiz* 1983, s.72-74)

Bize göre, Cephe'nin başarısı *atacağı* adımlara bağlıydı. İlk çıkışın coşkusunun ardı gelmedi ve bu adımlar

atılmadı. Atılmayınca da birlik içinde sıkıntılar başgösterdi. Sıkıntılardan bir bölümü cepheyi oluşturan örgütlerin kendi sorunlarından, bir bölümü de birbirleriyle olan ilişkilerinden kaynaklanıyordu. Dev-Yol bu dönemde ağırlıklı olarak iç tartışmalara ve içe dönük çalışmalara yöneldi. Kendi aralarında "ittifak" oluşturan TKEP ile THKP-C Acilciler arasındaki ilişkiler, cephe içinde güven-sizliği artırıcı bir yolda yozlaşmaya başladı.

Örgütler arasındaki ideolojik-siyasal ayrılıklar somut siyasal konularda pratik adımlar atmaya zorlaştırdı. Tıkamklık başladı. BİRKOM'un ne olduğu tartışması ile birlikte cephe ve BİRKOM çalışmaları tavsadı.

Bu noktada cephe içinde çalışmayı iyice güçleştiren iki eğilim çıktı:

Bunlardan birincisi, Dev-Yol'da yansıyan ve her türlü çalışmayı savsaklama, birliği örgütsüz, kuralsız, işleyişsiz bırakma diye özetlenebilecek eğilimdi. Dev-Yol cephenin daha çok bir tartışma platformu olarak sürmesini istiyordu.

İkinci eğilim, PKK, TKEP ve THKP-C Acilciler'den gelen ve cephe girişiminin gerçek durumunu, sorunlarını dikkate almadan örgüt biçimlerinde ve tüzük işleyiş kurallarında çözüm arayan bir anlayıştı.

Biz, iki tutuma da karşı çıkarak, birleştirici ve eyleme dönük yollar önerdik. Cephe çalışmalıydı, bunun için gerekli asgari kuralları olmalıydı, ama herkes de bilmeliydi ki pratik adımlar ancak karşılıklı ikna ve ortak noktaları bulmayla atılabilecekti.

(Devamı 6. sayfada)

(Başarafa 5. sayfada)

İkinci Genel Komite toplantısı ve sonrası

FKBDC 2. Genel Komitesi bu koşullarda toplandı. Sorunlar toplantıya yansdı.

"FKBDC iç işleyiş kuraları" belirlendi, "mücadele ve örgüt anlayışında" ortak çabayla ortak bir dil bulundu. Toplantı cephe dışındaki güçlere de açıldı. Bu örgütler eliyle cepheye çeşitli eleştiriler geldi. Eleştirilerin içinde doğru ve yanlış görüşler biraradaydı. Cepheyi ideolojik açıdan eleştiren ama başka seçenekler de getiremeyen görüşlere yanıtlar verildi. Ama onlarla ideolojik tartışmaya da girilmedi.

Toplantı sonrasında FKBDC çalışmalarında bir iyileşme olmadı. Tersine, uluslararası konulara, Türkiye'deki siyasal görevlere ve birlik konusuna yaklaşımda farklılıklar keskinleşti. Örgütlerin öznel tutumları dışında, Türkiye'nin siyasal ortamındaki değişiklikler de cephenin gidisini etkilemeye başladı. Siyasal ortamdaki değişiklik, cuntanın sivilleşme-seçim manevraları ve o güne dek pısrık duran burjuva muhalefet güçlerinin "demokrasi kahramanlığı" rollerinde seslerini yükseltmeleriydi. Burjuva muhalefetin çıkışı Türkiye devrimci hareketini ve cephe güçlerini çeşitli yönlerden etkilemeye başladı. Bir yandan, devrimci hedefleri, ne olduğu belirsiz bir "demokratlık" içinde eritme çabaları yoğunlaşırken, bir yandan da cephenin programını dar ve sektör bulan eğilim devrim için cephe yerine daha geniş reformist bir birlik içinde erime önerileriyle geldi. Böylece FKBDC'nin kuruluşunda reformistlerle arasına çektiği sınır çizgisi bulanıklaştı.

Burjuva muhalefetin ortaya çıkışı, devrimci hareketteki genel sağa kayış, legal (ama şimdilik devrimci olmayan) olanakların giderek artmakta oluşu ile birlikte, devrimci hareketi burjuva muhalefetinin kuyruğuna takma girişimleri de güçlendi. Menşeviklerimizin, cuntaya tam da sivilleşirken "faşist" demeleri, birlik çalışmalarını "yükseltmeleri" de cephe içindeki bazı güçleri doğrudan etkiledi.

Ağustos 1983'de yapılan 3. Genel Komite toplantısına geldiğimizde artık FKBDC kendi varlığını tartışıyordu. Toplantıda hem cephenin geleceği hem de ertesi gün yapılacak geniş eylem birliği toplantısında izlenecek tutumlar tartışıldı.

Toplantıda şu ortak sonuçlara varıldı:

1. Cephenin adını ve biçimini mutlaklaştırmayalım. Adını değiştirmeye ve yeni güçlerin katılmasını zorlaştıran biçimsel noktalarda uzlaşmaya açık olalım.

2. Cephenin faşizme karşı mücadeleyi devrim sorunu olarak formüle eden anlayışını ve programını sonuna dek savunalım.

3. Bu temelde toplantıda bir taraf olarak davranalım.

Geniş toplantıya böyle girildi. Ancak toplantı içindeki tutumlar böyle olmadı. TKEP ve Emekçi en başından "en geniş birlik" için konuşmaya başladılar. Özellikle TKEP toplantıdan "reformist" bir birlik çıkarmak için canla başla çalıştı. PKK, faşizme karşı devrim anlayışını birkaç sözcükle savunurken bu toplantının bir iş toplantısı olduğunu, devrimci-reformcu ayrışmasını değil, ortak iş yapmayı aramak gerektiğini söyledi. Dev-Yol tartışmanın

odağında demokrasi sorunu olduğunu belirtirken, Türkiye'de devrimsiz bir demokrasinin olanaksızlığına ancak sorumuz üzerine değindi. Biz, THKP-C Acilciler ve SVP ise devrim için cephe fikrini çeşitli vurgu farklılıklarıyla birlikte savunduk.

Bu toplantı bizce cephenin "daha geniş birlik" içinde eritilmesinin ilk adımı oldu. Varolan birlik bu toplantıdan iyice zayıflamış olarak çıktı.

Toplantı sonrası dönem tam bir atalet ve erime dönemidir. Genel Komite toplantıları üç kez arka arkaya ertelendi. Örgütler arasındaki haberleşme kesildi.

Cephe, başarısının güvenesi olacak adımları atamamıştı. Çekim odağı olma özelliğini de hızla yitiriyordu. Birlik için özendirici bir örnek olma yerine, özünde birliğe karşı olanların değirmenine su taşıyan bir durumdaydı. Bu sırada Ağustos toplantısının devamı olan geniş eylem birliği toplantısının tarihi belirlenmişti. Bundan önce bir Genel Komite toplantısı düzenlendi. TKP-İşçinin Sesi yetkili kurulları bu toplantıdan önce, FKBDC'ye ilişkin tutumunu bir kez daha İşçinin Sesi'nde duyurma kararı aldı. Cephe ortaklarının ve devrimci kamuoyunun tutumunu bilmesi için de bu yazıyı toplantılardan önce ayrıca basıp dağıttı. Bu yazıda, gelinek noktada FKBDC'ye ilişkin görüşlerimiz şöyle özetlendi:

"FKBDC'nin Türkiye devrimine yararlı olabilmesi için bizce şunları ivedi olarak yerine getirmesi gerekir:

"1. Cephe güçleri kamuoyu önüne, her çeşit platforma bir taraf olarak çıkmalıdır.

"2. Cephe hem Türkiye'de hem Avrupa'da somut çalışma yapılmalıdır.

"FKBDC'nin zaman geçirmeden 'siyaset üretme' filan gibi jimnastikleri bir yana bırakarak bu iki koşulu yerine getiren bir hareketlilik içine girmesi zorunludur. O zaman siyasetini de üretir. Bunlar olmazsa bu cephenin varlığı 'cephe çalışmasa da adı dursun yararlıdır' tutumu devrim hareketine yarar değil zarar verecektir. FKBDC kendi yanlışından ters görüşlerin güçlenmesine yardım etmiş olacaktır." (R. Yürükoğlu, "FKBDC ve Devrimci Görevlerimiz" İşçinin Sesi, sayı:250)

Toplantıda FKBDC'nin durumu ve geleceği tartışıldı. Dev-Yol, Cephenin 12 Eylül sonrası "silahlı direniş" perspektifi ile oluşturulduğunu, en baştan döneme uygun olmayan yanlış bir cepheleşme olduğunu, bugün de cepheleşmenin koşullarının olmadığını söyleyerek FKBDC'nin dağıtılmasını önerdi. Dev-Yol, cephe girişiminde insiyatif sahibi iki örgütten biridir. Cepheyi kurarken de daha sonra da, gelen eleştirilere karşı bu cephe kuruluşunu ideolojik olarak da savunmuştur. Şimdi söyledikleriyle o gün söyledikleri arasındaki çelişkiyi çözmek ve açıklamak Dev-Yol'un sorunudur.

Toplantıya katılan öteki örgütler (PKK, THKP-C Acilciler, SVP ve TKEP) cepheyi sürdürmekten yana olduklarını söylediler. Biz FKBDC'nin geleceğine ilişkin tutumumuzu yineledik. Bu birlik kamuoyu önüne taraf olarak çıkar, somut çalışma yaparsa ve adıyla bugünkü durumu arasındaki çelişkiyi, adını ve biçimini değiştirerek çözerse birliğin sürmesinden yana olduğumuzu belirttik. Dev-Yol FKBDC'den ve toplantıdan ayrıldı. Kalan örgütler olarak yeniden tartıştık. Biz "cephe" adının değiştirilmesini, yine gündemde olan geniş eylem birliği toplantısında bunu açıklamayı ve

birliğimizin bu biçimiyle sürmesini önerdik. Öteki örgütler, adın da tartışılabilceğini, ancak büyük toplantı öncesi zaman azlığı nedeniyle bunun olanaksız olduğunu, toplantıya FKBDÇ adıyla girmemizin ve durumu orada açıklamanın doğru olacağını söylediler. Görüşlerimizi saklı tuttuğumuzu belirten bir şerh koyarak ve büyük toplantı sonrası tartışmak üzere çoğunluğa uyduk.

Geniş toplantıda FKBDÇ adına şu açıklama yapıldı:

"(...)

"1. FKBDÇ Genel Komitesi toplandı ve cephenin durumunu değerlendirdi. Cepheyi oluşturan örgütlerin tümü, özellikle son dönemde cephenin devrimci kamuoyu önüne bir taraf olarak çıkmadığını, somut çalışma yapmadığını, bir tikanıklıkla yüz yüze olduğunu belirttiler.

"2. Cepheyi oluşturan örgütlerden biri olan Dev-Yol, FKBDÇ'yi baştan beri yanlış ve döneme uygun olmayan bir örgütlenme olarak gördüğünü belirterek cephenin dağıtılmasını önerdi.

"3. Cepheyi oluşturan diğer örgütler (PKK, TKEP, SVP, TKP-İşçinin Sesi, THKP-C Acilciler) ise FKBDÇ'nin faşizme karşı devrim alternatifi dikmek, halk demokrasisini kurmak hedefinde birleşen güçlerin ciddi bir girişimi olduğunu, ancak, çeşitli nedenlerle, çeşitli problemlerle karşı karşıya kaldığını, ne var ki, bütün bu problemlere rağmen bugün en ileri düzeyde ve ciddi bir girişim özelliğini koruduğunu saptadılar ve Dev-Yol'un cepheyi dağıtma önerisini reddettiler. Bunun üzerine Dev-Yol cepheden çekilmiştir.

"4. Diğer örgütler (PKK, TKEP, SVP, TKP-İşçinin Sesi, THKP-C Acilciler) mevcut problemlerini çözmesi ve yeni durumu, onu doğuran iç ve dış nedenleriyle değerlendirmeyi, en kısa zamanda kamuoyuna açıklayacaklarını belirttiler.

"Ayrıca, örgütler olarak FKBDÇ'yi yaşatmak için kararlı çaba gösterme doğrultusunda anlayış birliğine vardıklarını belirttiler.

FKBDÇ

"Tutanak: TKP-İ.S. bu toplantının geniş eylem birliği toplantısında FKBDÇ'nin adını kullanma kararına şu açıklamayı ekler:

"FKBDÇ'nin durumu, varlığı ve adı konusundaki görüşlerini saklı tuttuğunu ve daha sonra yapılacak toplantıda belirleyeceğini bildirmiştir."

Geniş toplantıdan sonra yapılan cephe toplantısına, cepheyi lağvetme önerisi yapan *Emekçi*, bir türlü haberleşme sağlanamayan Devrimci Savaş, TKEP ve THKP-C Acilciler (haberleri vardı) katılmadılar. TKP-İşçinin Sesi, PKK ve SVP olarak toplandı.

Biz daha önce getirdiğimiz anlayışı daha da açarak anlattık ve birliğin sürmesi ve gerçek bir çalışma yürütebilmesi için 6 somut öneri yaptık. Önerilerimiz şunlardı:

1. Birliğin adıyla içeriği arasında çelişki vardır. "Cephe" adını, gerçek duruma uygun ve sade bir adla değiştirmek gerekir.

2. Dev-Yol'un çekilmesiyle bir Kürt örgütü olan PKK birliğin en büyük örgütü durumuna gelmiştir. Birlik, Türkiye devrimi temelinde birliktir. Türkiye devriminin güçler ilişkisi ile birlik içindeki örgütlerin durumu birbirinin üstüne düşmemektedir. Bu nedenle; cephe eylemlerinin cephe içindeki örgütlerin taşıdığı ağırlığa göre değil, devrimin nesnel güçlerinin gereksinimleri temelinde dengeli biçimde yürütülmesi ve bunun yazılı bir belgeye geçirilmesi gereklidir. (Bu öneriyi öznel niyetler açısından değil, nesnel bir tehlike olarak gördüğümüz için yaptığımız toplantıda açıkladık.)

3. Çalışan, kolay toplanan, kolay karar verebilen bir yürütme komitesi, bir de tüm cephe örgütlerinin katıldığı bir genel komite oluşturmak gerekir.

4. Somut siyasal tutumları birliğimize şu ya da bu ölçüde yaklaşan örgütlere aktif bir ön çalışmayla bir toplantı çağrısı yapılmalıdır. (Bu örgütler hakkında bir öneri listesi verdik.)

5. Somut çalışma konuları, hedefleri ve eylem biçimleri bu toplantıda belirlenmelidir.

6. Tüm çalışmasıyla cephe programına ve devrim için birlik fikrine karşı çalışan bir örgütle bundan böyle birlikte yürümek olanağı yoktur. Bu örgüt (TKEP) birlikten çıkarılmalıdır.

Bu önerilerimizin çoğu kabul edilmedi. PKK'lı arkadaşlar toplantıya katılmayan THKP-C Acilciler'in de cephenin eski biçimiyle devamından yana olduklarını ilettilerini söylediler.

Önerdiklerimiz cephenin çalışmasının güvenceleri, gerçekten iş yapış yapamayacağını kanıtlardı. Bu öneriler reddedildi.

Cephe olmayan, program anlamında bile birliği bozulmuş bir örgütlenmenin, üstelik somut çalışmanın önlemlerini atmaktan da geri durarak, cephe adıyla devamının Türkiye devrimi için yarar değil, zarar getireceğini düşündüğümüz için FKBDÇ'den ayrıldık.

Cepheyi sürdürmek isteyen arkadaşlara, yapacakları somut pratik eylemleriyle dayanışma içinde olacağımızı söyledik. Olayların ve gelişmelerin kısaca dökümü böyledir. Kuşkusuz FKBDÇ üstüne daha çok yazılacaktır. Olayın tazeliği geçtikçe herkesin daha nesnel çözümlemeler yapacağına inanıyoruz.

6.2.1984

TKP Eşgüdüm Komitesi
Üst Bürosu

Bir seminer

Münih'te 29 Ocak 1984 günü *Serxwebûn*'un düzenlediği ve sol örgütlerden kişilerin katıldığı "Birlik ve cephe" konulu seminerden izlenimlerimi anlatmak istiyorum.

Semineri, FKBDÇ'nin kurulmasının olumlu bir adım olduğunu söyledikten sonra şöyle devam etti: "Biz Kürdistan'da öncü-devrimci örgütüz. Fakat Cephe'de bizim dışımızda yeralan örgütlerin Türkiye işçi sınıfının öncülüğü konusunda henüz yeterli bir güçleri yok. Bu güçlerden biri süreç içinde, böyle bir sıfatı kazanabilir. Diğer devrimci güçlerin Türkiye işçi sınıfının öncüsü olmamaları bizim onlarla cephe kurmamızı engellemez."

Daha sonra TKP'nin Kürt sorununa yaklaşımının sosyal-şöven olduğunu anlatan konuşmacı, Dev-Yol'un Cephe'den ayrılmasına değinirken, "nasıl bir demokrasi, nasıl bir sosyalizm" tartışmalarıyla Dev-Yol'un revizyonizme sürüklendiğini savundu.

Seminerin tartışma bölümünde hava oldukça gerginleşti. Karşılıklı sataşmalar, laf atmalar başladı. Gürültü-patır arasında Cephe'ye getirilen eleştirileri özetle şöyle sıralayabiliriz:

— Cephe Türkiye'yi televizyondan mı seyrediyor?

— Cephe sınıfları temsil eden örgütlerin birliğidir. Bu cephede sınıfların örgütlülüğü söz konusu değil. Bu cephe Leninizme aykındır.

— Daha düne kadar Cephe'yi canla başla savunan biri ise "bu ne biçim cephe" diye eleştiriye başladı.

Daha sonra tartışmaların yönü değişti. Söz alanlar Dev-Yol'un izlediği genel siyaseti eleştirmeye başladılar. *Demokrat Türkiye*'de çıkan son yazılar üzerine, devrimci örgütlerin eski ayrılık konularında tartışmalar düzeysiz bir biçimde devam etti. Seminer böylesine bozuk, kırıcı bir hava içinde sona erdi.

E. İnan, Münih

Daha örgütlü çıkışlar yaklaşıyor

Mamak'ta tutukluların tek tip elbise giymeleri için geçtiğimiz ay baskılar yoğunlaşmaya başladı. Cezaevinde bulunan siyasal akımlar alınacak tavır üzerine görüş birliğine varamadılar. Bazı tutuklular tek tip elbiseyi giydiler.

Cezaevi yönetimi erleri tek tip elbise giymeyen tutuklulara saldırmaya zorladı. Tutukluların elbiseleri yırtıldı. Koşullara soğuk su sıkıldı. Tutuklular dışarı çıkarıldı. Soğukta ıslak ve çıplak olarak iki gece dışarıda bekletildiler.

O hafta tek tip elbise giymeyen 150 tutuklunun görüşü yasaklandı. O gün görüş yapamayan aileler son derece huzursuzdu, bağırıp çağırıyorlar oldu. Bu arada ilginç bir değişiklik gözlemlendi. Eskiden tutuklu aileleri biraz itiraz edecek olsalar, subaylar he-

men müdahale ederlerdi. O gün hiç seslerini çıkarmadan dinlediler. Aileler toplanıp başbakanlığa gittiler. Altı kişilik bir gurup meclis başkanı Karaduman'la görüştü. Cezaevi koşullarının düzeltilmesini istediler.

İkinci hafta tutukluların üstünden zorla alınan elbiseler ailelerine teslim edildi. Yırtık

pantolonları, kanlı iç çamaşırlarını gören analar seslerini yükselttiler. Analarından biri "oğlumun çamaşırları böyleyse kendisi nasıldır" diye bağır-maya başladı. Bunun üzerine eşya teslim etmeyi durdurdu-lar. Aileler tekrar başbakanlığa gittiler. Yırtık ve kanlı elbiseleri gösterdiler. Görevliler telaşa düştü. Çevrede aşırı

güvenlik önlemleri alındı. Görevliler kalabalığı dağıtılmak için bir hayli uğraştılar.

Şu anda bazı kazanımlar elde edilmiş gibi görünmektedir. Ancak cezaevindeki siyasal akımların ortak bir tavır gösteremeyişi ve ailelerin eyleminin tam anlamıyla örgütlü olmayışı egemen güçlerin gözünden kaçmıyor. Ama bu örgütsüzlük içinde bile seslerin yükselmesi paniğe kapılmalarına yetti. Bastırmak için sertlikten tatlılığa kadar her türlü yöntemi denediler.

Ailelerin tepkilerini eyleme dökmeye başlamaları çok önemli bir göstergedir. Önümüzdeki günler daha örgütlü direnişlere gebe. Cezaevlerini başlarına yıkacağız.

Tanklarla gelen devrimle gidecektir.

Ayşe Tezel, Ankara

Legal örgütlerde çalışma üzerine

Değerli yoldaşlar, Büyük gösterilerle geçtiğimiz "demokrasi"nin ilk günlerini yaşıyoruz. Ne var ki, doğal olarak bu "demokrasi" burjuvazinin gazete sütunlarında faiz hadleri, köprü, baraj vb. satışları, yerel seçimlere hangi partilerin nasıl katılacağı tartışmasından öteye gitmiyor. Cuntanın getirdiği siyasal yaptırımlara sıkıyönetim bildirileriyle hergün bir yenisi daha ekleniyor.

Yalnız bu arada önemle üstüne eğilmemiz gereken yeni bir durum var. Sendikalar, meslek odaları gibi yığın örgütlerinin, dar sınırlar içinde de olsa, örgüt işleyişlerine artık engel olunamıyor. Doğal olarak, bu sınırlar o kadar dar ki, çalışma olanaklarımızı, çalışmalarını bütünleştirme çabalarımızı engelleyici her türlü koşul konmuş. Cunta, yığınlarla bağlarımızı koparmak için her türlü önlem aldı. Bu durum belki işlerimizi zorlaştırıyor. Ama zorlaştırdığı ölçüde daha da sağlamlaştırıyor.

Bu durumda, yalnızca bireysel çalışmaların bir sonuca ulaşmasını beklemek hayal olur. Bu kalelerde gedik açıp duvarın öteki tarafına geçmek herşeyden önce kollektif bir ekip çalışması ile gerçekleşir. Burada ana sorun insanların somut sorunlarından kalkarak, onlarla bağ kurmak, onlara bizim görüşlerimizi anlatmak, sorunların çözümünün devrim süreci ile bağlantısını göstermektir. Bu zorlu uğraşı başarıya götürmenin koşullarını geniş oranda önceden hazırlayabiliriz.

Nerede çalışırsak çalışalım, herşeyden önce çalıştığımız alanın konusunu iyi kavramış olmak zorundayız. İşin idari, teknik yönlerini öğrenmek için kendimizi sürekli geliştirmek, kısacası ilk adımı atabilmek, orada varız diyebilmek için uzmanlaşmak zorundayız. İkinci olarak, insanlarla nasıl bağ kurulacağına, gerçekten bilimsel yaklaşmamız gerekli. İleride hangi aşamalara yükselirse yüksel-sin, işin ilk basamağının bi-

reysel ilişkilerden geçtiği açık bir gerçektir. Doğal olarak belirli bir aşamadan sonra, artık bireysel ilişkilerin ötesinde, daha bütünsel varlığını koyacağımız günler gelecek. Ancak o günleri getirmede, tek tek ilişkiler sonucunda yanımıza kazandığımız insanların payı olacak.

Buralarda gerçekten başarılı bir ekip çalışmasını gerçekleştirmek zorundayız. İnsanların nabzını sürekli dinlemek, bunları değerlendirmek, ayrı ayrı topladığımız verileri bir araya getirerek, daha sonraki aşamalarda neler yapılması gerektiğine birlikte karar vermek, verimli bir çalışmanın en önemli koşuludur.

Yığın örgütlerinde ana amaç yığınlarla bağ kurmak olduğuna göre, bu örgütlerin platformundan yararlanarak, yığınlarla işçi sınıfının siyasal çizgisini götürmek zorundayız. İşte bu da doğrudan ideolojik yetkinleşmeye, dinamik bir yaklaşıma bağlıdır. Behirli bir somut sorunla bütün arasında

bağ kurabilmek, hem ideolojik temelin sağlığına, hem de bunun her alanda, yeniye üretmede ne ölçüde dinamik olduğuna bağlıdır.

Zaten örgütlenme geleneği geri olan bir ülkede, faşizm var olanı da zayıflattı. Ancak doğal olarak bu durum bir süre sonra değişmek zorundadır. Bugün bu örgütlerin potansiyelini yükseltmek, varolan potansiyelde ağırlığımızı duyurmak kadar önemli bir olgudur. Unutmamak gerekli ki, insanlar ne kadar birarada olur, ne kadar iletişim içinde bulunurlarsa bizim onlara ulaşmamız o ölçüde kolaylaşacaktır.

İşte yoldaşlar, önümüzdeki dönemde bizler için çok önemli olan bir konuya değinmeye çalıştım. Ancak, önümüzdeki dönemde, yığın örgütlerinde neler yapılması, nasıl bir tutum alınması gerektiğinin vb. daha geniş tartışılmasının yararlı olacağı inancındayım.

En içten selamlar!

E.Z. Ankara

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!Türk-İş'i
gerçek sınıf sendikası
yapmak için savaşalım!karkêren hemû
wêlatan sekin!

İŞÇİNİN SESİ

Yıl:10, Sayı:252
13 Şubat 1984

ÇEK-AL

DİSK'İN 17. KURULUŞ YILDÖNÜMÜNDE

Sendikal harekette yönelik bölücü çabalar üzerine

Emine Engin

15-16 Haziran ayaklanmasından, DGM direnişlerinden, Profilo barikatlarından, 1 Mayıslar'dan ivme alan savaş geleneğinin sendikal parçası DİSK'in bu yıldönümü, hem toplumda, hem sendikal harekette önemli bir dönemece rasgeldi. DİSK'in 17. yıldönümünü kutlamanın en iyi yolu, bu dönemece, bu dönemeçteki çeşitli tutumları ele almaktır. Bu geziyor.

Bugün toplumdaki dönemeç faşizmin çözülme sürecine girişi, sendikal hareketteki dönemeç ise canlanmanın belirisidir. Sendikal alanda doğru tutum, artık can alıcı pratik önem taşıyor. Gelgelelim, yıllardır tutumları suskunluk olmuş çeşitli siyasal çevreler durup durup tam da bugün, bir kısmı hâlâ tutumsuzluk kılıfı ardında gizli bir tepsi yanlış tutumla işçi sınıfının önünde resmi geçit yapmaya başladılar. Sendikal birliği engellemek, kendilerine sendika parsellemek için çabalyorlar.

Bu çabalar çok geniş bir yelpaze oluşturuyor ve Türk-İş'i bölmekten, DİSK üyelerini Türk-İş'ten ayrı tutmaya, bu uğurda yeni örgütlenmelere gitmeye dek uzanıyor. Çok çeşitli siyasal odaklardan kaynaklanan çeşitli çabaların hepsinin vardığı sonuç özde ayındır: Sendikal birliği engellemek ve parselleyecekleri sendikal konulardan sınıf ve demokrasi savaşına şu ya da bu ölçüde zarar vermek!

Şimdiki bu çabaları daha iyi anlayabilmek için önce 12 Eylül sonrası gelişmelere kısaca değinelim.

Bölücü çabalar neden yükseldi

Bakmayın siz "komünist" kılıf ardında iş gören menşeviklerin, ayva ağacını tanımak için meyve vermesini beklemelerine! Gerçekte, doğru bakış açısıyla

perşembenin gelişi çarşambadan belli olur.

Türkiye kapitalizmi öyle sorunlar içindeydi ve sınıf savaşımı öyle boyutlara varmıştı ki, 12 Eylül'ün faşist niteliğini ve sendikal alanda da neyi amaçladığını görmek komünistler için hiç de güç değildi:

"Korporatif toplum ve devlet yapısına ulaşmayı amaçlayan cunta, tüm toplumu faşist bir devletin altında örgütlemeye çalışıyor. Devletin uzantısı olacak tek sendikada işçiyi asker, sendikacıyı ona komutan yapmaya çalışıyor." (II. Konferans Kararları, s.60)

TKP II. Leninciler Konferansı bu değerlendirmeyi yaptığı zaman, ortada henüz ne anayasa taslağı vardı, ne de iş yasalarından söz ediliyordu. Anayasa ve iş yasaları tam söylendiği gibi çıktı. Anayasa tüm devleti ve toplumu yürütme organı altında örgütleme amacını taşıırken, iş yasaları da işçiyi asker, sendikacıyı komutan yapma amacını taşıyordu.

İş yasalarının korporatif örgütlenme amacı taşıdığı en iyi şu göstergelerden anlaşılıyor: Hem sendikaların iç örgütsel işleyişi en ince ayrıntısına kadar yasayla sınırlandırılmıştır, hem de devlet, her düzeyde yatay olarak da işleyişe burnunu sokmakta, denetim uygulamaktadır. Kişisel üyelik, üyelikten çıkma, işyeri temsilciliği, şube vb. her düzeyde doğrudan devlet denetimi vardır. Böyle bir denetimi tek elden, daha kolay uygulayabilmek için de yasalar daha çok tek sendikaya yöneliktir.

Anayasa'nın da, iş yasalarının da amacı korporatif örgütlenmeyi sağlamak, faşizmi kurumsallaştırmaktır. Ancak nasıl ki en güzel tüzük bile komünist partisine oportünizmin sızmasına karşı kendi başına yeterli bir güvence olamazsa, faşizmi kurumsallaştırmaya çalışan yasalar da faşizmi kurumsallaştırmanın kendi başına yeterli bir güvencesi olamaz.

Tüzükler, yasalar, biçimsel işleyişlerdir. Yaşamın gerçekleri bu biçimlerin içini doldurmazsa, onlar kendi başlarına yaşamın gidişatını belirleyemezler.

Türkiye gibi buhar dolu bir toplumda, faşizm istediği kadar ince eleyip sık dokuyup kurallar koysun, eğer toplumsal tabandan yoksunsa, bu kuralların içi amaçlarından farklı olarak dolmaya başlayabilir. Zaten faşizmin çözülmesi denen olgu da budur. Amaçlarıyla faşist tüm yasalar, işleyişler, organlar başta durup dururken, toplumsal atmosfer bunların faşist amaçlarını geçersiz kılmaya, sulandırmaya başlar. Türkiye'de bugün işleyen bu süreçtir.

Faşist amaçlı, faşist bir girişim, toplumdaki varolan koşullara uygulanınca farklı sonuç verir olmuştur. 6 Kasım seçimlerinden sonra faşizm çözülmeye başladı derken, çözülmenin hikmeti seçim mekanizmasında değil, toplumun koşullarındadır. Küçük burjuva siyasal hareketler bu noktayı bir türlü anlayamıyorlar. Ya hikmeti mekanizmanın kendisine atfederek, "demokrasiye dönüş" demagojisine kapılmış oluyorlar, ya da bu demagojiye kapılmamak için, çözülme sürecini yadsır konuma düşüyorlar. İkisinin de ortak yanı burjuva devlet mekanizmasına fazlasıyla "saygı" duymaktır. Her neyse.

Türkiye'de faşizmin çözülme sürecinin başlamasıyla, faşist iş yasaları açısından da ilginç bir olgu ortaya çıktı. Faşist devlet işçileri toptan denetleyebilmek için tek sendika yönelişli iş yasaları çıkarmıştı. Ama faşist denetim laçkalaştıkça, bundan arta kalan koca bir sendikal birlik olacaktı. Faşizm kaç yapayım derken göz çıkaracak, kendi silahı kendine karşı çıkacaktır.

TKP II. Leninciler Konferansı, bunun böyle olabileceğini de daha 1981'de görmüş ve böyle demişti:

"Faşist iktidarın bu kudurmuş gidişi uzun sürmeyecektir. Cuntanın işçilerin karşısına dikmeye çalıştığı faşist tek sendika silahı,

doğru bir çalışmayla yarın işçilerin faşizme karşı çevirebileceği en güçlü silahlardan biri durumuna getirilebilir.” (agy, s.61)

Şu anda işte tam da bunun kavgasını veriyoruz. Gidişatın bu yöne olduğunu gören burjuvazi dört bir koldan bölücü çabalara girişti, aynı zamanda beşinci kolunu da çeşitli örtüler altında harekete geçirdi. Bunlara girmekten önce, bir de, baştan beri doğru tutum neydi, bugün nedir konusuna değinelim.

Doğru tutum neydi, nedir

TKP II. Leninciler Konferansı Kararları'ndan yukarıda son aktardığımız cümleler, gerçekte doğru tutumun ne olduğunu da genelleyle belirtiyor: Faşist tek sendika silahını, *doğru bir çalışmayla* işçilerin faşizme karşı çevirebileceği en güçlü silahlardan biri durumuna getirmek. Şimdi Konferans kararlarında *doğru çalışmanın* nasıl açıldığını bakalım:

“Komünistler, sendikal birlikten yanadır. Ama yaşamın acı bir şakası gibi bugün faşistleştirilen bir devletin parçası yapılmaya çalışılan Türk-İş, tek sendika olarak karşımıza çıkıyor. Bu istenen bir durum değildir. DİSK'in kapatılması yoluyla, sendika seçme özgürlüğünü kaldırarak gerçekleştirilmeye çalışılan zorla birleştirmeye karşı sesimizi yükselteceğiz.

“Öte yanda, komünistler gerçekçi olmak zorundadırlar. Tutum belirlerken isteklerden değil, varolan durumdan hareket etmelidirler. Bugün, örgütsüz kalan geniş bir işçi kesimi, özellikle sınıfın geri kesimleri Türk-İş'e üye olmaktadır. Türk-İş de henüz faşist bir sendika değildir. Burada yapılacak çalışma büyük önem kazanmıştır ve de bu çalışmanın ilk odağı, Türk-İş'in faşistleştirilmesine karşı durmaktır.

“Bugün yapılması gereken, *sendikal konuda* işçi yığınlarının eğilimine kulak vermek, yığından kopmamaktır. Tersine bir tutum, ileri işçileri işçi yığından soyutlayacak ve kırdıracaktır. Oysa, bugünkü toplumsal-psikolojik ortamda, daha da önemlisi bugünkü güçler dengesi altında komünistlerin, öncü işçilerin geniş işçi yığından soyutlanmaması, düzenli geri çekilişin vazgeçilmez yönüdür.

“Komünistler bu dönemde Türk-İş içinde çalışmaya özel bir önem vermediler: Öte yanda Türk-İş içinde çalışma yürütecek ileri işçilerin bir iç örgütlenmesi olması gerekir ki, bu sendikanın geri ve faşistleştirilmeye çalışılan yapısı içinde crimesinler, onu anti-faşist devrim savaşımı yönünde değerlendirebilsinler.” (agy, s.60-61)

Parti daha 1981'de ileri işçilere, komünistlere böyle sesleniyordu. DİSK'in kapatılmasına, zorla yapılan dayatmalara karşı sesimizi yükseltirken, Türk-İş'e gitmenin ve orada çalışmanın önemini vurguluyordu.

Bundan iki yıl sonra çıkan iş yasaları ardından, Ağustos 1983'de toplanan TKP Eşgüdüm Komitesi de işçi sınıfımıza şöyle seslendi:

“İş yasaları, sendikal, sendikasız, Türk-İş'li, DİSK'li ya da başka sendikadan tüm işçileri doğrudan ilgilendirmektedir. Bu yasalar, tüm işçi sınıfının en küçük ekonomik,

demokratik haklarının bile elinden alınmış olduğunu, yasaklarla elinin kolunun bağlanmak istendiğini belgelemektedir. Bu yasalara karşı savaş, tüm işçilerin sınıf sendikacılığı temelinde sendikal birliğini acilleştirmekte, bu birlik için önemli bir platform oluşturmaktadır.

“Komünistler daha faşist cuntaya başa geldiğinde, onun yasaklarını kırmak için yapılması gerekenin, sendikasız kalmamak, varolan sendikalarda çalışma yürüterek sınıf sendikacılığı temelinde işçilerin sendikal birliğini güçlendirmek ve birlik içinde savaşımı yükseltmek olduğunu söylemişlerdi. Bugün çıkan iş yasaları bundan başka bir yoldan gidilemeyeceğini daha somut olarak kanıtlamıştır.

“Türkiye işçi sınıfı büyük bir görevle karşı karşıyadır. Tüm sendikasız işçiler, tüm sendikalar, edindikleri şanlı devrimci gelenekleriyle tüm DİSK'li ileri işçiler Türk-İş'e dalmalıdır. İşçiden yana bir yönetim altında demokratik bir Türk-İş'de birliği sağlama savaşımıyla, ekonomik demokratik haklar için faşist cuntaya karşı savaşım birleştirilmelidir. Faşist cuntanın yasaklarına verilecek en iyi yanıt, DİSK'in gelenekleri doğrultusunda, sınıf sendikacılığı temelinde, en büyük sendikal örgüt olan Türk-İş'de sendikal birliği sağlamaktır! Bu gerçekleştirilirse burjuvazinin saldırısı geri tepecektir. Burjuvazi işçi sınıfı üzerinde sıkı denetim kurmak isterken, karşısında denetim kuramayacağı kadar güçlü bir sendikal birlik bulacaktır.” (TKP EK Kararları, Mart 1983-Ağustos 1983, s.64-65)

Doğru tutum buydu ve budur. Doğrunun kanıtı kitap sayfalarında değil, pratiğin ta göbeğindedir. Böyle olduğu için, doğru tutum işçiler arasında önce yavaştan, sonra giderek hızlanarak yayılan tutum oldu. Sendikal hareketteki dönemeç bununla da bağlıydı ve tam bu noktada yıllarca tutumsuz kalmışların, bir tepsi yanlış tutumla işçi sınıfının önünde resmigeçit yapması hiç de raslantı değildi!

Burjuva çabalar

Türkiye'nin girdiği önemli dönemecin ne yöne, nasıl gelişeceğini belirlemede işçi sınıfımızın atacağı adımlar, bu adımlar arasında da sendikal alandakiler şu anda can alıcı önem taşıyor. Yaşam öyle bir getirdi ki, faşizmi yıkmaya savaşıyla, sınıf sendikacılığı temelinde, demokratik işleyen bir sendikal birlik için savaşım birbiriyle kopmazcasına bağlandı. Bu geniş işçi kesimlerinde de yaygın olan kanıdır.

Türk-İş'te taban DİSK'li işçilerle kucaklaşma eğilimi taşırken, DİSK'li işçilerin önemli bir kesimi Türk-İş'e zaten yönelmiş durumdadır. Bu nedenledir ki dört bir koldan ve beşinci koldan bölücü çabalar yoğunlaştı. Çabaların bir kısmı Türk-İş'i bölmeyi, bir kısmı birleşmeyi engellemeyi vb. hedefliyor.

Türk-İş içinde MHP'li faşistlerin bölücü çalışmaları yürüyor. Bunlar şu anda Türk-İş'i ele geçirme gibi bir amaç güdemeyecekleri için, Türk-İş'i bölüp, kendi adı ya da başka bir ad altında

MİSK'i büyötmeye çabalyorlar. Türk-İş kongresinde Agah Oktay Güner bu çaba adına konuştu.

Türk-İş içinde bugünkü yönetimin de sağında, AP ile faşistlik arasında duran bir ekip vardır ki, bu ikili oynuyor. Türk-İş'i ele geçirmeyi de, bölmeyi de yerine göre amaçlıyor. DİSK'li işçilerin katılımına ise kesin karşıdır.

Türk-İş yönetiminin kendisi de benzeri bir yol izliyor. Kendisi bir bütün olmayan bugünkü Türk-İş yönetiminin, kongrede koca konfederasyona 5 kişilik yönetim kurulu seçtiğindeki ısrarı bunun göstergesidir. Ya egemenlik ya bölünme!

Sosyal demokratlara gelince. Bunlar da çeşitli kollardan yürüyorlar. Biri, Türk-İş dışında, S. Acar yoldaşımızın geçen sayımızda belirttiği gibi, Sosyal Demokrat Sendikalar Konfederasyonu'nda odaklaşmıştır. Bu, kongresini yapmış, “DİSK'in devamımız” fısıltısını yaymaktadır. Ötekisi Türk-İş içindedir.

Nokta dergisi, Türk-İş içindeki sosyal demokrat sendikacıların bir raporaj yapmıştı. (sayı 43) Cevdet Selvi, Yener Kaya, Hasan Basri Babalı, Güven Önlü'nün katıldığı raporajda birçok güzel söz edilmiştir, görünüşte birliktir bir tutum vardır. Türk-İş dışındaki işçilerle kaynaşmanın olması gerektiğini savunuyorlar. Türk-İş toparlayıcı olmalıdır diyorlar.

Ancak bir kez perspektifleri, işçi çıkarını düzgün savunamayacak kadar dardır. “Herkesin anayasada emredilen haklarının eksiksiz ve tarafsız sağlanmasını savunmak”tan konuşuyorlar. Hangi anayasada emredilen hangi haklar? Eğer perspektif bununla kısıtlı kalacaksa, değil işçinin çıkarını savunmak, duyguları bile düzgün dile getirilmemiş olur.

İkincisi, kendileri birlikte yana olduklarını söylüyorlar ama suçu işçi tabanın üstüne atarak, aynı zamanda bölünme tehditi yöneltiyorlar. Bunun mantığı, “Türk-İş yönetimi birleştirici tutum almazsa, o zaman işçiler ayrılır, biz de ayrılmak zorunda kalırız” diye gidiyor.

Hasan Basri şöyle diyor: “Kaybettiklerinin yeniden kazanılması için Türk-İş'te ciddi bir çaba görmediği takdirde işçi yeni arayışlar içine girebilecektir. Bu belki yeni bir konfederasyon arayışı olacaktır. Dileğimiz olmamasıdır.”

Türk-İş beklenen birleştirici tavır almazsa ne olur sorusuna Cevdet Selvi şöyle yanıt veriyor: “Türk işçisi hayal kırıklığına uğrayacak, yeni arayışlara yönelmektedir. İşçi hareketinden beklenen birlik sağlanamayacak, yeni sürtüşmeler, işçi arasında yeni birtakım çıkmaz olaylara neden olunacaktır. ... Geri giden haklarımızı tekrar kazanma zorunluluğumuz vardır. İşte o nedenle, Türk işçisinin birliği amaçladığı bir

oktada istenilen sonuç alınmazsa, onlar bir tarafa bırakılacak, kısır ekşmeler arzu edilmeyen sürtüşmeler emokraziye olumsuz etki yapacaktır.”

Bir kez, hangi demokrasiden söz diliyor?

İkincisi, “işçi hareketinden beklenen birlik”, kaybedilen hakların geri alınması gerçekte Türk-İş’in bugünkü önetimlerinden bekleniyor. Bu yönetimler sergileneceğine böyle denmesi, onlara güven yaratma anlamı taşıyor.

Üçüncüsü, bu güven kırılır (!), işçi arayış (!) içine girerse tek almaşık, “kısır ekşmeler” ve “bölünmedir”. Türk-İş’inde kalıp, hiç de kısır olmayan demokratik bir sendika kavgası verme ikri akıllarına bile gelmiyor.

Çünkü dördüncüsü, sosyal demokrasi işçiyi dikkatle kollayan, onun tepkilerinden yararlanmaya çalışan ama çıkararını dile getirmekten çok uzak bir kımıdır. Zaten işçi hep gözlenen üçüncü ahistir. “İşçi arayış içine giriyor”, “işçi mayal kırıklığına uğruyor” ... vb. Peki size yapıyorsunuz? O zaman, onlar da henen Türk-İş’i bölüveriyorlar. Tehdit bu.

Liberal burjuva, sosyal demokrat utuma *Nokta*’nın kendi görüşleri de başka bir örnek oluşturuyor. Başka yoldan bu deneme de, özünde DİSK üyelerini DİSK’in açılmasını beklemeye tme çabasıdır! *Nokta* 41. sayısında, DİSK üyelerinin “bir yanlış anlama” sonucunda Türk-İş’e yöneldiklerini söylüyor. (s.21) Bu yanlış anlama da şu: Gerçekte 2821 nolu yasanın geçici 1. maddesi DİSK’i kapsamıyormuş! DİSK yeniden açılabilirmiş! Ama işçiler yanlış anlamışlar!

Peki ya yasanın geçici 5. maddesi ne oluyor? Buna göre ancak DİSK davaları beraatle sonuçlanırsa DİSK yeniden açılabilir. Durum çok aşikar olduğu halde, DİSK yeniden açılabilir diye işçileri bekletme çabası içinde *Nokta* bir de kayyumdaki paraların 2,5 milyar TL’ye ulaştığından söz ediyor. Demek istiyor ki bekleyin, paralarınızı da alıp DİSK’i yeniden açın. Kayyumdaki paralar faşizmin soygunculuğunu sergileyen çok önemli bir örnek, işçilerin mutlaka geri almaları gereken bir miktardır. Bu bir yana, ama DİSK’i yeniden açma öğüdü neden? Kısacası, burjuvazi, Türk-İş tabanıyla DİSK’li işçilerin kaynaşmasından korkuyor da ondan!

DİSK’in geleneğini nasıl daha güçlü kılabiliriz

Buraya dek, çeşitli burjuva kesimlerin sendikal harekete yönelik bölücü çabalarını gördük. Bunların hiç şaşırtıcı bir yanı olmadığı gibi, ileri işçilerin kafasında bir bulanıklık yaratılmazsa, bu burjuva çabaları geri püskürtmek de çok

kolaydır. İşte tam da bunun için, en ince, en usta, en sol görünümlü hesaplar ileri işçilere yönelik yapılmaktadır.

Önce DİSK konusunda kısaca kendi görüşlerimizi aktaralım, sonra bu ince taktiklere gelelim.

DİSK şanlı bir savaşım deneyiminin sendikal parçasıdır. Bu deneyim şanlı olduğu kadar çok da öğreticidir. En küçük sendikal hakların bile nasıl bir savaşla elde edilebileceğini somut yaşattı. Sendikal savaşımın genel sınıf savaşımından kopuk ele alınamayacağını öğretti. Bunu iki türlü de, hem olumsuzundan, hem olumsuzundan öğretti. Sendikal savaşım, sınıf savaşımı bütünü- nün parçası olduğu sürece ve sınıf savaşımı bütünü, sendikal düzeye hapsedilmediği ölçüde başarılı oldu. Ne zaman ki oportünizm, sınıf savaşımının kumandasını DİSK’e bıraktı, doğal olarak DİSK yetersiz kaldı. Bu DİSK’in eksiği değil oportünizmin suçuydu. Bu delikten sosyal demokrasi girdi ve sınıf savaşımı askıya alma işlevi gördü.

DİSK’in, bir sendikadan beklenebilecek sınırdan da ötesine geçen şanlı savaşımına rağmen oportünizm ve sosyal demokrasi nedeniyle faşizm geldi. Geldi ve DİSK’e saldırıya geçti. DİSK’in çalışması durduruldu, yöneticileri yargılanıyor.

Bu durum birçok DİSK’li işçide, haklı bir sahiplik duygusu yarattı. Bu duygu yalnızca DİSK’li işçiler için değil, tüm işçiler için haklı bir duygudur. Ancak sınıf savaşımında duygularla karar vermeye yer yoktur. Bugünkü ince taktikler ise tam da bu duygulara yöneliyor, duygu sömürsü yaparak işçi sınıfının kendi çıkarına aykırı davranmasını sağlamaya çalışıyor.

DİSK’e karşı uygulanan zorbalık bizi kızdırıyorsa, yapılması gereken, en çok başarı sağlayacak bir yoldan düşmana yanıt vermektir. Bu da bir, somut gerçeğin doğru saptanmasını, iki, buradan genel ve uzun erimli sınıf çıkarlarına ulaşan yolun doğru belirlenmesini gerektirir.

Somut gerçek şudur: DİSK’in yeniden açılması, bugünkü durumda olanaksızdır. İşçi sınıfı yasaları kırıp parçalayan bir savaşım yürütünce olanaklı olabilir. Zaten DİSK’e uygulanan zorbalığa karşı yapılması gereken de böyle bir savaş yürütmektir. O zaman soru, bugün böyle bir savaşın nasıl daha yararlı yürütülebileceğidir.

Başka bir deyişle soru şudur: Nasıl bir adım atalım ki, varolan durumda genel ve uzun erimli çıkarlar açısından da en yararlı sonucu versin? Yarar derken gözeteceğimiz, sendikal birlik, bunun doğru bir temelde olması, faşizm ve tüm yasalarına karşı daha güçlü bir savaşın koşullarının yaratılması, DİSK’in

temsil ettiği geleneğin tüm işçiler arasında daha çok derinleşmesi ve yaygınlaşması gibi sınıf savaşımının bütünü- nün ilgilendiren noktalar vardır. Zaten DİSK de bu bütünü ilerleten bir işlev gördüğü, bir araç olduğu için şanlı bir konuma sahiptir. O zaman bu aracı mutlaklaştırmakta bir anlam yoktur.

Bugün her açıdan, DİSK’in geleneğini daha güçlü kılabilmek için de gereken, DİSK’li işçilerin iş kollarındaki en büyük sendikaya dalmalarıdır. Dalmaları ve sendikal demokratik haklar için savaşla, tüm işçileri içinde toparlayabilecek bir demokratik sendikal işleyiş için savaşımı birbiriyle bağlı olarak yükseltmeye katkı yapmalarıdır.

İleri işçiler bu yönde davranıyorlar. Bu nedenle küçük burjuva solundan kaynaklanan çabalar daha çok bu davranışı geçici kılmaya, “şimdilik Türk-İş’e gidin ama...” fikrini aşılama- ya, DİSK’e sahiplik duygularını bu yönde sömürmeye yöneliktir. Bunu yapanlar, kendilerini DİSK’in sahibi sananlardır.

Küçük burjuva çabalar

Son zamanlarda yurtdışındaki DİSK’li sendikacılar biraraya geldiler ve en sonunda bir dayanışma komitesi oluşturabildiler. DİSK’le dayanışma gereksinimi doğal yıllar oldu. Gurupçu, bölücü yaşamları nedeniyle yıllardır biraraya gelip dayanışamayan bu sendikacılar şimdi nasıl oldu ve neden biraraya gelebildiler?

Yanıtı açıktır. Türkiye’de canlanan sendikal savaşımında parselleme işlevi görebilmek için, kendi gurupçu yaşamlarını bile aşabildiler. Kuşkusuz sorun bunların DİSK’li *sendikacı* olmalarından değil, oportünist, küçük burjuva *siyasetçi* olmalarından kaynaklanıyor.

DİSK’li sendikacılar olarak DİSK’li işçilere sendikal hedef de göstermiyorlar. Türk-İş’li işçilere sesleniyorlar ve onlardan Türk-İş yönetimini mahkum etmelerini, baskıya karşı ve sendikal haklar için DİSK’li ve öteki işçilerle birlikte savaşmalarını, DİSK’in yeniden açılması için seslerini yükseltmelerini istiyorlar.

Kusura bakmasınlar ama çıkardıkları ortak bildiri tam şu anlama geliyor: DİSK’li işçiler savaşamayacak durumdadır. Türk-İş’li işçiler savaşın, DİSK’li işçiler size yardım etsinler, DİSK açılın, açılınca onlar şapkalarını alıp çıkıp DİSK’te “savaşım” geri dönsünler.

Haydi diyelim bu bildiri Türk-İş kongresine yönelikmiş. Ama aynı sendikacıların *Demokrat Türkiye ve Türkiye Postası*’nda yayınlanan görüşleri de pek farklı anlam taşıyor. *Demokrat Türkiye*’nin kendi görüşlerinden başlayarak bunları ele alalım.

Demokrat Türkiye son sayılarında çekilmez bir küçük burjuva hava taşıyor. 6 Kasım seçimlerinde çok sayıda geçersiz oy çıkmadı diye halkı demokrasiden anlamamakla suçlarken, işçi sınıfını da üç yıldır ağır baskılara karşı direniş yapmamakla suçladı!

Aralık 82 sayısında, "DİSK tasfiye(!) mi oluyor" başlıklı bir yazı var. Burada 2821 sayılı yasaya ilişkin aynen *Nokta*'nın işlediği "yorum farkını" işleyip havada bırakıyor. DİSK'ten saygısızca söz ettiği yazının sonunu şöyle bitiriyor: "Evet tüm bu ağır koşullara rağmen 3 sene içinde işçi sınıfından ciddi bir eleştiri veya direniş haberi de yok. Bu sorunun cevabının da herhalde araştırılması gerekiyor." (s.10)

Ordular yenilir, geri çekilir, güç toplar, hazırlanır ve saldırıya geçer. Oyun oynanmadığını, sınıf savaşı verildiğini anlamaktan aciz bir tutumla *Demokrat Türkiye* son ocak sayısında sendikacılara sorular yönelterek araştırmasını yapıyor. Bu sorulara, DİSK 10. Bölge temsilcisi Zeki Atsız'ın ve Hür Cam İş Sendikası eğitim sekreteri Yaşar Arkan'ın verdiği yanıtlar dışındaki yanıtlar "aydınlatici" ve çoğu da kendi içlerinde çelişkilidir.

Yeraltı Maden İş'ten Gültekin Bekdemir, "belirli kalıplara sokulmuş, şematik ve önkoşullu örgütlenmeler ve mücadele biçimleri dayatılmamalıdır" diyerek gerçekte tutumsuzluğu savunurken, öte yandan kendisi, işyeri komiteleri, merkezi olmayan bölgesel örgütlenmeler gibi biçimler önermektedir. Bekdemir, işçi sınıfının önderlikten yoksun olduğunu söylüyor, bu, "küçük bir baskı karşısında korkmayı ve kovuğuna çekilmeyi getirmiştir"(!) diyor. Bekdemir, *Demokrat Türkiye*'nin yaklaşımını paylaşıyor.

DİSK Avrupa Temsilcisi Yücel Top da Bekdemir'le benzer bir konumdan, işçi sınıfına "ideal modeller" sunulmamalıdır diyerek tutumsuzluğu savunuyor. "Model" in kitlesel inisiyatifini boğacağını belirtip, kendisi "DİSK'in tüm örgütsel varlığını" savunmayı öneriyor. Gerçekte bu öneri bugün ileri işçilerin kitlesel inisiyatifini boğma, doğru model yerine yanlış bir model dayatma anlamını taşıyor.

DİSK'in örgütsel varlığını savunmak demek, DİSK açılın diye beklemek demektir. Bu başka bir şeydir, genel olarak sendikal hak ve özgürlükler için, bu arada DİSK'e karşı uygulanan zorbalığa karşı savaşmak başka bir şeydir. DİSK'in açılması kimden ve neden beklenecekmiş? O zamana kadar DİSK'li işçiler başka sendikalarda misafircilik mi oynayacaklar? Bu sorunlara Top'un verdiği yanıtlar hiç de işçilerin çıkarına olmayan bir "model" oluşturuyor.

Bir de Top, 1978-1980 arasında DİSK'te demokratikleşmeden söz ediyor. Bizim hatırladığımız, bu yıllarda DİSK'te anti demokratik bazı uygulamalar, yayın yırtmalar, kişi ve sendikaları siyasal görüşleri yüzünden atmalar vb. olmuştur. Menşevikler bunu bize, DİSK yönetimi ise menşeviklere uygulamıştır. Demokratikleşmeden bu tutumların anlaşılması da işçi sınıfının çıkarlarına uymayan "modelin" parçasıdır.

Buradan, yavaştan menşeviklere yaklaşırken, Sosyal-İş'ten TİP'li Zeki Kılıç'ın çok söz edip hiçbir şey belirtmediğini, net bir şey söylemekten özenle kaçındığını vurgulayalım ve Maden İş Genel Başkanı Karaca'nın dediklerine gelelim.

Doğrusu Karaca'nın dedikleri bir açıdan ustalık taşıyor. İleri işçilerin nabzına ters düşmemeye, söyleyeceklerini onların kabul edebilecekleri bir biçimde sunmaya çalışmış. Ama içerik olarak onların sınıf sezilerine ters bir şey söylediği için, ustalığı boşa gitmiş.

Karaca, önce "biz örgütlü gücümüzü korumaya çalıştık" diye övünüyor. Çok güzel. Ondan sonra, yitirilen hakların kazanılması için Türk-İş'li işçilerle birlikte kavga verilsin diyor. Ardından, işçilere sendikamız açılıncaya kadar hiçbir tarafa gitmeyin, sendikasız bekleyin demek bize doğru gelmiyor, diyor. Türk-İş'i değerlendirirken, bu gerçeğe gözlerini kapayamayacaklarını belirtip, "hele faşizm koşullarında bunun önemi daha da artıyor" diye ekliyor.

Karaca'nın dediklerinden anlaşılıyor ki menşeviklerin istediği, işçilerin, faşizm döneminde, sendikaları açılıncaya kadar ve açılması için birlikte uğraşmak üzere geçici olarak Türk-İş'e misafircilik yapmaları, sonunda korunan örgütlü yapıya, yani DİSK'e geri dönmeleridir. Maden-İş'li işçilerin örgütlü güçlerini korumaları çok güzel bir şeydir ama bu amaçla değil, Türk-İş içinde DİSK'in en güzel savaş geleneklerini daha örgütlü yaygınlaştırabilmek, doğru temelde bir sendikal birlik sağlayabilmek için!

Kemal Daysal'ın *Türkiye Postası*'nda ki sözlerine gelince. Burada aynı mantık çok daha demagojik bir biçimde işlenmektedir:

"İşçi sınıfımızın bugün çalışabilen tek sendikal örgütü olan Türk-İş'i ismine yaraşır savaşkan bir sendikal örgüt haline getirmelidirler. Bugün bu olanak hergünkünden daha fazla vardır. Ve faşizme karşı savaşmada sendikal demokratik hakların yeniden elde edilmesi savaşımında daha etkili bir seçeneğimiz yoktur."

Daysal'ın darevelediği "şimdilik bu en etkili seçenektir, DİSK açılana kadar Türk-İş'e gidin" fikridir.

Daysal bundan sonra şöyle diyor:

"Yeni sendikalar yasasının geçici 5. maddesi 1 Ocak 1984 tarihine kadar

kongrelerini yapmayan sendikaların kendiliğinden feshedileceğini belirtmektedir. Bu maddenin DİSK'i de kapsayacağı söylenir ve yorumları yapılmaktadır. Demokratik bir hukuk ortamından söz edilemeyecek faşizm koşullarında hukuk kurallarının nasıl uygulanacağı üzerine yorumlar yapmak ve geleceğin üzerine temellendirmek bize rasyone gelmiyor. DİSK'in hukuksal varlığının nasıl sonuçlanacağını zaman ve işçi sınıfımız savaşımı belirleyecektir." (*Türkiye Postası* sayı 22, s.5)

Yıllardır sınıf savaşını "hukuk kurallarına" hapsedmekle suçlu menşevizm bu sözlerle iğrenç bir demagojik militanlık yapıyor. Bir kez, Daysal'ın söz ettiği madde, 5. değil 1. maddedir. Karışıklık bu maddeden yaratılıyor. Ama 5. maddeyi okuyunca, karışıklık falar kalmıyor. DİSK varolan yasal çerçeveyi yıkılmadan aynı adla yeniden açılmaz. Bu gerçeğin bir parçasıdır ve işçilere de hiç kıvırtmadan söylenmelidir. Burjuvazinin "iyi" özelliklerini büyüteçle arayış da gerçekçilik adına işçilere duyurmak için can atan menşevikler, iş yasasına gelince birden "devrimci" kesiliyorlar.

Bu "devrimci"liğin amacı gerçekte işçilerde bir beklenti yaratmak, onların Türk-İş'e misafir olarak gitmelerini sağlamak, sonra DİSK'i yeni bir adla da olsa yeniden kurmaktır. DİSK'i buzdolabında saklamak için bunca çaba neden? Eğer DİSK'li işçiler Türk-İş'e girip, DİSK geleneklerini buraya taşımada iyi sonuç alırlarsa neden ille de DİSK ya da benzeri bir örgüt kurulacak? DİSK'in hukuksal varlığı da, her türlü hukuksal varlığı da asıl belirleyen sınıf savaşımıdır. Ama menşeviklerin yaptıkları yine sınıf savaşımı, kendi istedikleri hukuksal varlığı belirleme çerçevesine sıkıştırılmaktır.

Sorun DİSK'in hukuksal varlığını korumak değil, savaş geleneklerini sürdürmek ve geliştirmektir. Aynı zamanda her adımla işçi sınıfının kalıcı ve uzun erimli çıkarlarına yarar sağlamaktır. Bunlar bugün DİSK'li işçilerin Türk-İş'e yönelmeleri, Türk-İş'i bilinç ve gelenek açısından DİSK'leştirmeleri hedefinde somutlanıyor. Doğru hedef, doğru bilinç budur. Biz bu hedef için, bu bilinçle çalışalım, yaşam zorunlu bir bölünmeyi dayatırsa, o zaman doğru bilinç yaymış olarak yine kazançlıyız demektir.

Tutumsuzluk, net olmayan yuvarlak usluflar başlıbaşına küçük burjuva damga taşımaktadır. Bu uslufların ardında ise bugün çok daha net küçük burjuva mülkiyetçi eğilim yatmaktadır. İleri işçiler bu mülkiyetçi öğütleri kendi sınıf sezileriyle öğütmeli, demokratik bir işleyiş temelinde sendikal birliği savunmalı ve böyle bir sendikal birlik içinde faşizmin baskılarına karşı savaşımı yükseltmelidir. Bu yalnızca sendikal hareketin değil ülkenin geleceği için önem taşıyor.

'Orta direk' işçilerde kızgınlık yaratıyor

Faşist cuntanın iktidara getirdiği Anap, bu son şansı elden kaçırmamak için yerel seçimlere yükleniyor. Eskiden "AP kalesi" diye bilinen yerlerde faaliyetlerini artırdılar.

Özaller dillerine doladıkları "orta direk" demagojisiyle emekçi halkı kandırmaya çalışıyorlar. İşçi-emekçi evlerine Anap imzalı tebrik kartları ve bu partiye davet mektupları gönderiliyor. Çeşitli çirkin yöntemler ve kariyer vaatleriyle Anap'a üye kazanılmak isteniyor.

... Organize Sanayi Bölgesinde çalışan işçiler gü-lünç edecek ücretler alıyorlar. Fiziksel ağırlık sınırında zorlukla yaşamını sürdüren işçiler arasında Anap'ın bu faaliyetleri büyük kızgınlık yaratıyor. İşçilere bu koşulları layık gören Özaller ne yapsalar nafiyledir. İşçi sınıfı çok çeşitli burjuva tuzaklar yaşadı. Geçmişten ders aldı. Zengin deneyim biriktirdi.

İşçi sınıfı bu olgunluğunu devrimini gerçekleştirerek kantlayacaktır.

Kızılyıldız, Ege

Menşevikler Çayan'a da saygısızlık diyorlar

Bizi menşevikler, Mahir Çayan'ın, oligarşiye ilişkin olarak, bundan 14 yıl önce, gencecikken ve devrim için savaşırken yaptığı bir yanlış, bugün, yani ondan 14 yıl sonra, üstelik hiç de devrimci olmayan konulardan yineliyorlar. Çayan'ınki masum bir yanlıştı ama menşeviklerin bugün yaptığı kaşerlenmiş bir ihanettir.

Önce Mahir Çayan'ın 14 yıl önce söylediklerine bakalım, sonra da finans-kapitalin tam egemen olduğu bugünkü Türkiye'de menşeviklerin zavallılığını bir kez daha görelim.

"Sanayi devriminden geçiş olan emperyalist kapitalist ülkelerdeki yönetim de, geri bırakılmış ülkelerdeki yönetim de oligarşik yönetimdir. Ancak emperyalist kapitalist ülkelerdeki kapitalizm gerici bir tarzda değil, 'yukarıdan aşağıya değil' devrimci anlamı ile, iç dinamiği ile gelişmiş ve yerleşmiştir..."

"...Bu ülkelerdeki oligarşinin niteliği finans-oligarşisidir.

"Bizim gibi ülkelerdeki oligarşik dikta ise sadece finans-kapitalin damgasını taşımaktadır. Çünkü ülkedeki kapitalizm kendi iç dinamiği ile değil, 'yukarıdan aşağıya' geliştirilmiştir. Dolayısıyla yerli tekeli burjuvazi, daha baştan, çekirdek halindeyken emperyalizmle bütünleşerek gelişmiştir. (...) Ancak bu gelişen tekeli burjuvazi tek başına emperyalizmle ittifakını sürdürerek emperyalist üretim ilişkilerini muhafaza edecek güçte değildir. Dolayısıyla yabancı ve yerli tekel-lerle zorunlu olarak bağlı olan toprak burjuvazisi ve feodal kalıntılarla yönetimi paylaşmaktadır.

"Oligarşik yönetim içinde işbirlikçi tekeli burjuvaziden emperyalizmin temel dayanağı olmasına rağmen, emperyalist üretim ilişkilerini muhafaza eden tek yerli sınıf değildir.

"Bizim gibi ülkelerdeki oligarşik yönetim, rahatlıkla işçi ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerinin olmadığı tam bir dikta yönetimi ile ülkeyi yönetebilmektedir. Buna *sömürge tipi* faşizm de diyebiliriz." (M. Çayan, *Bütün Yazılar*. Derleyen M. Ali Mugultay, Evren Yayınları, İstanbul 1976, s.334-395)

Yani Çayan, gelişmiş kapitalist ülkelerde kapitalizm iç dinamiğiyle geliştiğinden buralarda finans-oligarşi egemendir, bizimki gibi ülkelerde

ise kapitalizm iç dinamiğiyle gelişmemiştir, bu nedenle de finans oligarşisi değil *oligarşik dikta* vardır diyor. Oligarşik dikta'yı da işbirlikçi tekeli burjuvazi, toprak burjuvazisi ve feodal kalıntıların erki paylaştıkları bir yönetim olarak tanımlıyor.

Bir kez, bir ülkede finans-kapitalin egemenliğinin kurulmuş olması, kapitalizmin o ülkede şu ya da bu yoldan gelişmişliği değil, kapitalizmin gelişmişlik düzeyiyle bağlıdır. İkincisi, hiçbir kapitalist gelişme iç dinamik olmadan ortaya çıkmamıştır, çıkamaz da.

Şimdi gelelim bizim menşeviklerin 14 yıl sonra söylediklerine:

"Bugün en tepede 8-10 tekeli gurup olmak üzere işbirlikçi-tekeli burjuvazi ekonomide önemli bir denetim gücüne sahiptir. Tekeli gurupların özel bankaları içiçe geçmesiyle finans-kapitalin çekirdeği oluştu. Bağimli bir devlet tekeli kapitalizmine özgü ilişkiler geliyor, devlet ile tekelilerin içiçe geçme süreci ilerliyor.

(...)
"Bağımlı kapitalist gelişme ülkemizin emperyalizme daha sıkı bağlanmasına ve gericiğin her alanda tırmanmasına yol açtı..." (Menşevik Program, s.18)

"Emperyalizmin ve iç gericiğin Türkiye'deki en önemli sosyal sınıfsal dayanağı işbirlikçi büyük burjuvazi ve özellikle onun tekeli kesimidir..." (Menşevik Program, s.21)

"Bugün Türkiye'de ekonomi ve devlet üzerindeki egemenliği işbirlikçi tekeli burjuvaziden ve onun çevresinde kenetlenmiş olan işbirlikçi büyük burjuvazinin, büyük toprak sahiplerinin, bürokratik burjuvazinin, aracı-vurguncu burjuvazinin en kodamanlarından, ordu üst yönetiminden ve emperyalizmin, özellikle Amerikan emperyalizminin ülkedeki temsilcilerinden oluşuyor." (Menşevik Program, s.22)

Yani menşeviklere göre bugün Türkiye'de devlet tekeli kapitalizminin varlığı söz konusu değildir. Finans-kapitalin ise yalnızca *çekirdeği* oluşmuştur. İşbirlikçi-tekeli burjuvazi de ekonomide yalnızca *denetim gücüne* sahip olmaktan ileriye gide-memiştir!

Menşeviklerin "işbirlikçi oligarşi" diye ileriye sürdükleri, Mahir Çayan'ın oligarşisinin (kulağa hoş gelen bir-iki "katkıyla") ta kendisidir. Hem de 14 yıl sonra ve de 14 yılın gelişmesini gözardı ederek. Menşevikler bazı kilit noktalarda neredeyse sözcük sözcük aynı görüşleri dile getiriyorlar.

Öyleyse menşeviklere şu soruyu da sormadan geçmeyelim: Madem ki sizin bu oligarşiniz finans-oligarşisi değil, öyleyse cuntaya faşist demek de nereden çıktı? Sakın bu Çayan'ın sömürge tipi faşizm dediği olmasın?

Onurlu bir savaş veren Çayan'ın bazı görüşleri nesnel olarak, ne yazık ki küçük burjuvazinin gerici ekonomik özelemlerini dile getiriyordu:

"Ancak gerici de olsa, bu ekonomik istemlerden hareketle, küçük burjuva devrimcileri demokratik bir devlet biçimi istemekteyler. Bu istekleri için *zamanında* devrimci işler görebilecek savaş biçimlerini de seçebilmektedirler. Zaten onları menşeviklerden ayıran tek nokta budur. Bu temelde, biz küçük burjuva devrimcileri her zaman ayrı yürürken, zaman zaman birlikte vururuz.

"Demokratik savaşında onlara eleştiririz, demokratik özelemlere sahip olmaları değil, bu özelemlerin batıdaki burjuva demokrasisiyle sınırlanmasından doğan yetersizliği, nefessizliği, güdüklüğüdür." (İşçinin Sesi, sayı 183)

Çayan, sıcak savaşım içine atılmış, devrim uğrunda canını vermekten kaçınmamıştı. Belki yaşasaydı, gelişmeleri görüp, yanlışını düzeltme olanağı bulabilirdi. Ayrıca, yanlışlarıyla bile Çayan devrim tarihimizin onurlu sayfalarında yerini almıştı.

Ama utanmadan komünist sıfatını sömüren menşevikler, her zaman olduğu bu konuda da arkadan nabı top-luyorlar. Hem devrimci değil-ler, hem de bu yanlış görüşleri 14 yıl sonra getirip koyuyorlar. Yürükoğlu yoldaşımızın dediği gibi "iyi öncü değil, kötü artçı bile değil"ler.

Zeynep Akarsu

Parti tarihi diy likidasyonu savunuyorlar

Hatice Dağlı

Menşevikler "kongre" dedikleri toplantıları ve burjuvaziye anlaşma temeli olan "program"larıyla parti dışına düştüler.

Düştüler ama TKP'nin ve kurucusu M. Suphi'nin adının uyardığı saygıdan yararlanmak istiyorlar. Örneğin, "M.Suphi 100. yıl tezleri" demagojisi, M. Suphi'nin adına duyulan saygıyı sömürmenin aracıdır. Suphi'nin adına sığınarak tezlerin içeriğini oldu bittiye getirirler.

Bir diğer örnek, parti tarihine sahip çıkışları ve çıkarılan izledikleri yöntemdir. Tutumlarındaki oportünistliği daha açık görmek için önce parti tarihine komünist yanışının nasıl olması gerektiğine bakalım:

"Kavgamızın odağı tarihte şöyle ya da böyle rolü olmuş kişiler ve olaylar değildir. Kavgamız, dünya işçi hareketini ve partimizi düne hapsedmek anlamına gelen, gelişmenin önünde duran ideolojik siyasal görüşlerdir. Bu görüşler, dünün eksiğini yanışını bugün yaşatmak, yarına uzatmak için ayak diretmiyorlar.

"Gelişmenin önünde duran bu tutucu ideolojik siyasal görüşlerin bugün partimiz içinde baş sözcüsü, eski likidasyon zincirinin bugünkü halkasının baş sorumlusu, TKP'nin gayrimişru, cansız 'resmi' yönetimidir..."

"Nazım'ın deyişleriyle, TKP bizim dünümüz, bugünümüz, yarınımızdır. Dünün eksiklerini, yanışlarını aşış, daha büyük bir güçle yarına koşacağız..."

"...Komünist hareketin yanışları başka sınıfların onun üzerindeki etkilerinden kaynaklanır. Bizim geçici yanışlarımız, başka sınıflara dayanan siyasal hareketlerin kalıcı belirleyici sınıfsal özellikleridir.

"...TKP'nin dününü eleştiren, onun kendi yanışdır. Gelişmenin kavgası yürüyor. Tüm engellere karşın, partimiz gelişiyor, güçleniyor, ileriye yürüyor. Dünüyle, bugünüyle, TKP'nin safında olmakla övünüyoruz!" (İşçinin Sesi, s.230, s.11)

Anlaşıyor ki menşevikler bu yazdıklarımızdan birkaç ipucu elde etmişler ve "parti tarihine nasıl yanışıyor görümleri gerektiğini" saptamışlar.

28 Aralık'ta radyodan şöyle dediler:

"TKP Programı'nda partinin kurulduğu günden bu yana yürüttüğü savaşım anlatılıyor. Partinin en ağır koşullarda, sürekli baskı ve kovuşturma altındaki sürekli savaşımı ile geçici zayıflıkları sıralanıyor. Partimizin 5. Kongre çalışmalarına hazırlık temelinin oluşturulan M. Suphi 100. yıl tezlerinde de hem TKP'nin savaş tarihini, hem de kimi dönemlerdeki zayıflıkları, hataları ele alınıyor.

"...Atılım öncesi geçici zayıflıklar ele alınıyor. Atılım dönemi üzerinde duruluyor. Programımızın bu bölümünde elbette her şeyin sıralanması olanaksızdır.

"Kimi sol çevrelerde beliren daha başka bir eğilim de parti tarihiyle ilgili kafalarda karışıklık yaratmaya çabalarken, TKP'nin önderleri arasında ayrılık yaratarak partiye saldırmaktır. 5. Kongre bu yaklaşımlara, bu çabalara da sert bir yanıt oldu. Kongre TKP'nin önderlerine sahip çıktı. Partimize yönelik bu tür yönemlere yeltenenlerin elinden bu silah alınmıştır."

İşçinin Sesi'nin yanışları eleştiren ama tarihi karalamaktan uzak, en derin felsefi anlamıyla komünist tutumunu taklit ederek kendi akıllarınca taktik yaparak silahı komünistlerin elinden almaya çabalyorlar.

İşçinin Sesi, dünün eksiğini eleştiriyor, ama eksiğiyle yanışıyla o tarih TKP tarihidir, bunu bilimsel olarak kabul etmek ve bu anlamda kimsenin karalama düzeyinde saldırmamasına izin vermemek gerekir, diyor. Komünistler bu doğru tutumla tarihe yanışırlarsa sürekli doğru ilereleyeceklerine göre yanışları da tarihsel açıdan geçici olacaktır.

Menşevikler bu tutumu taklit etmeye çalışmışlar ama taklit, taktiğe kılıf olduğu için becerememişler.

Bir kez eksiği eleştirmiyorlar. Menşevik Programı'nın 9-11. sayfaları arasında TKP'nin savaşından söz ederken "zayıflıklar" değil, kuru bir övgü buluyoruz. Hem "zayıflık" sözü ediyorlar, hem de neler zayıflıktır, söylemiyorlar. Örneğin partinin

savaşını anlatan bir yerde şöyle diyorlar:

"İkinci Program, kapitalist ülkelerde faşizmin büyük bir tehlike olduğu ve emperyalistlerin yeni bir dünya savaşına hazırlanmış koşullarda hareketin gereklerini karşılayamaz oldu. 1932 yılında yapılan 4. Parti Kongresi, II. Program'ın değiştirilmesi kararını aldı." (Menşevik Program, s.10)

Onlar söylemiyorlar ama biz soralım: İşçinin Sesi'nde yayınlamaya başladığımız belgelerden, TKP II. Programı'nın 1930'da onaylanmış olduğunu öğreniyoruz. 3. Program 1973'de yazıldığına göre, değiştirilmesi kararlaştırılan 2. Program'ın yerine konan bir program var mıdır? Varsa nerededir? Yoksa parti, 3. Program'ın hazırlandığı 1973 yılına kadar tam 40 yıl programsız, pusulasız mı yönetildi? Bu likidasyon kanıtı değil midir? Bunlar eksiklik, zayıflık değil midir?

Eksiği eleştirmiyorlar ama tarihe sahip çıkılmı denken likidasyona sahip çıkıyorlar. Tam 40 yıl legal partileri ve onların programlarını desteklemişler. Örneğin menşevik Program'ın yine aynı sayfasında "1946 yılında legal olarak kurulan Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi'nin Programı, TKP'nin güncel politik amaçlarını yansıtıyordu", 11. sayfada da "TKP ... 1961 yılında kurulan Türkiye İşçi Partisi'ni destekledi" diyorlar.

Gelelim 51 yıl kongresiz geçen dönem üstüne söylediklerine. Örneğin İ. Bilin konuşmasında şöyle demiş:

"4. Kongre'den sonra geriye ne kaldı diyenler var. 51 yıllık tarihi anlatmayacağım. Bu savları çürüten bir kanıt öne süreceğim.

"4. Kongre'nin örgütçülerinden ve delegelerinden Mehmet Bozışık 5. Kongre'nin de delegesidir. 5. Kongre, 4. Kongre'ye böylesine tarihsel köprülerle bağlıdır." (TKP 5. Kongre Belgeleri 1, s.8-10)

Haydar Kutlu'nun aynı konuya değinen sözleri de demagojik militanlık dışında hiçbir şey anlatmıyor. H.

Kutlu 4. Kongre'den sonra büyük bir tarihsel dönem geçtiğini söyledikten sonra şöyle deyip geçiyor:

"Hem dünyada, hem de Türkiye'de böylesine derin değişikliklerin olduğu bu tarihsel dönem boyunca TKP'nin tek bir kongre toplayamaması, Marksizmin-Leninizmin büyük davasına gönül vermiş her işçi, her aydın açısından elbette ileride de acıyla anılacaktır" (agy, s.13)

Duygu sömürsünde menşevikler gerçekten de bayağı başarılılar. Sorun duyguları okşayıp göz yaşartmak değil, geçmişin açıklamak ve ders çıkarmaktır. Ders çıkarmak bir yana, geçmişin oportünist yönlerine sahip çıkıyor ve tarihteki doğruları da sessizce güme götürüyorlar.

İşçinin Sesi'nde şöyle demiştik:

"...Tarihe sahip çıkma, kötü yanları eleştirme adına yapılan, şimdi de likidasyona sahip çıkıp iyi yanları, olduğu kadarıyla ideolojik savaşımı yadsımaktır! Likidatörlerin 'kendin' tarihlerine sahip çıkmaları ancak böyle olabilir zaten!" (İşçinin Sesi, s.236, s.11)

Biz, komünistler sürekli doğru ilerler, bu nedenle yanışları geçicidir, dedik.

Menşevikler doğruya doğru değil, koyu bir oportünizme doğru ilerliyorlar. Menşevik Program, TKP'nin 73'deki eklektik III. Program'ından daha geridir, 1930'daki II. Program'dan ise fersah fersah geridedir. Menşevikler doğruya doğru değil, burjuvazinin kuyruğunda geriye doğru yürüdükleri için onların "geçici zayıflıklar" sözleri kalıcı oportünist yanışları örten incir yaprakları olmaksızın öteye gidemiyor.

Bir de yakın tarihteki likidasyona nasıl sahiplendiklerine ve İşçinin Sesi'nin ideolojik savaşımına nasıl yanıştıklarına bakalım:

"... bu dönem özellikle 1977 dönemi, legale çıkma beklentisinin yarattığı ciddi olumsuzlukları da içinde taşıyor. Legale çıkmak için savaş vermeyi komünistler hiçbir dönem gözardı etmemişlerdir. Bu başka bir şey, koşullar

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR - TKP II. PROGRAMI

olmadığı halde legale çıkmaya umuduna kapılmak başka birşeydir. Bunun sonucu partinin ille gal örgütlenmesine verilen dikkat zayıf kalmıştır. Özellikle partinin örgütsel olarak hızla büyüdüğü, ama bunun yanısıra niteliksel zayıflıklarının da bulunduğu koşullarda, partinin illegal örgütlenmesine olağanüstü dikkat vermemenin yanlışlığı daha sonra kendini bir dizi olumsuz sonuçlar yaratarak gösterdi. Bunlardan biri parti içinde fraksiyoncu eğilimlere elverişli bir ortamın doğması, diğeri parti saflarını polise, ajanlara karşı korumada ortaya çıkan son derece tehlikeli zayıflıktır. 'İşçinin Sesi' adlı 'sol' oportünist fraksiyoncu gurup ve daha sonra H. Erdal bu zayıflıklardan yararlanmak istemiştir." (TKP 5. Kongre Belgeleri 1, s.75-76)

Burada yazılanlar zayıflıklardan yararlananların kendileri olduğunu çok güzel sergiliyor. TKP'nin devrimci Marksistleri yanlışları, komüniste yarasız bir tutumla, gördükleri anda, iş isten geçmeden, işçi sınıfı yenilmeden eleştirdiler. Parti yanlış tutum budur. Yanlış bugün de savunanlar, dün aynı yanlış yapıldığı zaman o yanlışın yanında yer almışlardı. Bugün de yanındadırlar. "Zayıflıklar" onların dilinde bu nedenle demagoji olmaktan öteye gidemiyor.

TKP içindeki kavga yeni değildir. Yeni olan, Türkiye işçi sınıfının bugün ulaştığı olgunluk düzeyi ve partimizdeki komünist çizginin işçi sınıfının bugünkü olgunluğuna yanıt verebilecek düzeyde güçlü bir öncüyü 'İşçinin Sesi'ni yaratmış olmasıdır. Bugün 'İşçinin Sesi', partimizdeki devrimci çizginin dünkü yanlışlarını aşarak ilerleyen öncüsüdür. Bu nedenle o ilerledikçe tarihteki yanlışlar geçiciliyor, oportünizm kalıcı olarak parti dışına düşüyor.

Menşevikler, partimizin adını, tarihini, bayrağını, düşüncükleri parti dışı konumlarını gizlemek için kullanıyorlar. Oysa partimizin adıyla, tarihiyle, bayrağıyla hiçbir ilişkileri kalmadı. Onlar partimizin orak-çekiçli kızıl bayrağını Türkiye burjuvazisinin ay yıldızlı bayrağıyla karıştırıyorlar. Bu onların sorunudur. O bayrak, komünistlerin elinde sınıf savaşlarının içinde yükseliyor, daha da yükselecek.

X Türkiye K münist Fırkası Faaliyet Programı

Denebilir ki T.K.P. ile halk fırkası hükümeti arasında fasılasız ve amansız bir mücadele devam edüp duruyor. Bu çarpışmaların çetinliği fırkaya, muhtelif zamanlarda kendi safları arasına sokulmayı becermiş olan ve T.K.P. nin tabii serpillmesine engel teşkil eden tekmil unsurları, oportünist-tasfiyecileri, küçük burjuva siyasetçilerini, troçkistleri, veya sadece bilavasita polis hesabına çalışanları tedricen meydana çıkarmak ve bunlardan komünist teşkilatlarını temizlemek imkânını verdi. Son zamanlar, bu safra (balast) anasından arta kalanlar, uzun müddet evvel fırka haricinde atılmış bütün murietler (renegat) ile birleşerek, amele sınıfı içine nifak tohumları ekmek ve böylece K.B. nin Türkiye şubesini dahilî çekişmeler ve kavgalarla yıkmak maksadı ile bir "polis provokasyonu fırkası" teşkil ettiler. Bir taraftan bu caniyane teşebbüs, diğer taraftan muhtelif vilayetlerde yeniden yapılan komünist tevkifatı, T.K.P. nin el'an bugün bile şüpheli veya doğrudan doğruya polise bağlı bazı anasını ihtiva ettiğini göstermektedirler.

Bu şerait altında T.K.P. ye atideki vezaif terettüp etmektedir:

T.K.P. bu kovulmuşlar (renegat) teşkilatına karşı bütün azmı ile mücadele etmeli; onu sevkü idare edenleri, burjuvazinin ve halk fırkası polislerinin, yüzlerine komünist maskesi

geçirmiş uşakları olarak merhametsizce teşhir etmeli ve bunı nikabı yırtmalıdır; o, yeni-baştan teşkilatlanma faaliyetini daha ziyade, hızipçılık mücadelelerinden ve polis provokasyonlarından hariçte kalmış sınaî işletmelere doğru tevcih etmeli; her nevi işletmelerde amelenin işleme şartlerini ve herşeyden evvel, halı hazır iktisadî buhranla ve türk lirasının kıymetini kaybetmesi ile alakadar olmak üzere ücret mes'elelerini (altın esasına müstenit hakiki ücret şartı) çok yakından tetkik etmeli; iktisadî metalip hareketlerini inkişaf ettirmek maksadı ile (halk fırkasının elinde olsun veya olmasın) el'an kanunî bir mevcudiyete malik tekmil amele cem'iyetlerinde komünist fraksiyonlarının faaliyetini şiddetlendirmeli; bundan maada işletmelerde filiyat komiteleri metalip mücadele komiteleri v.s. teşkiline başlamak ve bunlar delaleti ile ameleli iktisadî mücadelelere sevk etmek, grevler ilan ettirmek ve siyasi kütleli nümayişler yaptırmak suretleriyle yeni meslek birlikleri teşkilî lehinde fasılasız bir faaliyet sarfetmelidir. Sendikalar (meslek birlikleri) arasında usüllü sebatkâr bir çalışma ile ancak, fırka kütleleri nüfuzu altına alabilecek ve sevkü idare edeceği sınıf mücadelelerinde teşkilâterlik kabiliyetleri ve proletarya davasına fedakârlıkları sabit olan genç ameleleri içine alarak kadroları tazelemeğe ve kuvvetlendir-

meğe muvaffak olacaktır.

Fırkanın yeni-baştan teşkilatlanması işinin, halkçı merkezîyetçiliğin iptidaî şartı olan ve onsuz hiçbir bolşevikleştirme tedbirinin tahakkuk ettirilmesi mümkün olmayan bir demir disiplin parulası altında cereyan etmesi elzemdir. Fakat bu disiplin, fırkanın kanun haricinde çalışmak mecburiyetinde bulunmasından münbeis gizlilik şeraitine zarar iras etmeyecek bir tarzda, fırka önünde düran hayatî mes'elelerin hücrelerde ve mahallî komitelerde geniş bir halkçılık dairesinde münakaşa olunmasına mani olmamalıdır.

Kovulmuşlara (renegat) oportünist tasfiyecilere, ve sair kemalist burjuvazi ajanlarına karşı mücadelede en büyük muvaffakiyet teminatı, bu mücadeleyi asla bir tekeci (sekte) zihniyetiyle yapılmıyarak, gerek merkez komitasının, ve gerek havalî teşkilatlarının işlerini ve faaliyetlerini gayet ciddi bir nefsi tenkide tabi tutmak suretiyle, yapmak olduğunu bir an bile unutmamak icap eder. Böylece, TKP. rehber kadrosunun mazinin ve halin hatalarını tashih etmek ve aynı hatalara bir daha düşmemek, hususundaki sarsılmaz iradesi hakkında, şuurulu ve namuslu komünist ameleler nezdinde kuvvetli bir kanaat hasil olarak, mütaka-bil itimat kuvvetlenecek ve fırkanın itibarı ziyadeleşecektir.

(Bitti)

Suphiler savaşımızda yaşıyor

28 Ocak günü Amsterdam'da M. Suphi ve 14 yoldaşımızı anma toplantısı düzenledik. Toplantının duyurusu için çok sayıda bildiri dağıttık, duvar gazeteleri yapıştırdık. Enerjik çalışmayla çok sayıda işçi arkadaşımızın katılımını sağladık.

Toplantı, bir yoldaşımızın 15'lerin davasını, TKP ve işçi sınıfımızın savaşım tarihini anlatan konuşmasıyla açıldı. Daha sonra, şiirler okuduk, devrimci marş ve türküler söyledik. Devrimci kinimiz daha da belendi.

Yaygın olarak dağıttığımız bildirinin bir bölümü şöyle:

"Partimizin kurucularını kahpece arkadan vuran, Kürt halkını katleden, işçi sınıfı ve emekçileri ezenlere ilerçilik yakıştıran 'sol' ve reformist kesimler, burjuvazinin egemen ideolojisi Atatürkçülüğün gerçek yüzünü gizliyorlar. Atatürkçülüğün karşı-devrimci yüzünü halkımıza göstermek görevi dururken Kemalciliğe, Atatürkçülüğe 'ilerçilik' yakıştırmak ulusçuluktur, ihanettir.

"Bu ulusçuluğun şampiyonluğunu yapanlar, partimizin tarihini çarpıtanlar TKP'nin oportünist yönetimidir. Bugün TKP'nin adını kullanan bu yönetim gerçekte, TKP ile olan son bağlarını da koparak partinin dışına düşmüştür.

"Onbeşlerin, partimizin savaşçı çizgisi, TKP-İşçinin Sesi ile yükseliyor. Bu kavga halklarımızın kurtuluşu yolunda, İleri Demokratik Halk Devrimi yolunda burjuvazinin, oportünizmin tüm engellerini aşarak zafere ulaşacaktır.

"Devrim şehitlerinin hesabı sorulacaktır!

"Burjuvazi ve oportünizme karşı partimizi yükseltelim!"

Selma Soydemir,
Hollanda

Onbeşleri saygıyla andık

M. Suphi ve 14 yoldaşımızın Karadenizde katledilişinin 63. yılında derneğimizde, Partimize yakışır, anlamlı bir toplantı yaptık.

Daha da yaratıcı olacağız

Sosyalist yığın örgütleri, yığın örgütü olma niteliklerini en başta çeşitli yerel sorunlara eğilerek ve sosyal-kültürel faaliyetlerini geliştirerek yerine getirebilirler.

Bu doğrultuda Hollanda'daki örgütümüzün gelişip güçlenmesi ve yığınların belli gereksinimlerine cevap verabilmesi için çeşitli çalışmalar başlattık. Bunlardan koro ve folklor çalışmaları ürünlerini vermeye başladı. Düzenlediğimiz yılbaşı eğlence gecesinde bu çalışmalarımızı sergiledik. Geceye katılanlar ilgiyle izlediler.

Bu tür çalışmalar yepyeni ilişkiler yaratıyor. Kurduğumuz bu ilişkilerden yeni çalışmalara katılma istekleri yükseliyor. Böylece, siyasi çalışmaların bu gibi çalışmaların üstüne oturtulmasının çok verimli olduğu kendiliğinden görülüyor. Sosyalist yığın örgütü kavramını iyice sindirdiğimiz zaman daha yaratıcı, daha verimli çalışmalar doğacağına inanıyoruz.

Berivan Emek, Hollanda

15'ler ve devrim savaşında hayatlarını yitiren tüm devrimciler için saygı duruşundan sonra Partimizin kuruluşu ve tarihi üstüne konuşmalar yapıldı. Daha sonra hep birlikte Partimiz üzerinde tartıştık. M. Suphi yoldaşın devrimci merkez ve Türkiye devrimi üzerine görüşlerini, partizan klüğünün "naylon" parti kongresi kararlarıyla karşılaştırdık. Bir kez daha onların parti düşmanı yüzlerinden iğrendik.

Partimizin kurucuları Kemalist burjuvazi tarafından katledilmiştir. Bugün menşevikler Kemalistlerin kuyruğuna takılarak Parti düşmanı yüzlerini daha da açığa çıkarıyorlar. "Ulusal Demokrasi" programlarında AP'li, CHP-

li, MSP'li cephe önererek 1920'lerin de gerisinde gerici bir konuma düşmüşlerdir.

Bugün Türkiye işçi sınıfı ve Partimiz önemli bir dönem yaşıyor. Sapla saman ayrışıyor. Burjuvazinin ve oportünizmin çıkmazı derinleşiyor. TKP-İşçinin Sesi, komünist ideolojisi ve örgütlenmesiyle işçi sınıfının düşmanlarına korku salıyor.

Nazım yoldaşın dediği gibi, biz 15'lerin ismini kanlı kızıl bir mermere kazıdık. Türkiye devrimini başararak onların açtığı kızıl bayrağı devrim burçlarına dikeceğiz. Partimize yakışır bir savaşım vereceğiz.

Yaşasın Partimiz!

Yaşasın işçi sınıfımız!

Kemal Fırat, Mannheim

KİNLE DOLU İÇİMİZ

Burası Almanya,
zordur işimiz
Burjuvaya karşı
keskindir dışımız
Bunca uğraşımız,
devrim gidişimiz
Geliyoruz,
kinle dolu içimiz
Yakında kızıl güneş
doğacak
Dünyayı mutluluk ve
refah saracak
Uzak değil,
faşizmin sonu gelecek
Elbet zafer
devrimcilerin olacak
M. Yılmaz, Bonn

Sorunları birlikte çözeceğiz

"Paris ve Banliyöleri Türkiye Kadınlara Çalışma Gurubunu" nun çalışmalarına katılıyorum. Haftada en az bir gün toplanıyoruz. Sorunlarımızı tartışıp çözüm yolları arıyoruz.

Örneğin aramızda okuyamazlığı olmayan arkadaşlar var. Bilenlerimiz bu arkadaşlarımıza okuma-yazma öğretiyor. Toplantılarda günlük gazeteleri birlikte okuyup, birlikte yorumluyoruz. Çevremizdeki kadınları çağırıp Paris'in gezilebilir yerlerine gidiyoruz. Böylece evlerimizin dışına çıkabiliyoruz.

İşçinin Sesi'nde çıkan yazıları ilgiyle okuyoruz. Son olarak, Ayşe Çelik'in "Kadınları devrim savaşına katmak için" başlıklı yazısını tartıştık. Her yanını iyice anlayamama rağmen yazıyı çok beğendim. Tüm bu söylediklerimle kendi sorunlarımızla kendimizin uğraşması gerektiğine inancımı belirtmek istiyorum.

Paris

ABD lanetlendi

19 Ocak günü Oslo'daki ABD konsolosluğunun önünde ABD Dışişleri Bakanı Schultz'un Norveç'e gelişini protesto gösterisi yapıldı. Gösteri birçok örgüt tarafından desteklendi.

Polisin engelleme çabalarına rağmen 200'e yakın bir katılım sağlandı. "Norveç NATO'dan çıksın", "Vietnam unutulmadı", "ABD, Güney Amerika'dan defol" gibi sloganlar bağırıldı.

Norveç Türkiyeli İlericiler Birliği olarak eyleme aktif olarak katıldık ve çok sayıda "Turkey Today" ve "Turkey Newsletter" sattık.

Selim İleri, Norveç

Eğitim sorununu da biz çözeriz

F. Almanya'daki okullarda okuyan yabancı öğrencilerin sayısı, 1982 sayımlarına göre, 695 bindir. Bu sayı içinde en büyük yeri Türkiyeli öğrenciler tutmaktadır.

Türkiyeli işçilerin F. Almanya'da 20 yıllık geçmişleri vardır. Küçük yaşta bu ülkeye gelen veya burada doğan çocukların eğitimi giderek ağırlaşan bir sorun oldu. Bu sorunun çözümünde ne Türkiye ve ne de Almanya hükümetleri hiçbir ciddi girişimde bulunmadılar.

Dil yetersizliği her zaman önümüze çıktı. Türkiye'de öğrenimlerini yarıda bırakan çocuklar, öteki öğrencilerden

soyutlanarak hazırlık sınıflarına alınıyorlar. Bu tür sınıflarda büyük yaş farklılıkları oluyor. 9 yaşındaki de 16 yaşındaki de aynı ders kitaplarından aynı öğrenimi yapıyor. Toplumdan koparıldıkları için de fazlaca ilerleyemiyorlar.

Ana okulları Türkiyeli ailelerin çocuklarına hemen hemen kapalı gibidir. Hem bu tür okulların azlığı, hem de bu dalda uzmanlaşmış eğitimcilerin işe alınmaması, ileri sürülen gerekçeler arasındadır. Kâr üstüne kâr koymaktan başka amaç gütmeyen finans-kapitalin devleti, aşağılık düzenlerini korumak için silah-

lanmaya muazzam kaynaklar ayırırken, eğitim harcamalarını gözünü kırpmadan kısıyor.

Türkiye hükümetleri ise zaten döviz makinesi olarak gördüğü biz işçilerin şimdiye kadar hangi sorununa el attı ki? Onların bütün düşüncükleri, dövizlerin Türkiye'ye nasıl akıtılacağıdır.

Eğitim sorunu, ne karama-melerle ve ne de birkaç öğretmenin iyi niyetli tutumuyla çözülür. Bütün öteki sorunlar gibi bu sorunu da ancak biz işçiler kendi düzenimizi kurduğumuz zaman çözüm yoluna sokarız.

Köln

Kısa işgünü istiyoruz

Mannheim bölgesindeki Halberg fabrikası, Brebach'a kaydırılmak istendi. İşçiler direndi ve olay şimdilik grev çıkımdan kapandı.

Halberg'de üretim eski makinalarla ve hurda demir işlenerek yapılıyor. Brebach'da ise modern makinalarla ham madde kullanılıyor. Bu nedenle patronlar Halberg'i kapatıp 850 işçiyi daha ucuza üretim yapılan Brebach'a taşımak istediler. Bunun üzerine işçiler toplantılar yaparak karşı çıkma kararı aldılar.

Mannheim İşçiler Birliği, toplantılara katıldı, işçilere destek oldu. MİB, işçilere şu çağrısı yaptı:

"Teknolojinin gelişmesi insanların mutluluğu için olması gerekirken, kapitalizm özel mülkiyete, sömürüye ve kâr güdüsüne dayalı bir sistem olduğundan, teknik ilerleme işgününün kısalmasına değil, işsizliğin artmasına yol açıyor.

"Sendikayla birlikte patronun karşısına, Halberg'in ileri makinalarla donatılması ve 35 saatlik iş haftası istemiyelim!"

Yeni sosyalizm arayışları

7 ocak günü Basel'de, Dev-Yol'un bütün siyasetlere açık bir semineri oldu. "Cephe, birlik ve Türkiye'deki siyasal gelişmeler" konulu seminere biz de katıldık. Guruplar adına söz alanlar 15'er, kişiler ise 10'ar dakika konuşular.

Seminerci, ulusal sorun ve uluslararası duruma çok uzunu ve karmaşık olduğu için değinmeyeceğini söyleyerek konuşmasına başladı. Seminerde tuttuğum kısa notlardan ilginç

olanları sıralayayım:

"Türkiye solu 12 Eylül sonrasında kendini eskiye has özellikleriyle tanımlamayı sürdürdü. Yeni değerler üretilmedi. İlk kez biz yeni şeyler söyledik ve yapmaya çalışıyoruz. Dev-Yol, çıkışı geleneksel sosyalizm anlayışından başka yerde arayacak. Bunu yaparken, geçmişe uygun (THKP-C geleneğine uygun) ve bilime uygun (geleneksel değil, 'yeni sosyalizm') bir araştırma içine gireceğiz."

"TKEP gibi altı ayda bir kongre yaparak, acilen Anadolu KP kurarak, Kurtuluş gibi geçici tüzüğün altını imzalatıp örgüte üye olarak geleneksel soldan ayrılığımızı ortaya koyamayız."

"Afghanistan ve Polonya'daki gibi bir sosyalizm istemiyoruz... SBKP, Arnavutluk Emek Partisi ve İtalya KP gibi bir parti olmak istemiyoruz... Sosyalist partimizi Leninizmi aşarak, Marksizme katkı yaparak kurmaya çalışacağız... Marksizm-Leninizmi aşmak zorundayız."

"FKBDC bizim elimizi bağladı, biz cepheyi yanlış anlamışız. ... Türkiye solu, cephe bugün siyasal arenada bir güç olarak yoktur. ... 12 Eylül öncesi direniş doğru, 12 Eylül sonrası direniş yanlıştı. Bu temelde cephe oluştuğu için o da yanlış oldu."

İsviçre

Görevlere hırsla sarılalım

Özal hükümetinin yüksek faiz ve zam siyaseti işçi sınıfının yaşam koşullarındaki mutlak kötüleşmeyi daha da derinleştirdi. Enflasyon %50'nin üstüne çıkarken işçi ve dar gelirlinin ücretlerinde en ufak bir kıpırdanma olmadı. Tarımdaki küçük üretici ise, gübre ve öteki tarım girdilerine yapılan yüksek zamlandan sonra, nerdeyse toprağını ekemeyecek duruma düştü.

Toplumsal patlamalar geliyorum diyor. "Muhalefet" partileri patlamaları cucaqlayıp etkisizleştirmek için işçiyi emekçi yanlısı görünmeye çalışıyorlar. "Kurtarıcı" havalara giriyorlar.

Tam da bu dönemde partimizin 4. Program Taslağı'nı tartışıyoruz. Bu tartışmayla hem siyasal ortamı ve görevlerimizi iyice kavırıyor, hem de örgütlenmemizin önünü açıyoruz. Örgütlenmemiz gerçekten çok canlı ilerliyor. Hızla yıgıtın bağlarımızı geliştiriyoruz. Özellikle gençlik alanında geniş halkalar oluşturduk.

Elimizi çabuk tatalım. Tüm genç yoldaşlarıma söylüyorum, ideolojik düzeyimizi, örgüt terbiyemizi hızla geliştirelim, partimizin önümüze koyduğu görevlere var gücümüzle sarılalım.

Yekbin, Hamburg

Bu c vher layık olalım

Bugün TKP-İşçinin Sesi kadar düşmanı olan başka bir hareket yoktur. Bir yandan burjuvazinin, bir yandan komünist ya da devrimci kılıklı sağ ve 'sol' oportünistlerin sinsî açık saldırılarıyla karşı karşıyayız. Kimi ideolojimizi çürütmediğinden, kimi de resmilere yaranıp belki bir yer kaparım düşüncesiyle saldırıyor.

Marksist, bilimsel sosyalist maskesi takmış ama gerçekte işçi sınıfı savaşımından uzak düşmüşlerin, devrim ateşi çoktan sönmüşlerin çemberiyle kuşatılmış durumdayız. Bu çemberin dışında bir de burjuvazinin çemberi var.

Şimdiye dek Türkiye devrimine, dünya devrimine ilişkin olarak söylediklerimizi çürütecek bir tek allahın kulu çıkmadı. Peki bu düşmanlık, bu çamur atmalar nedir? Şunu anlamıyorlar ki, çocuklar büyüdü, delikanlı oldu. İnsanlar artık zor kandırılıyor. Eskiden ajan, provokatör dedin mi, akan sular duruyordu. Ytkıldı o idealizm artık.

Yoldaşlar, farkındasınızdır, resmiler "kongre"lerinden bu yana yeni bir taktik yürütüyorlar. Bir yandan Yürükoğlu ve H. Erdal yoldaşlarımızı yıpratmaya, öte yandan, ortada kalmış ya da *İşçinin Sesi*'ne sempatan olmuş kişilere esnek mi esnek bir yaklaşım göstermeye çalışıyorlar. Hatta, bunu, *İşçinin Sesi*'nin görüşlerini çalarak yapıyorlar.

Bu oyunları da onları sonunda vuracak. Dedim ya çocuklar büyüdü artık. 12 Eylül öncesinde devrimci olmak kolaydı. Şimdi işler değişti. Günümüzde herkes, "ben bu davada sonuna kadar var mıyım, yoksa öylesine mi varım" diye kendisine soruyor. "Sonuna kadar varım" diyenler *İşçinin Sesi*'nde örgütlü komünistlerdir. Öteki-ler ise bize hiç bulaşmasın.

Kırktan fazla dilde yayın yapan *Yeni Çağ* dergisinin 1969'dan beri her sayısını didik didik okuyorum. Müt-hiş bir tıkanıklık var. Teorinin hayatın gerisinde kaldığından yakınmalar da var. Şöyle bir dünya komünist hareketinin yayınlarını karıştırın. Aynı şeylerin tekrarından, Sovyetler Birliği'ne şakşaklıktan öte birşey bulamazsınız. Alabildiğine tembellik, rahatlık ve gevşeklik var. Eh, araştırmaya, okumaya, öğrenmeye gerek de yok. Çünkü, "dünya komünist hareketi bizi tanıyor". Ne kadar hoş değil mi?

TKP-İşçinin Sesi, devrimci harekette yıllarca süren tıkanıklığı yardı, kafaları aydınlattı. Böylece devrime inançlı ama teorik düzeyleri yeterli olmayan yoldaşların da uzun süre aldatılmasını engelledi. *İşçinin Sesi*'nin bu güçlü varlığı menşevikleri bile devrimci laflar ettirmeye zorluyor.

Yürükoğlu yoldaşımızın "iyi öncü değil, kötü artçı bile değil" yazısını okuduktan sonra gayri ihtiyari şöyle düşündüm: "Yahu, ne şanslı hareketiz. Böylesine güçlü bir önderimiz var." Bu sözlerim kimilerine yağcılık filan gibi gelebilir. Gelsin. Kim ne derse desin. Şu resmilerin programının devrimci kılıfını yoldaşımız param parça etti. Yürükoğlu ve öteki yoldaşlarımızın varlığı bir sürü iyi niyetli komünistin kandırılmasını önünde güçlü bir engeldir.

Resmilerin kişisel hesapları, kariyer hırsları olmasaydı, dahası Türkiye işçi sınıfına sorumluluk taşısalar, gerçek bir kongre için çalışırlardı. Bu burjuvaziye en büyük şamar olurdu. Artık yazmak nafîle. Hayat doğruyu zaten gösterecek. Ama hayat gösterinceye kadar çok canlar yanacak.

TKP-İşçinin Sesi, Türkiye işçi sınıfının, Türkiye devrimci hareketinin en büyük şansısıdır. Oportünizmin önünde en büyük engeldir. Olayların gelişimini şöyle bir düşünüp, haklılığımızı, TKP-İşçinin Sesi'nden olma onurunu ta içimizde duyalım. Bu cevhere layık olmaya çalışalım.

Eylem birliği toplantısı

Geçtiğimiz günlerde 20 Türkiyeli siyasal örgütün katıldığı bir toplantı yapıldı.

Toplantıya şu örgütler katıldı: FKBDC (PKK, TKP-İşçinin Sesi, THKP-C Acilciler, TKEP, SVP), Emekçi, Dev-Yol, Dev-Sol, TKP (Resmiler) TİP, TSİP, TKSP, KİP (Kürdistan İşçi Partisi), TKP-B, KUK, KAWA, MAYIS, TKP-ML, TKP-ML, Kürdistan Halk Partisi.

Toplantının amacı, faşist cuntaya karşı eylem birliğinin sorunlarını görüşmek ve somut işbirliğinin yollarını araştırmaktı.

Toplantıya katılan örgütler, dünya ve Türkiye'deki gelişmeleri, birlik konusuna ilişkin görüşlerini anlattılar. Cephe ya da cepheleşme yönünde bir birliğin bu toplantıdan çıkmayacağı ortaya çıktı. TİP'in hazırladığı ve TKP (Resmiler), TSİP, TKSP, PPK, TKEP'in destekledikleri metin kabul görmedi ve tartışılmadı.

Toplantıda eylem birliği konusu tartışıldı ancak hedefleri, platformu ve atacağı adımlarla ilgili bir anlayış birliği sağlanamadığı için konunun bir dahaki toplantıda bir kez daha tartışılması kararlaştırıldı.

Toplantının vardığı şu sonuç herkesin onayıyla yazılı

hale getirildi:

"(...) tarihleri arasında toplanan ve isimleri aşağıda belirtilen örgütler şu karara varmışlardır:

"1. Bir koordinasyon komitesi seçilmiştir.

"2. Koordinasyon komitesi gelen önerileri, Türkiye, Kürdistan ve ülkelerimiz dışında nelerin yapılabileceğini somut olarak tespit edip, bir taslak öneriler halinde tarihi sonradan tespit edilmek üzere ikinci bir toplantıda tartışmaya sunacaktır.

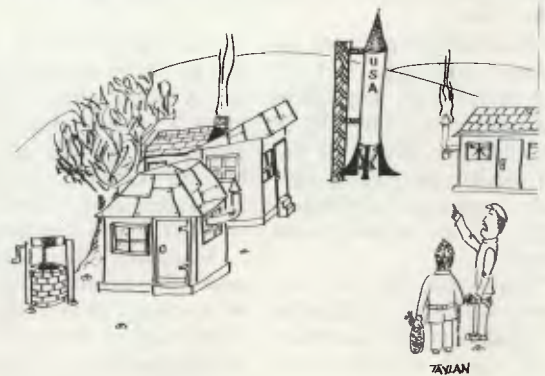
"3. Koordinasyon komitesi herhangi bir cephe programını oluşturmaya yönelik bir fonksiyona ve siyasi hareketleri pratik eylem alanında temsil yetkisine sahip değildir.

"4. Koordinasyon komitesi somut, pratik bir durum karşısında, örneğin 30 Ocak tarihinde Avrupa Parlamentosunun yapacağı toplantıda Türkiye'nin durumunun değerlendirilmesine ilişkin tavır cezaevlerindeki açlık grevleri, ni destekleme, mahalli seçimler, cezaevlerinde tek tip elbise konusu ve benzeri konularda örgütler arası irtibatı sağlamak durumundadır."

Metinde sözü edilen Koordinasyon Komitesi'nin seçimi çeşitli öneriler oylandı TKP (Resmiler) de aday gösterildiler ve 4 oy aldılar. (4 oydan ikisini FKBDC'den TKEP ve THKP-C Acilciler verdiler.)

TKP-İşçinin Sesi'nin önerdiği liste en çok oyu alarak seçildi. Buna göre Koordinasyon Komitesi, FKBDC, Dev-Yol, TSİP, KUK ve Dev-Sol'dan oluştu.

İŞÇİ MİZAHİ

Sevra, Münih Bu konuyu kim konurdu

Diyarbakır zindanlarından devrim ateşi yükseliyor

Diyarbakır Askeri Cezaevi siyasi tutukluları Ocak ayının ilk haftasında yeni bir açlık grevine başladılar. Direniş sırasında cezaevinde yangın çıktı. Çok sayıda devrimci tutuklu öldürüldü. 17 devrimci komaya girdi.

Bilindiği gibi, bu cezaevinde daha önce, 2 Eylül 1983 tarihinde güçlü bir açlık grevi başlatılmıştı. İnatçı bir direniş sonucu bazı kazanımlar elde edilmişti. Ancak daha sonra faşist cellatlara bu kazanımları geri devşirerek yangınla ve insan onurunu ayaklar altına alan uygulamalarını iyice arttırdılar.

Bu durum üzerine, halkımızın 2500 yiğit evladı, hergün ölmektense bir kere ölmek daha iyidir diyerek 5 Ocak 1984 günü yeni bir açlık grevi başlatıldılar. Bastırılmayan bu devrimci kin, faşist cellatları kudurttu. 6 Ocak günü cezaevinde yangın çıktı. İki gün boyunca alev ve dumanlar yükseldi. Askeri birlikler cezaevini ablukaya aldılar.

Görüşe gelen tutuklu aileleri cezaevinden hırsıyla haykırılan sloganlardan durumu öğrendiler. Haber yıldırım hızıyla şehre yayıldı. Diyarbakır halkının faşist cellatlara kini daha da bilendi. Herkes ailelere destek oldu.

Tutuklu aile ve yakınları 10 Ocak günü toplanıp Seyran-tepe yolu üzerindeki 7. Kolordu Komutanlığı'na doğru yürüyüşe geçtiler. Sıkıyönetim güçleri cop ve dipçiklerle yürüyüşçülere saldırdılar. Çok sayıda yaralı ve tutuklu var.

İşkenceyle öldürülen devrimcilerden isimleri saptanabilenler şöyledir: Necmettin Büyükkaya, Yılmaz Demir, Halil Çatak, İsmet Karak ve Ahmet Bayık. Bunlardan başka Fransız Haber Ajansı ve İngiliz BBC Radyosu Ankara kaynaklı bir haberde PKK'lı 6 devrimcinin işkenceyle öldürüldüğünü duyurmuştur.

Bu gelişmeler üzerine F. Almanya'daki Türkiyeli örgütler 19-20 Ocak günleri

toplantı yaptılar. Yapılacak protesto ve dayanışma eylemlerini görüştüler. İşgal eylemine karşı çıkan FİDEF ve Komkar toplantıdan çekildiler. DİDF (Halkın Kurtuluşu) bildiriye imza atmayacağını fakat destekleyeceğini söyledi.

Daha sonra, Diyarbakır Açlık Greviyle Dayanışma Komitesi (Proleter Dayanışma, İşçinin Sesi, Devrimci Kurtuluş, KKDK-Dernekleri Federasyonu, Kawa, ATİF, İşçi Gerçeği, Serxwebûn) imzasını taşıyan bir bildiri, basın açıklaması ve protesto kartları hazırlandı. Çok geniş bir bilgilendirme çalışması yapıldı. Alman Sendikalar Birliği (DGB) binası işgal edildi.

İşgale Alman gazeteleri yer verdi. Daha bir dizi eylem planlandı. Dayanışma eylemleri yaygın olarak sürdürülüyor.

Zindanlarda yiğitçe direnen devrimciler halkımızın onurudur. Şan olsun zindanlardan yükselen devrim ateşine!

Irak rejiminin temelleri sallanıyor

Irak Komünist Partisi'nin İngilizce yayın organı *Iraqi Letter* (Irak Mektubu), aralık ayında parti birinci sekreteri Aziz Muhammet ile yapılan bir röportaja yer verdi.

Aziz Muhammet yoldaş ülkedeki durumu şöyle değerlendiriyor:

"Rejimin ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımı yaşamın bütün alanlarını sardı. Bütün yurtsever güçler muhalefet safında yerini aldı. Onların savaşkan eyleminin başlıca yöntemi silahlı savaşımdır. Rejim karşıtı güçler çok geniş toplumsal katmanları kapsıyor. Yönetici BAAS partisinde çözülme sürüyor. Parti şefleri, durmadan, önde gelen kadrolarının fiziksel ve siyasal likidasyonuna başvuruyorlar. Çok sayıda yüksek rütbeli komutan tasfiye ediliyor. Bütün bu gerçekler alt alta sıralanınca, derinleşen bunalımın pençesi altında debelenen bu rejimin nasıl ayakta durduğuna şaşırılmaktan insan kendini alamıyor."

Görüldüğü gibi, Aziz Muhammet yoldaş bu sözleriyle bir devrimci duruma işaret ediyor. Aziz Muhammet yoldaş, daha sonra, Türkiye'nin Kuzey Irak'a yaptığı saldırı üstüne bir soruyu şöyle yanıtlıyor:

"Türk birlikleri Irak hükümetiyle anlaşmalı olarak Kuzey Irak'a baskın yaptı. Bu, Irak rejiminin halk düşmanı siyasetinde bir nitelik sıçramasıdır. Türkiye NATO üyesidir. Saldırı zamanı Türkiye'de NATO manevraları yapılıyordu ve ABD üst düzey komutanları bu ülkedeydiler. ... Bu saldırıyı, Türkiye'nin Musul'u, Irak Kürdistanı'nın petrol bölgesini ele geçirme isteğinden ayrı düşünmüyorum."

Tunuslu komünistlerin gecesine katıldık

Tunus Komünist Partisi — 7. Kongre, 27 Ocak günü Paris'te, Mutualite salonunda bir toplantı yaptı. Tunus'taki son olayların ele alındığı toplantıya 200'e yakın izleyici katıldı.

Toplantıyı düzenleyen örgütün ismi, Tunus Komünist Partisi'nin 7. Kongresi'nde

çıkan bir ayrılığa dayanıyor. Devrimci bir çizgiyi savunan kanat, kendini öteki kanattan ayırmak için Tunus Komünist Partisi — 7. Kongre adını alıyor.

Toplantıda, Burgiba hükümetinin zamları geri almasının bir manevra olduğu, böylelikle zaman kazanarak halka yeniden saldırma planlarının yapıldığı anlatıldı.

Halka devrimci alternatiflerin zorunluluğu dile getirildi. Bu yolda davranmayan öteki kanat şiddetle eleştirildi.

Gecede Suriye Komünist Partisi, Suriye Öğrenciler Derneği, Tunuslu Genç Komünistler, TKP-İşçinin Sesi ve daha birçok örgütten gelen mesajlar okundu.

Gecede Fransa İşçiler Birliği korusu da davetliydi. Korumuzun sunduğu marşlar coşkuyla izlendi. Dayanışma içinde biten gecede çok sayıda yayın sattık.

T. Ali, Paris

Irak KP KYB'yi lanetledi

Irak Komünist Partisi, 3 Ocak 1984 tarihli bildirisıyla, Celâl Talabani yönetimindeki Kürdistan Yurtsever Birliği'nin Saddam Hüseyin diktatörlüğüyle yaptığı pazarlığı lanetledi.

Bildiride, "anavatanın savunması" ve "ulusal saflarda birlik" demagojisinin halk düşmanı rejimi yamamaya yaradığı anlatılıyor ve şöyle deniyor:

"Talabani yönetiminin aşılacağı bu taze kan, sallantılı Saddam diktatörlüğünün ömrünü ancak kısa süreli uzatabilecektir. ... Atılan bu adım, Kürt halkını, Saddam'ın savaşına ölüme yollayarak sallanan rejime payanda yapmak amacıyla yöneliktir."

DİSK'in 17. kuruluş yıldönümü işçi sınıfımıza kutlu olsun

Yaşasın devrimci sendikal savaş geleneğimiz

1970 Günlerden 15-16 Haziran. İstanbul'da işçiler ayaklandı ve yüzbinlerin ayak sesleri tüm Türkiye'de yankılandı. Yer yerinden oynadı. Küçük burjuva akımlar işçi sınıfı var mı yok mu diye tartışırken, işçi sınıfı burjuvaziye karşı gücünü sınıyordu. Bu ayaklanmayla yalnızca sendika yasalarının değiştiril-

mesi önlenmedi, asıl önemlisi işçi sınıfının bilinci ilerledi. Kendiliğinden bir ayaklanmadı ama ilerlemenin, bilinçlenmenin hem parçası, hem habercisiydi.

1976 İşçi sınıfı DGM'yi ezdi. Grevler, gösteriler ve Profilo gibi barikat savaşlarıyla burjuvazinin karşısına çıktı, dur dedi,

durdurdu. Fabrika duvarlarında Manifesto'dan şu sözler göze çarpyordu: "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz."

1977 Dev 1 Mayıs gösterisi! Fabrikalardan, sendikalardan akın akın işçiler, onların ardında tüm emekçiler kızıl bayraklarıyla alanı doldurdular. "Sosyalizm", "proletarya enter-

nasyonalizmi" flamalarda yazılıydı, proletarya hegemonyası ise alanda kol geziyordu.

Bunlar Türkiye işçi sınıfının savaşım deneyiminden üç şanlı örnektir. DİSK'le özdeşleştirilemez ama DİSK de bunlardan kopuk düşünülemez. Adı böyle şanlı bir deneyimle bağlı DİSK'in 17. kuruluş yıldönümü tüm işçi sınıfımıza kutlu olsun!

İsyan ateşinin tutkuyla örgütlü ruz

Bölgemiz'de ellibeş bin işçi yoğun olarak bulunuyor. Bütün maden işçileri merkezi Zonguldak'ta olan Zonguldak Maden İşçileri Sendikası'na (ZMİS) üyedir. Bu sendika kuruluşundan bu yana işçilerin ekonomik demokratik haklarını hiçbir zaman tutarlılıkla savunmamıştır. Meydana gelen olaylardan çeşitli manevralarla sıyrılmaya çalışmıştır.

İşçilerin sarı ZMİS yönetimine karşı tepkileri yıllardan beri sürüyor. Bugün bu tepkiler derli-toplu muhalefete dönüşmüştür. Ama yine de bazı zayıflıklar taşıyor:

İşçiler, yeraltı ve yerüstü diye yapay olarak iki bölüme değerlendiriliyor. Sarı yönetim çeşitli manevralarla yeraltı delegelerini kendi adamlarından seçti. Yerüstü işçileri ise bütün delegelerini muhalefet

olarak çıkardı. Önümüzdeki üç gün içinde kongre yapılacak. 200 delegenin 126'sı yönetime karşıdır. Ne var ki bu delegelerin hepsi sağlıklı bir muhalefet anlayışı içinde değildir. Delegelerin 71'i kesin olarak yönetimin değişmesinden yanadır.

Bölgemizdeki bir işbiriminde işçiler toptan memur yapılmak isteniyor. İşçiler yönetimin bu planlarına karşı direnmiyor. Bu işçiler eskiden DİSK'e bağlı Bank-Sen'e üyeydiler. Sendikanın çalışmalarını durdurulunca işçiler üzerine büyük bir baskı kuruldu. İşçiler 1983 nisanında başarılı bir yemek boykotu yaptılar. Baskılara daha örgütlü karşı koyabilmek için varolan sendikalardan yararlanmanın daha akıllıca olacağını, sendikasız kalınmaması gerektiğini işçilere anlattık.

Bunun üzerine işçiler Türk-İş'e bağlı Tez Büro-İş'e üye oldular. Bu sefer işveren, işçileri memur statüsüne sokmak için girişimlerde bulundu. Buna şiddetle karşı çıktık. İşçiler mahkemeye başvurdu.

Bölgemizde işsizlik gerçekten çok yaygındır. Çevre illerden, Çankırı, Kastamonu, Bolu, Tokat ve Çorum'dan gelen çok sayıda işsiz iş umuduyla bölgeye yığılmıştır. İşsizlik, çalışan işçiler üzerinde baskı yaratıyor. İşçiler arasında bazı tutumlara yol açıyor. Bunun bir göstergesi, işçiler arasındaki bölgesel eğilimdir. Bazen bu eğilim, iş kazaları gibi büyük tepki yaratan olaylarda bile işçilerin toplu çıkışına engel oluyor.

Fakat bütün bu olumsuzluklar bir yana, 1967-68 ayaklanması bütün işçiler arasında

gururla, coşkuyla anılır. Bu ayaklanmadan sözettin mi, bütün yüzeysel çelişkiler erir gider, herkesin gözü parlar, kalpler daha hızlı çarpar. O günleri yaşıyan eski işçiler büyük saygı görür. İşçiler ayaklanmada öldürülen Mehmet Çavdar ve Satılmış Tepe'yi adeta efsaneleştirmişlerdir.

Aslında bu ayaklanma bölge işçisini de işverenini de derinden etkilemiştir. İki taraf da bu olguyu kesin olarak unutmuyor. Bugün hâlâ işçi-işveren ilişkilerinin biçimlenmesinde bu ayaklanmanın izleri görülür.

Toplu çıkışın o önünde durulamaz gücünü madenlerde ve öteki birimlerde tutkuyla örgütlüyoruz. Halkımızın aydınlık geleceğini, taş üstüne taş koyarak kuruyoruz.

(...)

İŞÇİNİN SESİ

Program tartışmamıza yararlı olacağı için
menşevik Program'ı yayınlıyoruz

MENŞEVİK PROGRAM

İyi öncü değil, kötü arıçı bile değil

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ PROGRAMI

Türkiye
Komünist Partisi
5. Kongre
Belgeleri
(II)

TKP YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	7
ÇAĞIMIZIN KARAKTERİ VE TÜRKİYE'NİN EMPERYALİST SİSTEM İÇİNDEKİ YERİ	12
TÜRKİYE'NİN DURUMU	17
TÜRKİYE HALKININ ULUSAL VE SOSYAL KURTULUŞ YOLU	28
- Faşist diktatörlüğün yıkılması ve ulusal demokrasinin kurulması	28
- Ulusal demokrasi	32
- Antiemperyalist demokratik halk devriminin tamamlanması	41
- Sosyalist amacımız	44

Giriş

Türkiye Komünist Partisi Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin doğrudan etkisiyle, yeryüzünde yepyeni bir çağın, kapitalizmden sosyalizme geçiş çağının açıldığı bir dönemde, Türkiye'de ulusal kurtuluş savaşına atılan işçi sınıfının, halkımızın bağından doğmuştur.

7 Sömürgeci boyunduruğa, saldırgan yabancı devletlere ve Osmanlı zorbahçına karşı verilen ulusal kurtuluş savaşımızın ve Türkiye işçi sınıfının tarihi boyunca yürüttüğü sınıf savaşlarının şanlı geleneklerini, Türk ulusunun ve Anadolu'da yaşayan Kürt ulusu ve öteki milliyet ve azınlık halkların yarattıkları tüm insanıcl, halkçı, ilerici kültür mirasını; 10 Eylül 1920'de kurulan, ülkemizin en eski partisi Türkiye Komünist Partisi yaşıyor.

28 TKP kurulduğu günden bu yana halkımızın emperyalizme, iç gericiğe, büyük sermayenin ve toprak ağalarının egemenliğine karşı savaşlarının ön sıralarında yer aldı; komünistler ulusal kurtuluş savaşına silah elde katıldı. TKP, halkın ulusal çıkarlarını, ulusal bağımsızlığı, genel demokratik hak ve özgürlükleri, çalışan insanların, işçi, köylü, zanaatkar, memur tüm halkın sosyal, ekonomik haklarını, kurulduğu günden beri aralıksız süren barbarca zorbalıklara göğüs gererek savundu.

TKP'nin yakın ve uzak amacı

TKP'nin güncel olarak başlıca amacı, Türkiye'yi emperyalizmin saldırgan politikasına araç olmaktan ve işbirlikçi oligarşinin faşist diktatörlüğünden kurtarmak, ulusal demokrasiyi gerçekleştirmek, emekçilerin yaşam koşullarını iyileştirmek, ülkede ulusal baskıya son vermek ve Türkiye'yi bölgede bir barış etkeni durumuna yükseltmektir. Antiemperyalist demokratik halk devrimi bu yoldan başarıya ulaşacaktır.

TKP'nin vazgeçilmez amacı sosyalizmdir. Türkiye işçi sınıfını ve halkının çoğunluğunu bu yöce ülkü çevresinde birleştirmek ve onları sosyalizm için savaşa hazırlamak, TKP'nin tüm politik çalışmalarının içeriğini oluşturur.

TKP, Türkiye işçi sınıfının devrimci partisidir. İşçi sınıfının tarihsel öz görevi insanın insan tarafından sömürülmesine dayanarak kapitalist düzene devrimci yoldan son vermek, biricik insancıl, adaletli, demokratik toplum olan sosyalizmi ve sonra da komünizmi kurmaktır. İşçi sınıfı kendi komünist partisi öncülüğünde birleşmeden bu amacını gerçekleştiremez.

TKP'nin ilkeleri Çağımızın tek doğru, bilimsel, devrimci öğretisi olan yaratıcı Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi, TKP'nin tüm eylemlerinin yol gösterici ilkesi ve politikasının bilimsel temelidir. TKP, burjuva ideolojisine, milliyetçiliğe ve şovenizme, antikomünizme ve antisovyetizme, sağ ve "sol" oportünizme karşı aralıksız ideolojik savaş yürütür.

TKP, uluslararası komünist hareketin ayrılmaz bir parçasıdır; bu hareketin birliği ve onun tüm antiemperyalist güçleri ve barış güçleriyle başlaşıklığı uğruna aralıksız çalışmak partinin ödevidir. Uluslararası komünist hareketin öncüsü, temel dayanağı olan SBKP ile kardeşçe birlik ve başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm reel sosyalizm ülkeleriyle dayanışma TKP'nin temel enternasyonalist ilkesidir.

8

TKP, Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarının ulusal kurtuluş savaşlarıyla dayanışma içindedir. TKP aynı zamanda ulusların kendi kaderini tayin hakkını, ayrılma hakkını ödünsüz savunur.

TKP'nin kurucusu ve ilk genel başkanı Mustafa Suphi tüm yaşamı ile enternasyonalistliğin ve yurtseverliğin büyük örneği oldu. O, Bolşeviklerin safında karşı-devrimle savaşan, halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluşu yolunda can verdi.

TKP, Mustafa Suphi'nin çizgisinden ayrılmadı, ayrılmıyor.

TKP, proleter enternasyonalizmi yolunda ilerliyor. Bu yolda, Türkiye işçi sınıfının ve halkının ulusal görevleri ile uluslararası işçi sınıfının ve toplumsal ilerleme güçlerinin ortak görevlerini; partinin kendi ülkesinin işçi sınıfı önündeki sorumluluğu ile tüm ülkelerin işçileri önündeki sorumluluğunu birleştiriyor.

***

Ulusal kurtuluş savaşında TKP'nin 5. Kongresinde onaylanan bu program, TKP'nin 4. Programıdır.

TKP'nin Birinci Programı, ulusal kurtuluş savaşını başlatmaya ulaştırma ve demokratik bir cumhuriyet kurma görevlerini içeriyordu. 1919-1923 yıllarında ulusal kurtuluş savaşı başlatıldı. Ulusal kurtuluş güçleri, Osmanlı Padişahlığı ve Halifeliği silip süpürdü, bağımsız genç Türkiye Cumhuriyeti kuruldu. Böylece partimizin Birinci Programı ile öne konan amaçlardan bir bölümü gerçekleşmiş oldu.

Bağımsızlığı savun- TKP'nin İkinci Programı ulusal burjuvazinin devlete egemen olduğu yeni koşullara göre hazırlandı.

1926 Programı, ulusal kurtuluş devriminin yarıda kalan görevlerini antiemperyalist, antifeodal demokratik devrimle çözmeye ve emperyalizme bağımlılığa, kapitülasyon koşullarına geri dönüş yönündeki her tür girişime karşı savaş ödevlerini içerdi. İkinci Program, kapitalist ülke-

leri ile birlikte savaşa sürüklenmesini önlemede önemli bir rol oynadılar.

Demokrasi için Savaş sonrasında TKP tek partili rejime son verilmesi, genel demokratik özgürlüklerin elde edilmesi, barışın ve ulusal bağımsızlığın savunulması, toprak reformunun gerçekleştirilmesi için tüm demokratik güçlerin işbirliğini sağlamaya çalıştı. Dünyada ve Türkiye'de değişen koşullarda, 1946 yılında legal olarak kurulan Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi'nin programı, TKP'nin güncel politik amaçlarını yansıttı. 1950 sonrasında iktidarın Amerikan emperyalizminin güdümündeki büyük burjuvazi ile büyük toprak sahiplerinin eline geçmesiyle, emperyalizmin "soğuk savaş"ı kışkırttığı koşullarda, ülkede antidemokratik, balk düşmanı parti baskı rejimi kuruldu. Hükümetin halk düşmanı politikasına ve Kore savaşına karşı savaşıma atılan TKP'ye karşı, o güne kadar eşgi görülmedik bir saldırı başladı.

Atılım öncesi 1950-1960 döneminde, ağır tutuklamalar nedeniyle parti çalışmalarında geçici zayıflıklar

27 Mayıs 1960 devrimleriyle ortaya çıkan elverişli koşullardan TKP bu nedenle yararlanamadı.

TKP, 1960-1970 yılları boyunca Türkiye'de kapitalizmin gelişmesindeki yeni özelliklere ve dünya kapitalizminin genel bunalımındaki yeni aşamaya uygun bir program hazırlamak ve bu temelde parti kadrolarının ideolojik, politik birliğini gerçekleştirmek için çalıştı. 1961 yılında kurulan Türkiye İşçi Partisi'ni destekledi ve antiemperyalist, demokratik güçlerin tek bir cepheye birleşmesi için yol gösterici çabalarla bulundu. Parti, çalışmasındaki zayıflıkları gidermeye çalıştı.

Atılım dönemi TKP'nin 1973 yılında aldığı kararlar, parti tarihinde yeni bir dönem başlattı. Bu dönem her bakımdan yeni bir atılım dönemi, eylem yıllarıydı. Partinin yeni programını onaylama görevini, 1977 Parti Ulusal Konferansı yerine getirdi. Partinin Üçüncü Programı, Marksizm-Leninizm ışığında çağımız ve Türkiye'deki sosyal-ekonomik koşulları çözümlenmesi ve buradan çıkarıldığı uzak ve yakın amaçlar bakımından genel olarak değerini koruyor.

Yeni durum, Ancak, geçen dönem içinde dünyada ve Türkiye'de önemli değişiklikler oldu. Emperyalizm uluslararası alandaki yuvarlamayı baltalamaya yöneldi, gerginlik ve çatışma politikasını öne çıkardı. Bunun sonucunda dünya çapında bir nükleer savaş tehlikesi son derece arttı. Türkiye'de Amerikan emperyalizminin desteğiyle faşist bir diktatörlük kuruldu. Bu gelişmeler ve tüm baş yansı ve diktatörlük karşıtı güçlerle geniş başlaşıklıklar kurmak, yığılınları savaşımını yükseltmek görevleri, parti strateji ve taktiklerini yeniden düzenlemeyi zorunlu kıldı. TKP 5. Kongresi, Üçüncü Program'ı yeni duruma uygun geliştirerek bu görevi yerine getirdi.

11

Çağımızın karakteri ve Türkiye'nin emperyalist sistem içindeki yeri

Dünya çapında kapitalizmin sosy- Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'yle başlayan çağ, dünya çapında kapitalizmin sosy- yalizme geçiş çağı

temel çelişki kapitalizm ile sosyalizm arasındadır. Evrensel gelişmenin ana yönü, başta Sovyetler Birliği olmak üzere dünya sosyalist sistemi beliriyor. Kapitalist ülkeler işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketi, dünya sosyalist sistemiyle birlikte emperyalizme karşı savaşımın temel güçlerini oluşturuyor, dünya devrimci sürecini ilerletiyorlar.

Günümüzde sosyalist ülkeler çok yönlü gelişmelerini sürdürüyor, yeni yeni ülkeler sosyalist gelişme yoluna koyuluyor. Kapitalist ülkelerde işçi sınıfının toplumsal gelişme üzerindeki etkisi artıyor, başlaşıklarla birlikte tekellerin egemenliğine karşı savaşımı yükseltiyor. Asya, Afrika, Latin Amerika halkları antiemperyalist savaşımında yeni kazanımlar elde ediyor. Bağıltansız ülkeler hareketinin antiemperyalist içeriği derinleşiyor. Emperyalizmin etki alanı daralıyor.

Kapitalizmin genel bunalımı derinleşiyor, devresel bunalımlarla içiçe geçiyor. Kapitalist sistem içindeki istikrarsızlıklar artıyor. Emperyalistler arası çelişikler keskinleşiyor.

Emperyalizm zayıfladıkça saldırganlığı daha da artıyor. Uluslararası gerilimin başını çeken ABD emperyalizmi,

tarihin gidişini çevirmek amacıyla saldırgan stratejisini başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist ülkelere, dünyadaki tüm antiemperyalist güçlere yöneltiyor.

ABD egemen çevreleri sosyalist ülkeler karşısında askersel üstünlük kazanmak amacıyla silahlanma yarışına eşgi görülmekte bir hız veriyor. NATO yeni bir dünya savaşı hazırlıklarında baş rolü oynuyor. ABD emperyalizminin ilk nükleer vurucu yapma olanığını elde etmeye amaçlayan girişimleri, insanlığın bir nükleer savaşa yok olması tehlikesini artırıyor.

Bugün dünyamızda ABD emperyalizminin kendi yararına bir değişiklik elde etmek için baskı, tehdit ve zorbalığa başvurmadığı tek bir kıta, tek bir bölge yoktur. ABD emperyalizmi Ortadoğu bölgesini de kendi yaşamsal çıkar alanı sayıyor ve buradaki antiemperyalist gelişmeleri önlemek için her yola başvuruyor.

Türkiye: Emperyalizme bağımlı ülke

Dünya kapitalist sisteminin bir parçası ve emperyalizme ekonomik, politik ve askersel bakımdan bağımlı bir ülke olan Türkiye, kapitalist dünya sisteminin derinleşen genel bunalımının ağır sosyal, ekonomik, politik sonuçlarının doğrudan etkisi altındadır. Aynı zamanda, emperyalizmin, dünyanın neresinde olursa olsun, giriştiği her türlü askeri serüvenin tehlikeli sonuçlarıyla yüz yüze bulunuyor.

Türkiye, ilk sosyalist ülkenin, Sovyet Rusya'nın büyük yardımlarıyla, yüz yüze emperyalizme karşı ilk ulusal kurtuluş savaşlarından birini utkuya ulaştırarak kurulmuştur. Türk-Sovyet dostluğu, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin dış politikasında önde gelen ilkelere dönüştürülmüştür.

İkinci Dünya Savaşı sonrasında emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmi, "Truman Doktrini" ve "Marşal Planı"nda somutlanan yeni-sömürgeci yöntemlerle, işçeri güçlere, büyük burjuvaziye ve büyük toprak sahiplerine ve bürokratik burjuvaziye dayanarak, Türkiye üzerinde egemenlik kurdu. Türkiye NATO'ya ve bir dizi ikili

13

kolelik anlaşmalarıyla ABD'ye bağımlı, uydu bir ülke durumuna geldi.

Bölgedeki stratejik coğrafi konumundan dolayı Türkiye, NATO'nun ve ABD emperyalizminin savaş planlarında önemli bir yer tutuyor. Sovyetler Birliği ile en uzun sınıra sahip NATO üssesi olan Türkiye, aynı zamanda Balkanlar, Doğu Akdeniz, Yakındoğu arasında bir duğüm noktasıdır. Emperyalistler, Türkiye'nin bu stratejik konumunu, hem Sovyetler Birliği'ne ve Balkanlardaki sosyalist ülkelere, hem de Ortadoğu'daki ulusal kurtuluş hareketlerine karşı bir şırama tahtası olarak görüyorlar. Türkiye üzerindeki çok sayıda NATO ve Amerikan üssü, Türkiye'yi tüm komşu ülkelere karşı bir tehdit unsuru durumuna getiriyor ve ülkemizi nükleer savaş alanı olma tehlikesiyle karşı karşıya bırakıyor.

Ülkenin ekonomik politikasını, IMF-Dünya Bankası gibi yeni-sömürgeci emperyalist finans kuruluşları dikte ediyor. Uluslararası tekkeller arası bölgede ekonomiyi sızıyor. Emperyalist ülkeler, AET aracılığıyla Türkiye'nin yeni-sömürgeci bağımlılığını daha da artırmaya çalışıyorlar.

Emperyalistler ve özellikle Amerikan emperyalizmi, ülkemizdeki konumlarını pekiştirmek için her yola başvuruyor. Geçmişte çok yönlü baskılarla, hükümetlerin kuruluşunda dış politikaya kadar her alanda işçileri-mize kaşan, en temel insan haklarını kabaca çiğneyen işbirlikçi, burjuva hükümetleri destekleyen, antiemperyalist, demokratik halk hareketine karşı terörizmi tırmandıran, gerici askersel müdahale ve devrimleri kışkırtan emperyalistler, bugün de kendi bencil çıkarları için faşist diktatörlüğü destekliyorlar. Onu halka, baş ve demokrasi güçlerine karşı saldırlarında yüreklendiriyorlar.

İşbirlikçi oligarşinin ideolojik saldırlarından, emperyalizmin antikomünist, antisovyet saldırlarından ve şovenizmden oluşuyor. Bu silahlar yalnız 1922'den bu yana illegal çalışmak zorunda olan komünistlere karşı değil, tüm başsever, demokrat güçlere karşı amansızca

14

kullanılıyor. İşbirlikçi oligarşi, onun faşist diktatörlüğü, uluslararası yuvarlamayı kendi varlığı için bir tehlike olarak görüyor.

Türkiye: Emperyalizm- Tüm bunlara karşın, Türkiye emperyalizminin zayıf halkası, halkımızın zayıf halkasıdır. Türkiye halkının ulusal ve sosyal kurtuluşu için uluslararası koşullar elverişlidir. Dünyadaki karşılıklı güçler ilişkisi yer yer ortada çıkan geçici başarısızlık ve yenilgilere karşın, süreklilikli antiemperyalist güçlerden yana değişime uğruyor. Sosyalist sistemin başarılı ülkeme emekçilerini devrimleştiriyor, Türkiye halkını savaşımında esinlendiriyor.

İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana, SSCB Barışın kalesi, insanlığın yeni bir dünya savaşıyla karşılaşmaması, devletler arası ilişkilerde yuvarlamaya ve silahsızlanma yolunda atılan tüm adımlar, en önce

lerde faşizmin büyük bir tehlike olduğu ve emperyalistlerin yeni bir dünya savaşına hazırlandıkları koşullarda hareketin gereklerini karşılamaz oldu. 1932 yılında yapılan 4. Parti Kongresi, İkinci Programın değiştirilmesi kararını aldı.

Faşizm ve savaş karşı TKP, İkinci Dünya Savaşı öncesinde ve savaş yılları boyunca ağır baskılara göğüs verdi. Parti, Türkiye'yi Nazi Almanyası'nın yanında savaşa sürüklemek isteyen faşizm yanlısı hükümetlere ve Nazi ajanı içki-faşist harekete karşı savaştı. Savaş vurguncusunu kapitalistlere karşı emekçilerin çıkarlarını savundu. TKP, 1943 yılında yapılan MK Plenumunda, faşizm ve vurgunculuğa karşı geniş bir cephe platformunu onayladı. Komünistler ve tüm antifaşist güçler, Türkiye'nin Nazi Alman-

12

Sovyetler Birliği'nin kararlı barış politikasının ve onun ekonomik, politik, askersel her alandaki büyük gücünü eserdir. Barışın kalesi olan sosyalist sistemde, savaşın, savaş hazırlığından, silahlanma yarışından, yayılmacılıktan çıkarılan sınıf ve kesimler, politik güçler yoktur. Barış sosyalizmin doğası gereğidir.

Barış içinde yanyana yaşama Barış içinde yanyana yaşama, ekonomik, politik ve ideolojik alanda süregiden uluslararası sınıf savaşımının bir biçimidir. Karşıt toplumsal sistemlerin barış içinde yanyana yaşaması, devletler arasındaki anlaşmazlıkların zora ve zor tehdidine başvurmadan çözülmesi, devletlerin egemenliğine, toprak bütünlüğüne, eşitliğine, devletin egemenliğine, toprak bütünlüğüne, eşitliğine saygı, iç işlerine karışmama demektir. Bu ilkelerin eksiksiz gerçekleşmesi için savaşımın amacı, insanlığın yaşamından savaş çıkarıp atmaktır. Barış içinde yanyana yaşama emperyalizmin baskısı altındaki halkların ve kapitalist ülkelerdeki emekçilerin kurtuluşları için savaşımını güçlendiriyor. Emperyalizmin en gerici güçlerini zayıflatıyor. Sosyalizmin kapitalizme olan üstünlüğünü çok daha iyi kanıtlamak için elverişli dış ko-

zorbaklıkla artırıyor. Kadın ve genç işçiler, tarım ve orman işçileri vahşice sömürülüyor.

Kentteki ve kırdaki küçük üreticilerin, orta katmanların durumu kötüleşiyor. Çok sayıdaki küçük ve orta işletme sahibi kapitalistin durumu sarsılıyor.

İşsizlik en büyük sosyal sorun olarak öne çıkıyor. Enflasyon, süregelen fiyat artışları ulusal gelir dağılımındaki dengesizlikleri daha da derinleştiriyor. Emekçilerin konut, sağlık, eğitim vb. sosyal ve kültürel gereksinimlerinin karşılanma düzeyi geriliyor. Bilim, sanat ve kültürün gelişmesi, halka ulaşması güçleşiyor.

Bağımlı kapitalist gelişme ülkemizin emperyalizme daha sıkı bağlanmasına ve gericiliğin her alanda tımanmasına yol açtı. Egemen güçler halkın demokratik haklarını kabaca çiğniyorlar. Sermayenin bir avuç

18

elde yoğunlaşması süreci, işçi sınıfına, tüm emekçilere, Kürt halkına ve ilerici güçlere karşı artan baskı ve zorbalıkla atbaşı gidiyor.

Çokyapılı ekonomi Türkiye ekonomisi çokyapılı bir karakter taşıyor. Ekonomi, kapitalizm öncesine ve kapitalizmin ilk, gelişmiş ve son aşamalarına özgü üretim ilişkilerini birarada barındırıyor.

Kapitalizmin gelişmesi, tarımda, ticaretle, para işlerinde ortaklık, yarıçılık, tefecilik, geçimlik tarım biçimlerinde görülen kapitalizm öncesi, yarı-feodal ilişkileri ve yaygın küçük meta üretimini yok etmedi. Bu ilişkilerin önemi azalsa da, varlıklar sürüyor.

Büyük toprak mülklerinin büyük çoğunluğu bugün sahiplerince ya da kiraçılara kapitalist ilişkilerle işletiliyor. Küçük köylülerin topraklarının ele geçirilip ya da kiralanarak birleştirilmesiyle oluşturulan kapitalist çiftliklerin sayısı artıyor. Büyük toprakların düzenli ücretli işçi çalıştıran kapitalist işletmeler dönüşmesi uzun ve sancılı bir süreçtir.

Tarımda çalışan nüfusun çoğunluğunu oluşturan küçük üreticiler giderek yıkıma uğruyorlar. Ama küçük üretim tarımda hala çok yaygındır ve büyük önemini koruyor.

Küçük üretim yalnız tarımda değil, sanayide de önemli bir yer tutuyor. Türkiye'deki kapitalist işletmelerin ezici çoğunluğu, az sayıda işçi çalıştıran ve geri teknoloji kullanan işletmelerden oluşuyor. Kapitalizmin gelişmesi ile bunlar bir yandan yıkıma uğratırken, öte yandan yenileri türüyor. Özel kapitalist sektörün modern imalat sanayi işletmeleri bile, çağdaş ölçütlere göre geri nitelikler taşımaktadır. Teknolojisi geridir, dışa bağımlıdır. Büyük sanayi işletmelerinin kendi aralarındaki girdi ve çıktı bağlantıları zayıftır, üretim araçları üretimi çok geri bir düzeydedir.

Türkiye'de yatırım malları ve aramaların üretiminin ana bölümünü devlet işletmeleri yapıyor. Devlet, elindeki işletmeleri ve öteki araçlarıyla sanayide, tarımda,

19

bankacılıkta ve ticaretle yönlendirici bir rol oynuyor. Ekonomideki farklı yapılar arasındaki görece uyum, ancak devletin düzenleyici etkinliği ile sağlanabiliyor. Bu uyumun sağlanması her geçen gün zorlaşıyor.

Tekelleşme sürecinin hızlanması, tekellerin en başta siyasal erk aracılığıyla devlet kapitalizminin güçlü maddi olanaklarını kendi çıkarları için daha çok kullanmaları, yabancı sermaye ile işbirliğini güçlendirmeleri, bağımlı ve geri kapitalizme özgü çelişkileri ve oransızlıkları, bunalmı daha da artırıyor.

Emperyalizme bağımlılık, ağır emperyalist sömürü ve yağma ekonomik bunalmı derinleştiriyor. Türkiye sürekli emperyalist ülkelerin kredilerine muhtaç durumda bulunuyor. Emperyalist devletler ve IMF, Dünya Bankası gibi yeni-sömürgeci kolektif örgütleri Türkiye'ye verdikleri krediler için hem yüksek faizler dayatıyorlar, hem de bunlar karşılığında büyük ekonomik ve politik ödünler alıyorlar. Dış borçlar sürekli büyüyor. Uluslararası tekeller Türkiye'deki dolaylı ve dolaysız yatırımlarından büyük kârlar elde ediyorlar. IMF'nin dayattığı ekonomik politikaların uygulanmasıyla ekonominin dışa bağımlılığı daha da artıyor.

Dışalım mallarının fiyatları yükseliyor. Buna karşılık dışsatım ürünlerinin fiyatları sürekli düşüyor. IMF'nin dayattığı devaluasyonlarla, emperyalizmin ticaret alanındaki bu sömürüsü daha da artıyor. Dış ticaret açığı, İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana kronik bir sorun oldu. NATO'nun silahlanma harcamalarını artırması, dev ulusal fonların kayına yolaçıyor. Türkiye hükümetlerinin AET ile yaptığı anlaşmalar halkımızın ve ulusal ekonominin zararına işliyor.

Yapısal bunalm Türkiye ekonomisi sürekli bir yapısal bunalm içinde. 1975'lerden sonra yıkıcı sonuçları daha da derinleşen bu bunalmın temelinde ekonominin çokyapılı karakteri yatıyor. Ekonominin bu yapısı, üretici güçlerin gelişmesini güçleştiriyor, emperyalizme bağımlılığı artırıyor, zorbaklıkla artırıyor. Kadın ve genç işçiler, tarım ve orman işçileri vahşice sömürülüyor.

Kentteki ve kırdaki küçük üreticilerin, orta katmanların durumu kötüleşiyor. Çok sayıdaki küçük ve orta işletme sahibi kapitalistin durumu sarsılıyor.

20

üretim sürecinde sürekli olarak tikanıklıklara yol açıyor. Sanayi ve tarım, sanayinin çeşitli dalları, coğrafi bölgeler, üretim malları üretimi ile tüketim malları üretimi, genel olarak üretim ile tüketim arasında büyük dengesizlikler ve eşitsiz gelişme hızları oluşuyor. Karaborsa, spekülasyon, kaçakçılık, rüşvet, vurgun hızla yaygınlaşıyor. Sosyal eşitsizlikler, sınıfsal ayrımlar derinleşiyor.

Bunalmın kimi göstergelerinde görece ve geçici iyileşmeler ortaya çıksa bile, kapitalizmin Türkiye'de ekonomideki çokyapılı ve yapısal bunalmı ortadan kaldıramayacağına bugüne kadarki gelişme açıkça kanıtlanmıştır. Köklü antiemperyalist, demokratik dönüşümler gerçekleştirilmeden bu bunalmı son verilemez.

İşbirlikçi Emperyalizmin ve iç gerici Türkiye'deki en önemli sosyal-sınıfsal dayanağı işbirlikçi büyük burjuvazi ve özellikle onun tekeli kesimidir. Varlığını ve gücünü en başta emperyalizme ve devlet desteğine borçlu olan tekeli burjuvazi büyük burjuvazinin en örgütü, en aktif, en hızlı güçlenen ve en asalak, en gerici kesimidir.

İşbirlikçi, tekeli burjuvazi en başta holdingler biçiminde örgütlendi, sanayi, ticaret ve hizmet sektörlerinde çok sayıda işletmeyi mülkiyetinde tutan, kimi dallarda küçük ve orta işletmeleri kendine çeşitli yollardan bağlamış küçük bir azınlıktır. Bu azınlık, hem kendi işletmelerindeki işçileri sömürüyor, hem de tüm kedi dışı kesimleri yağmalıyor, büyük tekeri kârları elde ediyor. Az sayıda holding tüm özel bankaları ve sigorta şirketlerini ele geçirmiştir.

IMF'nin dayattığı ekonomik politikaların uygulanmasıyla işbirlikçi, tekeli burjuvazi tüm öteki kesimlerin zararına daha da güçlendi, asalaklığı, spekülatorluğu, vurguncu karakteri daha da belirginleşti. Emperyalizme daha sıkı bağlandı, daha da gericileşti. Sıralanmış faşist, şovenist, yayılmacı, gerginlik yanlısı, serivenci eğilimler güç kazandı, giderek öne çıktı.

21

Bürokratik burjuvazi Devlet bürokrasisinin üst kesiminden çıkan bürokratik burjuvazi bakanlıklardaki, devlet işletmelerindeki konumlarını kullanarak sermaye sahibi oluyor, özel tekelere dolaylı ve dolaysız ilişkiler kuruyor, IMF, Dünya Bankası, Rotary Klüp vb. aracılığıyla emperyalist çevrelerle bağlantıyor.

Ordu'nun üst kesimi OYAK ve Ordu Vakıfları gibi özgül ekonomik dayanaklara sahiptir, birçok yoldan özel tekelere bağlar kurmuştur. Bu kesim 12 Eylül 1980'den sonra bu bağları ve ekonomik gücünü daha da artırdı. Pentagon ve NATO ile, silah tekelienine olan dolaysız ilişkileri ile emperyalizme, özellikle de ABD emperyalizmine bağlıdır. Bu ilişkiler onu daha da gericileştiriyor.

Aracı, vurguncu Karaborsa, spekülasyon, tefecilik, kaçakçılık ve devlet sektörüne burjuvazi ve orduya müteahhik yoluyla yasal ve yasadışı yollardan büyük kârlar sağlayan aracı-vurguncu burjuvazi, bir dizi dolaylı-dolaysız yolla emperyalist çevrelerle ve işbirlikçi tekeli burjuvazile, bürokratik burjuvazile, ordu üst yönetimiyle ilişki içinde.

Büyük toprak sahipleri Büyük toprak sahipleri egemen güçlerin özgül bir kesimini oluşturuyorlar. Bu kesim kırsal alandaki en gerici güçtür. Cumhuriyetin kurulmasından bu yana, görece azalmış da olsa, her dönemde, politik erk üzerinde önemli bir etkiye sahip olmuştur.

İşbirlikçi Bugün Türkiye'de ekonomi ve devlet üzerindeki egemenliği işbirlikçi oligarşi elinde tutuyor.

İşbirlikçi oligarşi, işbirlikçi tekeli burjuvaziden ve onun çevresinde kenetlenmiş olan işbirlikçi büyük burjuvazinin, büyük toprak sahiplerinin, bürokratik burjuvazinin, aracı-vurguncu burjuvazinin en kodamanlarından, ordu üst yönetiminden ve emperyalizmin, özel-

22

likle Amerikan emperyalizminin ülkedeki temsilcilerinden oluşuyor. Bu kesimler, aralarındaki kimi çelişkilere karşın, halka ve onun ulusal çıkarlarına karşı sıkı sıkıya kenetlenmişlerdir.

Burjuvazi içindeki Burjuvazi içindeki ayrıma da ayrıma ayrışma Emperyalizme ve tekelilere bağı olmayan, sanayide etkinlik gösterenler başta olmak üzere küçük ve orta işletme sahiplerinin ve köy burjuvazisinin çıkarları işbirlikçi oligarşi ile çatışıyor, bunların ekonomik konumları geriliyor. Burjuvazinin bu kesiminin barış ve ulusal demokrasi savaşımında işçi sınıfıyla işbirliği yapması kendi çıkarına.

şulları olgunlaştırıyor.

En önemli görev:

Dünya barışını

korumak

Emperyalizmin özü değişmedi. O, dün olduğu gibi bugün de insanlığın baş düşmanı, sömürünün, baskının, eşitsizliğin ve savaş tehlikesinin kaynağıdır. Günümüzde uluslararası alandaki en önemli görev barışı korumaktır. Her zaman sömürü ve baskıya karşı savaşımın en önünde yer alan komünistler, insanların en temel hakkı olan yaşama hakkını savunmak için, barış savaşımının da en önünde yer alıyorlar. Emperyalistlerin saldırganlığını gemlemek için, sosyalist ülkelerin, uluslararası işçi hareketinin, ulusal kurtuluş hareketinin, tüm savaş karşıtı güçlerin barış için birliğini, dayanışmasını güçlendirmek için her çabayı görüyorlar. Barış uğrunda savaşım, emperyalizme karşı savaşımın, demokrasi ve toplumsal ilerleme uğrunda savaşımından ayrılmaz.

16

Türkiye'nin durumu

Bağımlı ve gerice

geri kapitalizm

Türkiye'nin tüm olanaklarına karşın on yıllardır gerilikten ve derin bunalmılardan kurtulamamasının ana nedeni, ülkedeki emperyalizme bağımlı kapitalizmdir. Türkiye bugün dünya kapitalist sistemi içinde orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerin alt sıralarında yer alan bir tarım-sanayi ülkesidir. Türkiye kapitalizminin temel karakteri, emperyalizme çok yönlü bağımlılık ve görece geriliktir.

Türkiye'de kapitalist Kapitalizm Türkiye'de Osmanlı döneminde, görece geç ve karmaşık koşullarda gelişmeye başladı; 1930'larda uygulanmaya başlanan ekonomik "devletçilik" ile, yani devlet kapitalizmi ile yerleşti. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, emperyalizmin yeni-sömürgeci yöntemlerle desteklediği kapitalist ilişkilerin hızlı bir gelişme içine girmesiyle: Feodal kalıntıları yok olmaya başladı; iç pazar genişledi; üretici güçler kimi sektörlerde görece hızlı bir gelişme gösterdi; birçok dalda üretim arttı; kapitalizm tarımda da egemen oldu. 1970'li yıllarda: Sanayi üretimi tarımı geçti, yeni dallar oluştu; üretim çeşitlendi; hizmetler sektörü hızlı bir büyüme ve genişleme gösterdi; kentsel nüfus kırsal nüfusa yetişti; sanayide, inşaat, ulaşım ve hizmet sektöründe çalışanların

17

toplam sayısı ekonomik bakımdan aktif nüfusun %40'ına çıktı. Tarımda ücret karşılığı çalışanların oranı hızla arttı. Dünya sosyalist sistemi bu gelişmeler üzerinde dolaylı, dolaysız etkilerde bulundu. Türkiye ile eşit haklı ve karşılıklı yarar sağlayan ekonomik ilişkiler kurdu.

Tekeli sermaye ve

devlet tekeli

kapitalizmi ilişkileri

Bugün en tepede 8-10 tekeli grup olmak üzere işbirlikçi tekeli burjuvazi ekonomide önemli bir denetim gücüne sahiptir. Tekeli grupların özel bankalarla iç içe geçmesiyle finans-kapitalin çekirdeği oluştu. Bağımlı bir devlet tekeli kapitalizmine özgü ilişkiler geliyordu, devlet ile tekelin iç içe geçme süreci ilerliyordu.

Kapitalizmin sosyal, ekonomik ve politik Türkiye ekonomisindeki bu değişim, işçilikler, işçi sınıfı hareketinin güçlenmesi için gerekli koşulları ve sosyalizmin sosyal-ekonomik temelini hazırlıyor. Öte yandan bir avuç parahabası artan ölçüde zenginleşirken, nüfusun ezici çoğunluğu yoksullaşıyor. İşçi sınıfının sömürüsü yoğunlaşıyor. İşgücüne değerinin çok altında ödeme yapılıyor. Çalışma koşulları kötüleşiyor. Emek yoğunluğu baskı ve

İşçi sınıfı İşbirlikçi oligarşiye karşı ana gücü işçi sınıfı oluşturuyor. İşçi sınıfı üretimde ve üretim gerçeğleşmesi için temel bir işlev gören alanlarda ücret karşılığında çalışan kol ve kafa emekçilerinden oluşuyor. 1980'lerin başında ekonomik bakımdan aktif nüfusun yaklaşık %25'i işçidir. İşçi sınıfı ana üretici güçtür. Onun ekonomideki ve toplumsal yaşamdaki rolü artıyor. Kapitalizm kendi mezar kazıcısı, amansızca sömürdüğü işçi sınıfını kaçınılmazlıkla güçlendiriyor. Onun belli merkezlerde ve büyük işletmelerde toplanmasını hızlandırıyor.

İşçi sınıfının çekirdeğini sanayi proletaryası oluşturuyor. Sanayi işçilerinin yaklaşık yarısı genellikle beş büyük kentin çevresinde yoğunlaşmış olan büyük işletmelerde çalışıyor. Sanayi işçilerinin geri kalan bölümünün ana yığını küçük işletmelere dağılmış bulunuyor. Geleneksel sanayi bölgeleri dışında yeni sanayi bölgeleri oluşuyor, küçük kentlerdeki sanayi işçilerinin sayısı artıyor.

Tarım ve orman işçileri içinde düzenli olarak bir işletmede çalışanlar sayıca büyüyor. Ama topraktan tamamen kopmuş olanların oranı düşük kalıyor, çoğunluğu mevsimlik işçiler oluşturuyor.

Banka ve büro personelinin, öğretmen vb. devlet

23

memurlarının, ücret karşılığında çalışan aydınların geniş bölümünün ekonomik ve sosyal konuların giderek işçi sınıfına yakınlaşması.

Türkiye işçi sınıfı toplumda sosyal gücünün çok üzerinde bir rol oynamaktadır. 1960'lı ve 1970'li yıllarda işçi sınıfının sendikalar savaşımı toplumsal yaşamı derinden etkiledi. Özellikle sanayi proletaryası önemli bir politik savaş deneyimi kazandı, geniş işçi yığınlarının sendikal savaşa atılmasına öncülük etti. Marksist-Leniniist ideoloji ile işçi hareketinin birleşmesi süreci önemli adımlar attı.

Günümüzde işçi sınıfının birliğini ve savaşımının onunda en büyük engel emperyalist ve gerici burjuva ideolojisidir. Öte yandan burjuva reformizmi ve küçük burjuva ideolojisi işçi hareketini derinden bölüyor. Tüm bunlar işçi sınıfının sendikal ve politik örgütlenmesini güçleştiriyor.

Son yirmi yılın tarihinin kanıtı olduğu gibi, işçi sınıfı toplumda gelişip güçlenen en devrimci sınıftır. Ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımını, tüm öteki halk güçlerinin çevresinde birleştirerek utkuya ulaştırabilecek toplumdun devrimci yenilenmesine öncülük edebilecek tek sınıf işçi sınıfıdır.

Kent yoksulları Köylerden gelip büyük kentlerin çevresinde biriken ve sürekli bir iş bulamayan kent yoksullarının işçi sınıfının savaşımına kazanılması büyük önem taşıyor.

Köylülük Köylülük işçi sınıfından sonra toplumda en büyük ağırlığa sahip kesimdir. Köylülüğün ezici çoğunluğu kapitalist sömürü altında her geçen gün yoksullaşılıyor, yıkıma uğruyor. Devletin, tarım politikasıyla köyde sınıf çelişkilerini yumaşatma olanakları daralıyor. Taban fiyatları uygulaması, tarım kredisi ve subvansiyonların artan ölçüde yerli ve yabancı tekellerin, büyük tüccarların ve büyük toprak sahiplerinin çıkarına işliyor, hunların sömürsü, vurgunu köylü yığınlarının belini büküyor. Yerli

24

ve yabancı tekeller tarımdaki etkinliklerini artırıyorlar. Köylülük aynı zamanda kapitalizmin geriliğinden, feodal kalıntılardan, tefeci-aracı sömürsüsünden, gitgide ufalan toprak parçasına kölece bağlı kalmaktan dolayı derin yoksul ve acılı bir yaşam sürüyor. Tarımda gizli işsizlik artıyor.

Kapitalizm köylülük içindeki, topraksız ve az topraklı köylüler, küçük ve orta köylüler, zengin köylüler (köy burjuvazisi) arasındaki ayrışmayı hızlandırıyor. Kırsal sınıf çelişkileri derinleşiyor.

Kırsal bölgelerde kapitalist sanayi ve tarım işletmelerinin artmasıyla köyde yaşayan işçilerin sayısı artıyor. Topraksız ve az topraklı köylüler içinde büyük kentlere göç büyüyor, bunlar kentlerin çevresinde biriken kent yoksullarına katılıyor.

Köylülüğün çıkarılan onun işçi sınıfıyla bağlaşıklık içine girmesi zorunlu kılıyor. Köylülük, Türkiye'de ancak bu yolla devrimci bir rol oynayabilir. Devrimin utkusu için işçi-köylü bağlaşıklarının sağlanması zorunludur.

Kent orta katmanları Kent orta katmanları Türkiye toplumunda önemli bir yer tutuyor. Kapitalizm bunlar içinde sınıfsal ayrışma sürecini hızlandırıyor. Bu katmanların belli bölümleri yıkıma uğruyor, bir yandan da bu katmanlar genişliyor. Esnaf ve zanaatkarların,

ücret karşılığı çalışan kafa emekçilerinin, devlet memurlarının önemli bölümleri eski ayrıcalıkları hızla yitiriyor. Serbest olarak çalışan avukat, doktor, mühendis vb.lerinin, çok küçük bir bölümü burjuvazi ile bütünleşirken geniş kesimlerinin durumu sarsılıyor.

Kent orta katmanlarının geniş kesimleriyle işçi sınıfının bağlaşıklığını sağlamak zorunludur. Küçük bir bölümü egemen güçlerin hizmetine giren aydınlar işçi sınıfının en yakın bağlaşıklarından biridir. Aydınlar halkımızın ulusal ve sosyal kurtuluş savaşımında önemli bir rol oynayacaklardır.

25

Gençlik

Toplumumuzda gençlik özel bir yer tutuyor. İşbirlikçi oligarşi ve hükümetleri gençlik üzerinde ağır ekonomik, politik baskılar uyguluyorlar, ona hiçbir olumlu gelecek hazırlamıyorlar. Artan sayıda okumuş-okunmamış genç işsiz kalıyor. Gençlik emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımında özel ve onurlu bir rol oynuyor. Her zaman halkımızın savaşımında yer alan yurtsız gençlik işçi sınıfımızın güvenilir savaş arkadaşlarıdır.

Kadınlar Kapitalizm, kadının ezilmesini kaldırmak şöyle dursun, giderek sanayiye çekilen kadın emeğini yağmalayarak bu ezgiye yeni boyutlar kattı. Öteyandan bu durum, kadınların politik ve sendikal savaşıma katılması sonucunu getiriyor. Toplumsal yaşamın demokratikleşmesinden en büyük yarar sağlayacak olan kadınlarımızın, işçi sınıfının savaşımına kazanılması büyük önem taşıyor.

Kürt halkı Türkiye nüfusunun çok önemli bir bölümünü oluşturan Kürtler çifte ezgi altında yaşıyorlar. Kürt halkı yalnızca yerli ve yabancı tekeller, büyük toprak sahipleri, aracı ve tefeciler, vurguncular tarafından sömürülmele kalmıyor. Bunun da ötesinde Türk burjuvazisi Türkiye Kürdistan'ında barbarca bir ulusal baskı uyguluyor.

Kürt emekçilerini Türk emekçileriyle bağlayan güçlü bağlar vardır. İki halkın düşmanı ortaktır. Türkiye işçi sınıfı, Kürt ulusu üzerindeki baskılara karşı çıkıyor. Emperyalizme ve faşizme karşı savaşım, antiemperyalist demokratik halk devrimi ancak iki halkın güçlerini birleştirilmesiyle utkuya ulaşabilir.

Bağınli, geri kapitalizmin çelişkileri Kapitalizmin temel çelişkisi olan emek-sermaye çelişkisi bugün Türkiye'de büyük ve tekeli burjuvaziyle geniş halk yığınları arasında artan çelişki olarak keskinleşiyor. Bu emperyalizm ile Türkiye halkı arasındaki çelişkinin keskinleşmesiyle birlikte ilerliyor. Büyük toprak sahipleri ve kapitalizm

26

öncesinin damgasını taşıyan öğelerle geniş köylü yığınları arasındaki çelişki, egemen Türk burjuvazisi ile Kürt halkı arasındaki çelişki toplumsal yaşamı belirleyen başlıca çelişkiler içinde yer alıyorlar.

Tüm bunların sonucunda bir yanda emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi öte yanda tüm öteki sosyal sınıf, katman ve gruplar arasında keskinleşen çelişki öne çıkıyor. Toplumsal ilerlemeye sağlamak, sömürülenlerle sömürülenler arasındaki temel çelişkiyi çözümenin koşullarını yaratılabilmek için öncelikli çözümleri gereken çelişki budur.

Kapitalizmin tarihsel gelişimi Tüm bu çelişkiler ülkemizdeki sosyal-politik bunalımların temelidir. Kapitalizmin gelişmesi, tekelleşme, emperyalizme bağımlılığının artması, ABD emperyalizminin savaş şarkırcısı politikası, burjuva devletin sınıfsal temelini dağıtıyor, onu daha da gericileştiriyor, militarizmi güçlendiriyor.

Halkımızın baş düşmanları, emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi kendi bencil çıkarları için sınıf savaşımının yükselmesine, her zaman işçi sınıfı ve tüm emekçiler, ilerici güçler üzerindeki baskıları ve saldırıları artırarak yanıt veriyor.

Bütün bunlar gerici güçlerin egemenliklerini parlamentar yöntemlerle sürdürmelerini olanaksız kılan bunalımların kaçınılmazlığını gösteriyor. Öte yandan işçi sınıfının bağlaşıklık tabanı genişliyor, savaşım olanakları artıyor ve tüm bunlar geniş bir ulusal, demokratik cepheyi hem olanaklı, hem de zorunlu kılıyor.

Bugün Türkiye işbirlikçi oligarşinin terörist diktatörlüğü altında bulunuyor. Faşist rejim, ABD emperyalizminin uşağıdır, Türk ulusunun ve Kürt ulusunun ezici çoğunluğunun düşmanıdır ve Türkiye'deki bağımlı ve gerice geri kapitalizmin can çekişme sürecini zorbalıkla uzatmaktan başka bir işlev görmüyor.

Kapitalizm tarihsel bakımdan aşılıştır ve toplumdun sosyalist temelde devrimci yoldan yenilenmesi kaçınılmazdır.

27

Türkiye halkının ulusal ve sosyal kurtuluş yolu

FAŞİST DİKTATÖRLÜĞÜN YIKILMASI VE ULUSAL DEMOKRASİNİN KURULMASI

İvedi görev

Günümüzün en ivedi görevi faşist diktatörlüğü yıkmaktır. TKP'nin bu dönemdeki amacı, diktatörlüğün yıkılmasıyla, halkın genel demokratik özgürlüklerini yeniden elde etmek ve genişletmektir. Bu, barışın savunulması, Türkiye'nin bir nükleer felaketten korunması, ABD emperyalizminin jandarması olmaktan kurtarılması, bölgede bir barış etkeni, egemen, bağımsız bir ülke olmasını sağlamak görevidir. Bu, emekçilerin, memurların, köylülerin, gençlerin, esnaf ve zanaatçıların yağmalanan sosyal, ekonomik kazanımlarını yeniden elde etmek ve genişletmek görevidir. Bu, Kürt halkının üzerindeki ulusal baskıyı ortadan kaldırmak görevidir.

Devrimin yolu Bu görevler, ancak işçi sınıfının ulusal demokratik cepheye en geniş barış ve demokrasi güçlerini birleştirilmesi, işbirlikçi oligarşinin faşist diktatörlüğünün, halk yığınlarının bağımsız aktif eylemiyle yıkılması, erkin ulusal demokratik güçlerin cephesine geçmesi, ulusal demokrasinin kurulması, antiemperyalist demokratik dönüşümlerin gerçekleştirilmesi ve bu süreç boyunca işçi sınıfının hegemonyasını pekişmesi oranında, antiemperyalist, demokratik halk devriminin derinleşerek tamamlanmasıyla kesin olarak çözülebilir.

28

TKP, devrimci sürecin gelişmesindeki nesnel olarak zorunlu adım ve aşamaları atılmanın ağır yenililere neden olacağını belirlerken, şu gerçeğin de bilincindedir: Devrim soyut şemalara göre değil, on milyonlarca emekçinin kendi somut çıkarları için atılacakları günlük savaşımın, yaratıcı ve aktif girişimlerinin ürünü olarak somut biçimler, özellikler kazanacaktır.

Faşist diktatörlük devrimin barışçıl yoldan utkuya ulaşmasını büsbütün olanaksız kıldı. Parlamento faşist cuntanın bir kılıfıdır. Şimdi, parlamento dışı savaşımın hemen her biçimi, karşısında devletin silahlı güçlerini buluyor.

TKP, en küçük bir barışçıl olanağı kullanmaktan geri kalmayacak, buna karşılık yığınları, devrimin barışçıl olmayan bir yol izleyeceği konusunda kendi deneyim temelinde aydınlatacak ve parti her türlü savaşım biçimini hazırlıklı olacaktır. Kurulduğu günden beri amansız baskı ve saldırılara hedef olan TKP, yığınlar içindeki çahşmalannın sürekliliğini, ancak parti örgütlerini ve kadrolarını polise karşı koruma önlemlerini titizlikle uygulayarak sağlayabilir.

Partinin rolü ve yığınlar TKP, işçi sınıfının, Türk, Kürt ve tüm azınlıkların işçilerinin öncü partisidir. TKP, Türk ve Kürt işçilerinin tek bir işçi sınıfı partisindedir ve sendikalarda en sağlam birliği için çalışır ve işçileri ulusal kökenlere göre ayrı örgütleme girişimlerine ilkesel karşı çıkar.

Komünistler, diktatörlüğü her zaman yığınlarla çeviriyorlar. Onlar, onlerine koydukları görevlerin yerine getirilmesinde halk yığınlarına, onların örgütlü gücüne güveniyorlar.

Komünistler her zaman yığınların savaşımının en ön sıralarında yer alır. Onlar, halkın davası için hiçbir özveriden geri durmaz, işçi sınıfının, tüm halkın çıkarlarını savunmada, onun savaşım yolunu aydınlatmada en büyük kararlılığı ve girişimliliği gösterirler. Komünistlerin çalışan insanların çıkarlarından ayrı özel çıkar-

29

ları yoktur. Onlar tüm varlıklarını, işçi sınıfının ideolojik eğitimine, onun olgunlaşmasına, örgütsel düzeyinin yükselmesine ve devrimci süreçte onu rolünü yerine getirmesine adanır. Onların yığınlar arasındaki çalışmalarının başlıca amacı, halkın politik deneyim kazanmasına ve devrimci dönüşümlerin, sosyalizmin zorunluluğunu bilincine varmasına yardım etmektir.

Komünistler sendikalarda, kooperatiflerde, meslek örgütlerinde, gençlik ve kadın örgütlerinde, ilerici yonetime olsun, olmasın tüm yığın örgütlerinde çalışır ve bu örgütlerde yığınların çıkarlarının baş savunucusu olurlar. Barış hareketinde aktif olarak yer alırlar. Ordu

indeki yurtsever kesimlerin halkın safına çekilmesi için aralıksız çaba harcarlar.

Tek cephe TKP, barış ve ulusal demokrasi için tüm ulusal demokratik güçlerin tek cephesini kurmak için çalışacaktır. Sol güçlerin işbirliği, tüm ulusal demokratik güçlerin tek cephesini gerçekleştirir. Büyük bir rol oynayabilir. Komünistler, bağımsızlıklarını eşit haklılık temelinde işbirliği yapıyor, hiçbir ayrıcalık talep etmiyorlar. TKP'ye göre ulusal demokratik güçlerin tek cephesini sağlamanın temel yolu, milyonlarca emekçinin tabanda, günlük savaşlar içinde eylem birliğini gerçekleştirmektir.

Halkın savaşı Türkiye'deki gelişmeleri, yalnızca emperyalizm ve işbirlikçi oligarşi belirlemiyor. Türkiye'nin tarihi, aralıksız süregelen ulusal kurtuluş ve sınıf savaşlarının tarihidir.

Türkiye işçi sınıfı tarihi boyunca en elverişsiz koşullarda bile kendi sınıf örgütlerini, sendikalarını yaratabildi ve çetin savaşlarla, 15-16 Haziran 1970 hareketiyle, 1977-1978 ve 1979-1980 büyük grevleriyle birçok sosyal haklar elde etti. Önemli deneyler kazandı. İşçi sınıfı bir dizi fabrika işgalinde, 1 Mayıs ve öteki yığın gösterilerinde kanlı saldırılara göğüs gerdi ve daha da çelikleşti.

30

Halk düşmanı Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne, faşist teröristlere yığılma karşı koyuş hareketinde, genel grevlerde, TARIŞ direnişinde, gençliğin Amerikan emperyalizmine karşı şanlı protesto eylemlerinde, faşist MHP başlarını Diyarbakır'a sokmayan Kürt halkının direnişinde, kadın hakları için savaşında, barış savaşlarının çıkışlarında, topraksız ve az topraklı köylülerin toprak işgallerinde, küçük üreticilerin mitinglerinde halkımızın devrimci, demokratik gelenekleri yansdı. Halkımızın savaşım geleneklerini ve potansiyelini işbirlikçi oligarşi hiçbir baskı ve demagojiyle yok edemez.

12 Eylül 1980 sonrasındaki en karanlık dönemde, işçi sınıfı herşeye karşın yokedilemeyen direnişleriyle geniş halk yığınlarının güvenini kazanıyor, onları barış, demokrasi, bağımsızlık, iş, ekmeğe ve toprak için savaşına esliendiriyor.

31

ULUSAL DEMOKRASİ

Birleştiklerinde barış ve ulusal demokrasi uğrunda savaşı başına ulaştıracak güçler daha belirgin ortaya çıkmıştır. Bu güçler, çıkarılan emperyalizm ve işbirlikçi oligarşiyle çatışan tüm sınıf ve katmanlardır. Onların politik, sendikal ve mesleki örgütleridir. TKP'nin ödevi, tüm bu güçleri, barış ve ulusal demokrasi uğrunda savaşıma kazanmaktır.

Ulusal demokrasi- Ulusal demokrasi, işçi sınıfının, nin sınıfsal temeli köylülerin, emsaf ve zanaatçıların, yurtseverlerin, asubay ve subayların, aydınların ve gençliğin, küçük ve orta işletme sahiplerinin, kurt halkının, diktatörlüğe karşı çıkan ve ortak bir program çevresinde birleşen tüm güçlerin işbirliği ile, işçi sınıfının öncülüğünde yığınların bağımsız, aktif savaşımıyla kurulabilir.

Ulusal demokrasi, tüm bu sınıf ve katmanların erkidir. Bu erk, emperyalizm ve çekirdeğini bir avuç tekelin oluşturduğu, işbirlikçi oligarşiye karşıdır.

32

Ulusal demokrasi- Ulusal demokrasi, işçi sınıfının, nin görevleri meti, politik özgürlükleri tanyacak, barışın korunması için ivedi adımları atacak, faşizmin yeniden dirilmemesi, gerici askersel darbelerin kökünü kazınması, militanzmin toplum yaşamından sökülmesi için, işbirlikçi oligarşinin ve ABD emperyalizminin konularına ağır darbeler indirecek, devleti ve toplumsal yaşamın tüm alanlarını demokratikleştirecektir.

TKP, bu dönemde aşağıdaki istemlerin ivedilikle gerçekleştirilmesi için savaşacaktır:

Barış, ulusal bağımsızlık ve halklararası dostluk için

Başı korumak

NATO'nun nükleer silahlanma programına verilen onayın geri alınması.

Varşova Antlaşması ve NATO arasında bir saldırımazlık anlaşmasının imzalanması, NATO'nun etkinlik alanını genişletme çabalarına karşı çıkılması; Sovyetler Birliği'nin ilk nükleer vurucu yapmama ve topraklarında nükleer silah olmayan ülkelere karşı bu silah kullanmama yükümlülüğünü açıklamasına dayanılarak, topraklarımızdaki tüm nükleer depoların kaldırılması, Balkanların nükleer silahsız bölge yapılması yönündeki Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin önerisine olumlu yanıt verilmesi; Türkiye topraklarına Amerikan atom roketlerinin yerleştirilmesine izin verilmemesi;

Bölgede barış ve ABD "Çevik Kuvvetler"inin topraklarımızdaki dostluk rakamlarına yerleştirilmesine karşı çıkarılması, genişletilmiş üsler planlarına ve uygulamalarına son verilmesi, AWACS casusluk uçaklarının topraklarımızda barındırılmaması; bölgede gizli ya da açık yeni saldırgan askersel blok kurma girişimlerine karşı çıkılması;

Türk-Yunan anlaşmazlıklarının NATO'yu karıştı-

33

madan iki ülkenin hak eşitliği ve uluslararası hukukun ve uygulamaların temelinde, barışçıl görüşmeler yoluyla giderilmesi ve Ege Denizi'ni ve hava sahasını NATO'nun, ABD'nin egemenliğine veren Rogers Planı'nın tanınmaması;

Türkiye'nin 1974 yılındaki Kıbrıs'dan askerlerin geri çekileceği yolundaki sözlerini yerine getirmesi, Kıbrıs'ta tüm yabancı askerlerin arındırılması, adanın bağımsızlığı, toprak bütünlüğü ve egemenliği ilkelerinin tanınması, Kıbrıs sorununun adadaki Türk ve Rum toplumlarının kardeşçe yaşaması yönünde çözülmesi;

Tüm komşu ülkelerle karşılıklı saldırımazlık anlaşmalarının bağlanması;

Ortadoğu'da tüm antiemperyalist güçlerle, başta Filistin halkıyla, FKÖ ile dayanışma, Filistin halkının kendi devletini kurma hakkının savunulması, İsrail'in işgal ettiği topraklardan çekilmesi;

Cuntanın onayladığı "Savunma İşbirliği Antlaşması" ile ulusal egemenliğimize bağdaşmayan, ABD'yle imzalanmış tüm ikili kölelik anlaşmalarının yırtılması, topraklarımızdaki Amerikan ve NATO üslerinin sökülmesi;

Amerikan silah ambargosundan gereken sonuçlar çıkarılarak ulusal savunmamızın, ekonomik gelişmeyi kısıtlamaksızın çok yönlü ilişkilerle, kendi gücümüz temel alınarak sağlanması, ulusal güvenlik politikasının Amerikan askersel doktrinlerine göre değil, ulusal çıkarlara göre yeniden düzenlenmesi;

Barış içinde Bağlantısızlık yönünde adımlar atılmasına;

Karşılıklı eşitlik, egemenliğe ve toprak bütünlüğüne saygı, içişlerine karışmama, anlaşmazlıkların zora ya da zor tehdidine başvurmadan çözülmesi gibi barış içinde yanyana yaşama ilkelerinin dış politikamızın temel olması;

34

Bölgede tüm ülkelere iyi komşuluk ve karşılıklı yarar sağlayan işbirliği kurulması;

Demokratik hak ve özgürlüklerin yeniden kazanılması ve genişletilmesi için

Genel politik af Genel politik af çıkarılması, koşulların turmalanına sona erdirilmesi, idam cezasının kaldırılması; politik göçmenlerin yurttaşlık haklarının geri verilmesi ve kendilerine özgürce yurda dönme hakkı tanınması;

12 Eylül'ü Anayasamızın yürürlükten kaldırılması ve 1961 Anayasamızın demokratik ilkeleri temelinde ulusal, demokratik nitelikli bir Anayasa hazırlanması; bu hazırlığa tüm yurttaşların aktif, demokratik katılımının sağlanması ve anayasamızın özgürlük koşullarında yapılacak bir referandumla yürürlüğe girmesi;

Ulusal demokratik anayasa Bu anayasayla: - Tüm erkin demokratik koşullarda oluşacak parlamentoya geçmesi ve hükümetin yalnızca parlamento'ya hesap vermesi, ancak onun kararıyla görevden alınması; halk oylarının parlamentoya eşit bir biçimde yansımına olanak verme ilkesi temelinde, orantılı seçim sisteminin benimsenmesi; 18 yaşındakilere seçme ve 21 yaşındakilere seçilme hakkının tanınması;

- Yerel yönetimlerin seçilme oluşturulması, yetki-

lerinin artırılması ve mali olanaklarının genişletilmesi;

- TKP de içinde politik partilerin üstündeki yaşağın kalkması, partilerin, sendikaların, derneklerin üstündeki devlet denetimi adı altındaki her türlü antidemokratik kanşmaların sona ermesi;

- Tüm çalışanlara grev hakkının, özgür toplu sözleşme ve sendikalaşma haklarının eksiksiz tanınması;

35

- Örgütlenme, basın, gösteri, düşünce özgürlüğünün sağlanması, dini ve vicdani inançlarından dolayı kimseye baskı yapılmaması;

- Yargı bağımsızlığının, TRT ve üniversite özerkliğinin sağlanması;

- Başta 141 ve 142'nci maddeler olmak üzere, DGM, Olganüstü Hal ve benzeri eski ve yeni antidemokratik tüm yasalardan yürürlükten kalkması, faşist, ırkçı, savaş yanlı partilerin yasaklanması;

- Kürt halkı üzerinde ulusal baskıların sona erdirilmesi. Devlet demok-

- Devlet aygıtının, özellikle ordunun, faşistlerden, cunta kalıntılarından, emperyalizmin ajanlarından arındırılması; bunlardan halka karşı işledikleri suçların hesabının sorulması;

- Millî Güvenlik Kurulu ve MİT gibi organların devlet içinde devlet olmaktan çıkarılması; tüm güvenlik organlarının, CIA ve öteki emperyalist gizli servislerle ilişkilerine son verilmesi ve demokratik temeller üzerinde yeniden örgütlenmesi;

- Ulusal demokrasinin kendisini her türlü emperyalist ve karşıdevrimci saldırıya karşı savunmak için tüm önlemleri alması;

- Ordunun ulusal bağımsızlığı ve demokratik kazanımları korumakla görevlendirilmesi; ordunun iç yaşamının demokratikleştirilmesi; baskı, dayak vb. uygulamaların kaldırılması;

- 12 Eylül sonrasında politik nedenlerle görevlerinden uzaklaştırılan devlet memurlarının ve üniversite öğretim üyelerinin yeniden işlerine dönmesi.

36

Ekonomik bağımsızlığa, işsizliğe ve pahalılığa karşı halk yararına bir ulusal ekonomi için

Ekonomik politikada değişim Devletin izlediği ekonomik politikaların kökten değiştirilmesi; emperyalist ülkelerin dayattığı ekonomik bağımsızlığı artıran, bunalımın yüklerini emekçilerin sırtına bindiren 24 Ocak kararlarına ve bunun değişik türden uygulamalarına son verilmesi;

- İşsizliğe karşı savaşımın ekonomik politikanın temel sosyal hedefi olması, işsizliği azaltacak özel programlar uygulanması;

Ekonomik bağımsızlığa yönelik Emperyalist ülkelerle eşitsiz ekonomik ilişkiler yerine, bütün ülkelerle karşılıklı yarar ve eşitlik temelinde ekonomik ilişkilerin kurulması; ekonominin dış finansman gereksinimleri için de aynı yolun izlenmesi;

- IMF ve Dünya Bankası gibi yeni-somurgeci kuruluşlara olan bağımlılığın sona ermesi; Uluslararası Yeni Bir Ekonomik Düzen için dünya çapında verilen savaşımın desteklenmesi

- Yabancı sermayeye tanınan tüm ayrıcalıkların kaldırılması; iç pazarın yabancı sermayeye karşı korunması; dışalım ve dışsatımda devletin rolünün sürekli artırılması;

Demokratik toprak reformu Demokratik bir toprak ve tarım reformunun yapılması; büyük toprak sahiplerinin topraklarının köylü komiteleri eliyle topraksız ve yoksul köylüye dağıtılması;

- Tarımın modernleştirilmesi; köylü işletmelerine ucuz fiyat ve düşük faizli krediyel gübre, ilaç, tohumluk ve araç gereç sağlanması; üretiminin girdi sağlanmasına ve satışa kadar her alanda gönüllülük temelinde kooperatifleşme hareketinin desteklenmesi; tarımda devlet işletmelerinin rolünün artırılması; taban fiyatlarının köylünün emeğini değerlendiren düzeyde saptanması;

37

Tekellerin eylemlerinin sınırlanması, vurgunculuğun yokedilmesi Devlet işletmelerinin ve ekonomik kuruluşlarının özel kapitalist tekel-

lerinin, vurguncuların çıkarılmasına kullanılması son verilmesi; holdinglere devlet bütçesinden "teşvik", "vergi muafiyeti", "vergi idadesi" gibi adlar altında yapılan ödemelerin durdurulması, bu fonların devlet

işletmelerinin güçlendirilmesine yöneltilmesi;

Ağır silahların harcamalarının azaltılması; NATO içinde ikinci büyük orduyu besleyen Türkiye'nin asker sayısında indirim yapması ve ordunun ulusal savunmamıza yeterli düzeye indirilmesi; askerlik süresinin kısaltılması;

Yeraltı ve yerüstü doğal zenginliklerin devletleştirilmesi; devlet işletmelerinde ve büyük kapitalist işletmelerde, işçilerin yönetime demokratik katılımının sağlanması;

Fiyatların denetim altına alınması; tüketicinin korunması; vurgunculüğün önlenmesi; kredilerle ilgili emekçileri, küçük ve orta işletme sahiplerini koruyucu önlemler alınması; bankalarda biriken mali fonların devlet denetimi altında ulusal kalkınmanın hizmetine verilmesi;

Vergi kaçakçılığının önlenmesi, çok kazananın çok, az kazananın az ilkesi temelinde, emekçi yığın-lara yüklenen dolaylı vergileri azaltan, lüks tüketime gereken vergileri getiren adaletli bir vergi reformunun yapılması;

Sanayileşme: Ekonomide, sanayi ve tarımda, ekonomik bağımsızlığı sağlayacak, yapısal bozuklukları ve bölgesel derin eşitsizlikleri giderecek planlı bir kalkınma politikasının izlenmesi her şeyden önce, sanayide dinamik, bilimsel-teknik devrimin sonuçlarıyla bağlı sektörlerin devlet eliyle kurulması ve modern teknolojinin yaratılması için kaynakların seferber edilmesi; sanayi ve tarımın uyumlu gelişiminin sağlanması; ülkenin kendi ulusal enerji

38

kaynaklarına dayanma ilkesinin benimsenmesi;

Ülkenin sanayileşmesine, ekonomik bağımsızlığın temellerinin güçlenmesine katkıda bulunan özel işletmelerin korunması, zor durumda olan küçük ve orta işletmelerin desteklenmesi, küçük esnaf ve zanaatçıların korunması ve bunların ekonomiye daha etkin katkıda bulunmalarının sağlanması;

İşçi sınıfı için: Asgari ücretin her yıl ve insanca yaşam düzeyine göre tüm bölgeler ve işkolları için eşit olarak, demokratik işçi katılımıyla saptanması ve vergi dışı bırakılması ücret ve maaşların satın alma gücünün insanca yaşam düzeyi sağlayacak biçimde artırılması; 40 saatlik iş haftası ve ağır işlerde 6 saatlik işgünü uygulamasının getirilmesi; sigortasız işçi kalmaması; İş Yasası'nın emeğin haklarını koruyacak yönde değiştirilmesi, tarım ve orman işçilerini de kapsaması; işsizlik sigortasının kurulması; iş kazalarını önleyici ve çalışma sağlığını koruyucu önlemlerin ivedi olarak alınması;

Köylülük için: Köyün ve köylünün gelirlikten, yoksulluktan, bilgisizlikten kurtarılması için gereken önlemlerin alınması; köylere elektrik, su, yol, sağlık hizmeti götürülmesi; okul ve kültür evleri kurulması; köylere sanayi tesislerinin kurulmasını desteklenmesi; köylünün sağlık ve yaşlılık sigortası hakkının gerçekleştirilmesi; konut yapımına yardımcı olunması;

Gençlik için: Gençliğe güvenli bir gelecek, çağdaş ve demokratik bir eğitim, iş için: eğitim sisteminin tüm düzeylerinin sosyal-ekonomik gelişmenin, çağdaş bilimin gereklerine göre demokratik ve köklü bir biçimde yeniden düzenlenmesi; herkese eğitim hakkının gerçekleştirilmesi; öğrencilerin burs ve yurt sorunlarının çözülmesi; orta öğretimi, meslek okulu, yüksek okulu bitirmiş her gence iş sağlayacak bir planlanmanın gerçekleştirilmesi; gençliğin uyuturucu kullanımı, alkolizm, pornografi gibi kötü alışkanlık-

39

lara karşı korunması, boş zamanlarını değerlendirme olanaklarının sağlanması; çirak ve genç işçilerin, ücret kaybı olmaksızın, çalışma saatleri içinde mesleki ve genel eğitiminin sağlanması;

Kadınlar için: Çalışan kadını korumak için eşit işe eşit ücret, iş bulmada ve terfide fırsat eşitliği ilkelerinin uygulanması; analığın toplum ve devlet tarafından korunması; kreşler açılması;

Sağlık Emekçilerin ücretsiz bakımının sağlanması; önleyici hekimliğin geliştirilmesi; köye sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi; hastanelerin modernleştirilmesi, yaygınlaştırılması;

Sosyal güvenlik Çağdaş bir sosyal güvenlik sisteminin oluşturulması; sigorta kuruluşlarında sigortalıların demokratik denetiminin sağlanması; emekli, dul ve yetimlerin, sakatların korunması;

Konut ve kentleşme Kiralardan denetlenmesi; konut üretiminin devletin ana bir görevi

olması; emekçilere sağlıklı, düşük kiralı, sağlam konutlar sağlanması; konut kooperatiflerinin geliştirilmesi; çevre sağlığını koruyan modern kentleşme planlarının yapılması ve uygulanması; kanalizasyon sorununun çözülmesi;

Bilim, kültür, sanat - Bilim, kültür ve sanatın emperyalist, şoven ve ahlak dışı yönlendirilmesi; bilim, sanat ve sanatçıların korunması; çağdaş, insancıl, ulusal ve demokratik niteliğinin güçlendirilmesi için devlet tarafından desteklenmesi;

Yurt dışındaki işçilerin yasal durumlarını güvence altına alan, buldukları ülkenin işçilerinin sahip olduğu tüm sosyal, ekonomik ve demokratik hakları tanyan anlaşmaların yapılması; kimi hükümetlerin zorla kesim dönüşü dayatmaya yönelik politikalarına karşı aktif savaşım yürütülmesi; kesin dönüş yapanlara yerleş-

40

me ve iş olanakları sağlanması; tasarruf ve yatırımların tekelere karşı korunması ve devlet öncülüğünde ulusal kalkınmaya yönlendirilmesi; konsolosluklar eliyle yürütülen politik baskılara, harç ve masraf adı altında alınan haraçlara ve "bedelli askerlik" uygulamasıyla yürütülen soyguna son verilmesi; ülkede yurtdışına göçü gereksiz kılacak bir kalkınma planının gerçekleştirilmesi.

***

Türkiye Komünist Partisi, bu programın tüm ulusal, demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği için bir temel olabileceği görüşündedir. Bunun yanı sıra TKP, ulusal demokrasi programını tümüyle benimsemeyen cunta karşıtı güçlerle, cuntanın yıkılması ve halkın kendi iradesini özgürce dile getirebileceği koşulların yaratılması için işbirliği yapabilir.

41

ANTIEMPERYALİST DEMOKRATİK HALK DEVRİMİNİN TAMAMLANMASI

Devrimin başlangıcı Faşizme karşı güçlerin birleşmesi, halk yığınlarının aktif eyleme ve tamamlanması geçmesi ve faşist diktatörlüğün yıkılması, antiemperyalist demokratik halk devriminin yolunu açacaktır. Erkin işbirlikçi oligarşiden ulusal demokratik güçlere geçmesi, ulusal demokrasinin kurulması, yukarıdaki dönüşümlerin gerçekleştirilmesi, antiemperyalist demokratik halk devriminin ilk basamağıdır. İşçi sınıfının bağlaşıklarıyla birlikte erk organlarındaki konumları, hegemonyası pekiştirdiği ölçüde, ulusal demokrasinin demokratik halk erkine dönüşecek, antiemperyalist, demokratik halk devriminin görevlerini tamamlamaya yonelecektir.

Antiemperyalist demokratik halk devriminin görevlerini, işçi sınıfının öncülüğünde, işçi-köylü ittifakı temelinde tüm halkın birleşik güçleri tamamlayabilir. İşçi sınıfı ulusal demokrasinin kuruluş aşamasında işbirliği yaptığı öteki güçlerle de, onlar, yeni görevlerin çözümüne yaklaştıkları ölçüde işbirliğini sürdürecektir.

Devruncü Antiemperyalist demokratik halk devriminin tamamlanması döneminde:

Ulusal bağımsızlık sağlanacak, NATO'yla her türlü bağlar koparılacak, AET ile yapılmış eşitsiz anlaşmalar iptal edilecektir.

42

Büyük ve tekeli burjuvazinin, yabancı şirketlerin ulusal ekonomi için önem taşıyan şirketleri, bankalar, sigortalar, dış ve toptan iç ticaret devletleştirilecektir.

Kooperatif mülkiyetinin desteklenmesi ve devlet işletmelerinin güçlendirilmesiyle demokratik toprak ve tarım reformunun geri dönülmezcesine sağlanacağı gerçekleştirilecektir.

Planlı ekonomi uygulamasına başlanacaktır. Politik yaşam ve genel olarak tüm kamu yaşamı kökten demokratikleştirilecek, emekçilerin toplumsal yaşamın her alanında yönetime katılması, demokratik işçi denetiminin yaygınlaştırılması sağlanacaktır. Halk erki devrimin kazanımlarını korumak için gerekli önlemleri alacaktır.

Kültür devrimi başlatılacaktır. Halk erki ulusal sorunu çözecektir. Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, yani ayrılma hakkı

gerçekleşecektir.

Eğer Kürt halkı özgür iradesi ile Türk halkı ile birlikte kalmaya karar verirse, ortak devlet, somut tarihsel koşullara uygun bir biçimde düzenlenecektir. Demokratik devletin anayasasında Kürt halkının ayrıma hakkı güvence altında olacaktır.

Komünistler her zaman gönüllülikle temelinde demokratik merk- bir devletten yanadırlar ve ulusal sorunun çözümüne, işçi sınıfının sosyalizm savaşımının çıkarlarını başa alarak yaklaşırlar.

43

SOSYALİST AMACIMIZ

Sosyalizmi kurmak ve oradan da bayrağında 'herkes-ten yeteneğine, herkese ihtiyacına göre' ilkesiyle kömünizme geçmek Türkiye Komünist Partisi'nin uzak amacıdır.

İki aşamalı bütünsel devrim sürecinde demokratik devrim bir dizi ara basamaktan geçerek yolu sosyalist devrimin sosyalist devrimine büyümesi le başlayan devrimci sürecin derinleşmesiyle, antiemperyalist, demokratik halk devriminin tamamlanan görevlerinin giderek sosyalist görevlerle iç içe girmesiyle, devrimin sosyalist aşaması başlanacaktır.

Sosyalist devrimin öncü, itici gücü, emekçi köylülükle ve kent emekçileriyle bağlaşıklık kuran işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı, sosyalizme geçiş öncesinde işbirliği yaptığı güçleri de sosyalizm amacına kazanmak, onlarla işbirliğini sürdürmek için çalısacaktır.

İki aşamalı bütünsel devrimin tüm gelişme süreci boyunca parçalanmış ve yokedilen burjuva devlet aygıtının yerini işçi sınıfının güçlü erki, proletarya diktatörlüğü alacaktır. İşçi sınıfının erki ve üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti temelleri üzerine oturacak olan yeni

44

toplumsal düzen, gerçek demokrasidir. Geniş halk yığınlarının toplum yönetimine fiilen katılması için, halklar arasında dostluk ve eşitlik için gerekli koşulların yaratılmasını, ekonominin halk yararına, planlı ve bunalımsız gelişmesini, emekçi halkın toplumsal ve politik haklarının güvence altına alınmasını yalnız sosyalizm sağlayabilir.

Sosyalist mülkiyet, üretimin planlı örgütlenmesine ve kafa-kol emekçilerinin ekonominin yönlendirilmesine ve yönetimine etkinlikle katılmasına temel olacaktır. Böylece sosyalizme bilim, çeşitli toplumsal ve ekonomik alanlara girecek, bilimsel-teknik devrimin yarattığı tüm potansiyeller ekonomik gelişmenin hızlanmasını, toplumun tüm üyelerinin gereksinimlerinin karşılanması için tam ve kapsamlı kullanılabilecektir. Kültür devrimi sonuçlanacak, tüm kültür değerleri en geniş yığınlara ulaşacaktır. İnsancıl ve ahlaki değerler egemen olacaktır.

Böylece insanın insan tarafından sömürülmesinin ve ulusal eşitsizliğin tüm biçimlerini sonsuza kadar yok etmek olanaklı olacaktır.

Sosyalizmin kuruluş geliştirilmesi, işçi sınıfının esinlendirip yönlendireceği en geniş yığınların destek, katılım ve girişimine dayanacaktır. Komünist Partisi tüm olarak sosyalist toplumun öncüsüdür. Emekçi halkın, yığın örgütlerinin artan politik etkinliği, kişi haklarının çoğaltılması ve sosyalist demokrasinin çok yönlü geliştirilmesi, halkın eylem ve irade birliği ile gerçekleştirilecektir.

Sosyalizmde sömürücü sınıfların ortadan kalkması, emekçi sınıfların artan kaynaşması, sosyalist kuruluşun gelişip güçlenmesi koşullarında proletarya diktatörlüğü tüm halkın devletine dönüşecek ve demokrasi daha da gelişip bir üst düzeye çıkacaktır.

45

***

Türkiye halkı, yüzyıllardır özlemini duyduğu baskısız ve sömürsüz bir toplum düzenine ancak bu programın yaşama geçirilmesiyle erişebilir. Halkın genliği ve mutluluğu ancak bu yolla sağlanabilir ve sürekli genişletilebilir.

Türkiye Komünist Partisi, tüm komünistler bu programı gerçekleştirmek için hiçbir özveriye kaçınmayacak, tüm güçlerini bu yüce amaç uğrunda aralıksız savasına adayacaklardır.

46